

LOHJAN SEURAKUNNAN TILINPÄÄTÖS 2024

Hyväksytty Lohjan kirkkoneuvostossa 25.3.2025

Hyväksytty Lohjan kirkkovaltuustossa xx.xx.xxxx

Sisällys

I	Toimintakertomus.....	3
1	Yleiskatsaus	3
2	Hallinto	16
3	Henkilöstö	21
4	Ympäristö	24
5	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	26
6	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	27
7	Selvitys sisäisen valvonnan järjestämisestä	29
8	Talouden tunnusluvut.....	30
9	Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamistoimenpiteiksi	32
II	Talousarvion toteutuminen.....	33
1	Käyttötalouden toteutuminen	33
2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	77
3	Investointiosan toteutuminen	77
4	Rahoitusosan toteutuminen	78
III	Tilinpäätöslaskelmat	81
1	Tuloslaskelma	81
2	Rahoituslaskelma	82
3	Tase	83
IV	Tilinpäätöksen liitetiedot.....	84
1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	84
2	Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	84
3	Tuloslaskelman liitetiedot.....	84
4	Rahoituslaskelman liitetiedot.....	87
5	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	88
6	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	90
7	Taseyksikköinä hoidettujen rahastojen tilinpäätökset.....	92
V	Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	99
VI	Luettelot ja selvitykset.....	100

I Toimintakertomus

1 Yleiskatsaus

Suomen talous on taantumassa ja kasvu käynnistyy hitaasti. Kansantaloutta on 2020-luvulla rasittanut koronapandemia rajoituksineen ja jo kolme vuotta kestänyt sota Ukrainassa pakotteineen. Uusi haaste on lokakuussa 2023 alkanut Gazan sota, jonka rauhoittumisesta on nähtävissä vasta ensimmäiset varovaiset merkit. Korkean inflaation aiheuttama hintojen ja korkojen voimakas nousu on tasaantunut ja korkotasoa laskenut keskuspankkien toimenpiteiden ansiosta. Maailmantalous on kehittynyt kuitenkin vakaasti viime vuosina kaikista riskeistä huolimatta. Yhdysvaltain vaalien tuloksen vaikutus maailman talouden kehitykseen näyttää olevan arvaamatonta ja aiheuttaa suuria paineita myös Euroopassa.

Suomen valtionvelka on jatkanut kasvuaan päivittäisistä tavoitteista huolimatta. Suomen hallituksen jo päättämät toimet talouden vakauttamiseksi ja velkaantumisen vähentämiseksi vaikuttavat laajasti suomalaisten talouteen. Nopeasti heikentyneet sosiaaliset etuudet ja hyvinvointialueiden palveluiden leikkaukset aiheuttavat epävarmuutta ja ahdinkoa.

Kertomusvuonna jatkettiin strategian toteuttamista ja tuotiin seurakunnan toimintaa monin tavoin esille, mm. viestinnän keinoin. Katupappila avattiin seurakunnan viraston yhteyteen. Katupappila kutsuu eri ikäryhmiä avoimeen toimintaan ja tarjoaa tiloja erilaisten tilaisuuksien järjestämiseen. Toiminta on muutamassa kuukaudessa saavuttanut hyvän tason.

Kertomusvuonna viestinnän työala pääsi toimimaan aivan uudella tasolla tuoden näkyvyyttä seurakunnan toimintaan.

Seurakunnan taloudellinen tilanne pysyi vakaana. Tilikauden tulos talousarvioon verrattuna vähemmän alijäämäinen. Tilivuoteen ja sen tulokseen vaikutti monta kertaluonteista tekijää, esim. suuri kertaluonteinen poisto ja kertaluonteinen tulo sijoitusvarojen arvostuseristä.

Seurakunnan taloudellinen tilanne on tiukkenemassa. Tilikauden tulos oli negatiivinen ollen 527.609,20 euroa, mikä oli edellisvuotta heikompi tulos. Vuonna 2023 tulos oli 232 891,46 euroa ylijäämäinen, johon sisältyi kertaluonteinen Metso-korvaus.

Lohjan seurakunnan haasteena on aleneva jäsenkehitys ja syntyvyyden lasku. Verotulojen ennustetaan (FCG 08/2024) kasvavan noin prosentin vuosivauhtia vuoteen 2030 mennessä, mikä tarkoittaa, etteivät verotulot kata edes ns. tavoiteinflaation aiheuttamaa kuluttajahintojen nousua eikä myöskään palkankorotuksia.

Verotulojen kertymään vaikuttaa myös työllisyysaste, joka heikkeni kertomusvuoden aikana.

Talouden raamit tiukkenevat näin ollen väistämättä. Talouden sopeuttamisessa tärkeinä työkaluina toimivat Kirkkohallituksen mallin mukaisesti laadittu kiinteistöstrategia sekä ennakoiva henkilöstösuunnittelu. Lohjan seurakunta katsoo avoimesti ja luottavaisesti tulevaisuuteen ottaen huomioon talouden realiteetit. Kertomusvuonna valmisteltiin laajasti eri työalojen kesken Kirkon ympäristödiplomin tavoitteiden toteutumista.

Lohjan seurakunnan missio, visio, strategia

Lohjan seurakunnan tehtävänä on toteuttaa kirkon tehtävää Lohjalla. Strategia on laadittu vuosille 2024–2027 ja sen tavoitteena on valita selkeät tekemisen painopistealueet ja määrittää tulevaisuutta palvelevat muutoksen tarpeet tälle valtuustokaudelle. Strategisten valintojen on tarkoitus olla henkilöstöä, johtamista ja päätöksentekoa palveleva ohjenuora, joka liittyy käytännön tekemiseen. Strategiassa ei määritelty niitä tehtäviä, jotka halutaan hoitaa niin kuin ennenkin.

Painotettavat kohderyhmät ovat

- nuoret lapsiperheet
- nuoret ja nuoret aikuiset
- rippikoululaiset +
- toimituksissa kohdatut

Kohderyhmien tavoittamiseksi on panostettu ulkoisen viestinnän osaamiseen ja lisätty tekemistä merkittävästi. Tämä on tarkoittanut ulkoisen viestinnän ja markkinoinnin lisäämistä. Seurakunnan tulee näkyä ja herättää positiivisia tunteita. Näiden tavoitteiden saavuttamiseen on panostettu taloudellisesti palkkaamalla viestintäpäällikkö, viestinnän asiantuntija ja digituottaja. Tavoitteet ovat jo vuonna 2024 toteutuneet hienosti.

Työyhteisönä korostamme yhdessä tekemistä, yhteisöllisyyden kasvattamista ja yhteen hiileen puhaltamista koko seurakunnassa. Suunnittelemme ja ideoimme uusia tapoja toimia ja tapoja, jotka puhuttelevat ja saavat ihmisiä mukaan toimintaan lisäten yhteisöllisyyttä ja torjuen yksinäisyyttä.

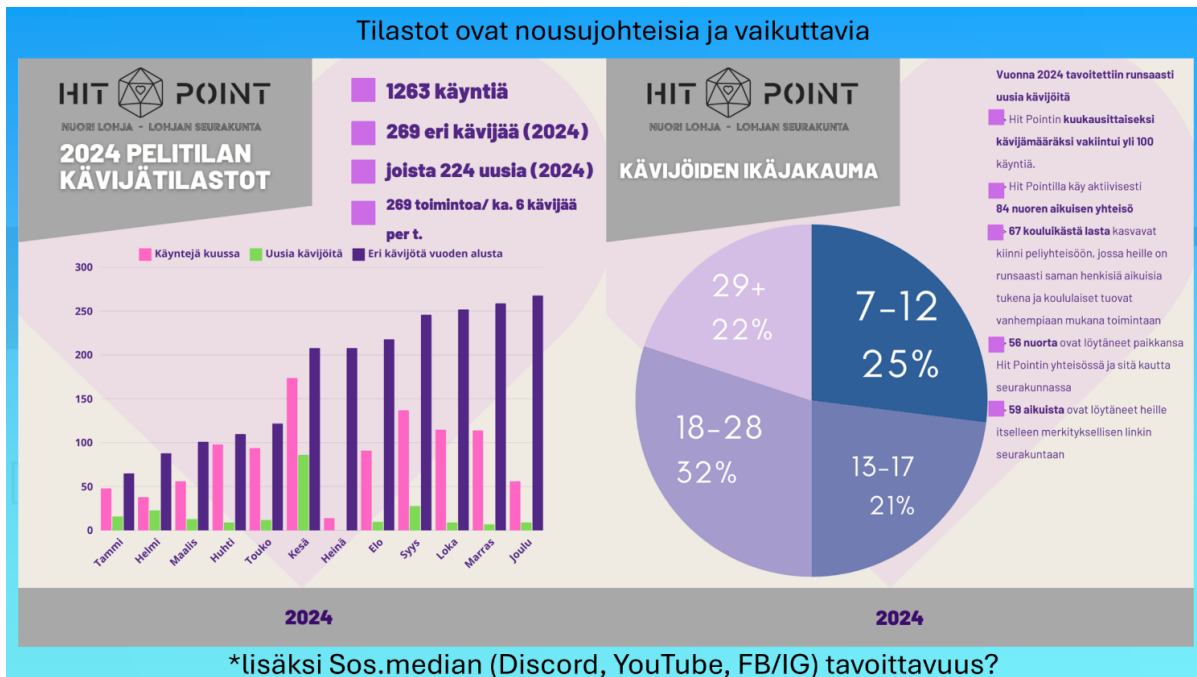
Olellisimmat tapahtumat ja muutokset tilinpäätösvuonna ja sen jälkeen

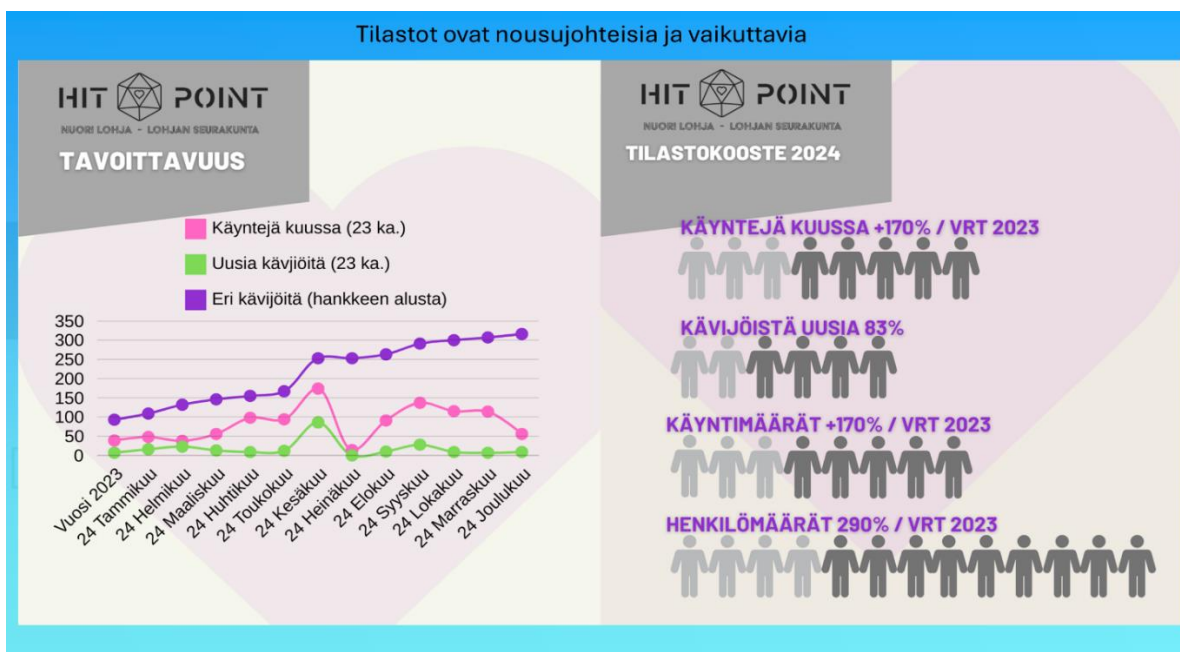
Seurakunta on panostanut kuluneena vuonna erityisesti viestintään, viestinnän tiimi saatiin rekrytoitua kertomusvuoden aikana. Lisääntynyt ammatillinen ote viestintään on tuottanut heti tulosta ja paljon näkyvyyttä.

Konserttitoiminta on pitänyt korkeaa profiilia yllä: nostoina mainittakoon ”Sinivalkeiset sävelmät” ja syksyllä toteutettu Mozart: Requiem, yhteistyössä Collegium Musicum, Leppävaaran Kirkon Kamarikuoro, Juvenalia-kuoro, johtajana Harri Kerko. Tilauudet kokosivat väkeä niin, että osa jäi kirkon ulkopuolelle.

Kertomusvuoden aikana avattiin Katupappila virastosta remontoituun tilaan. Katupappilan toiminta käynnistyi alkusyksystä ja se on saavuttanut suuren suosion tavoittaen uusia käyttäjäryhmiä.

Kaupungin ja seurakunnan yhteistyöprojektina on ollut pelitila Hitpoint, jossa kävijöitä on ollut kertomusvuonna 269 ja käyntejä 1263.

Seurakunnallisessa toiminnassa vuoden keskeisimmät tapahtumat olivat valtakunnallisesta YLE:n kautta niin radioidut kuin televisoidut sekä suomenkielinen jumalanpalvelus ja ruotsinkielinen messu I adventtina Pyhän Laurin kirkosta.

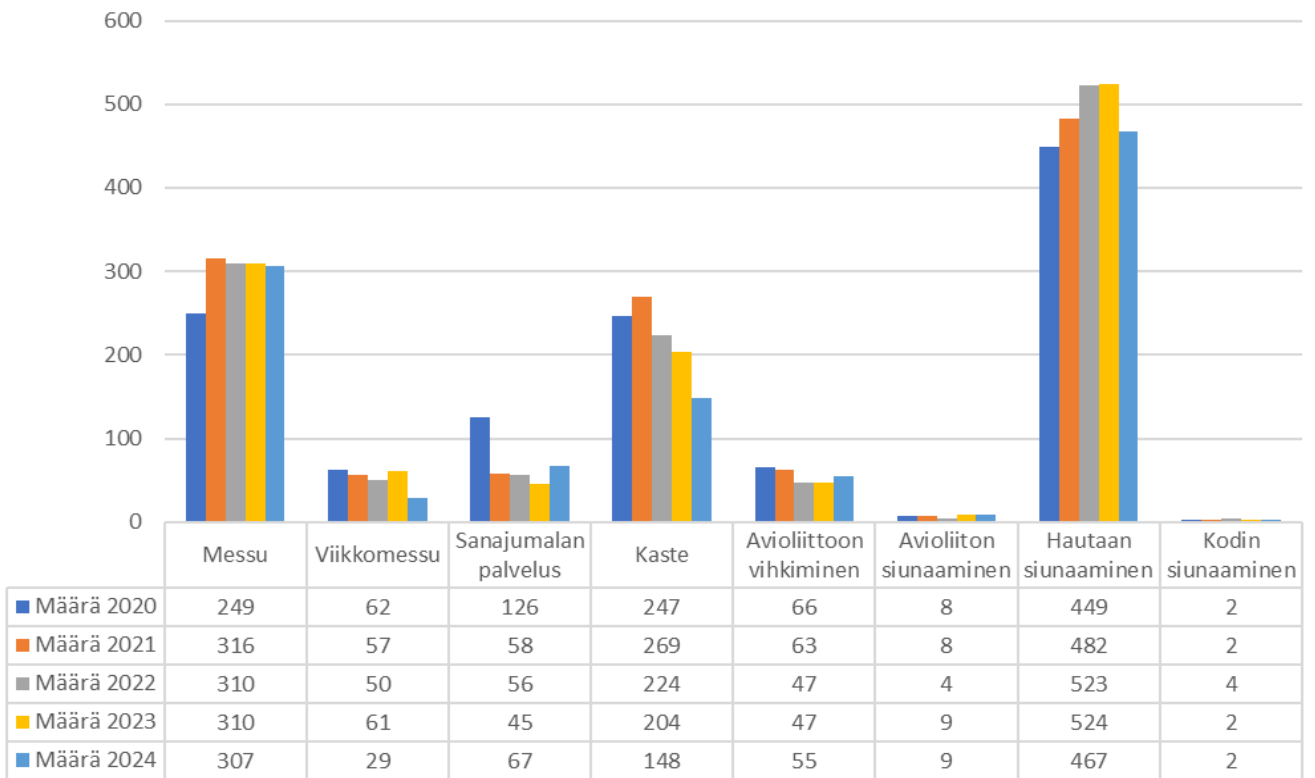
Seurakunnan talouden kannalta olennainen tapahtuma tilikauden aikana oli Katupappilaan ja samalla vi-rastorakennuksen alakertaan tehty remontti.

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole tiedossa sellaisia olennaisia toiminnan tai talouden muutoksia, joilla olisi vaikutusta Lohjan seurakuntaan ja joita ei olisi vuoden 2024 talousarviossa huomioitu.

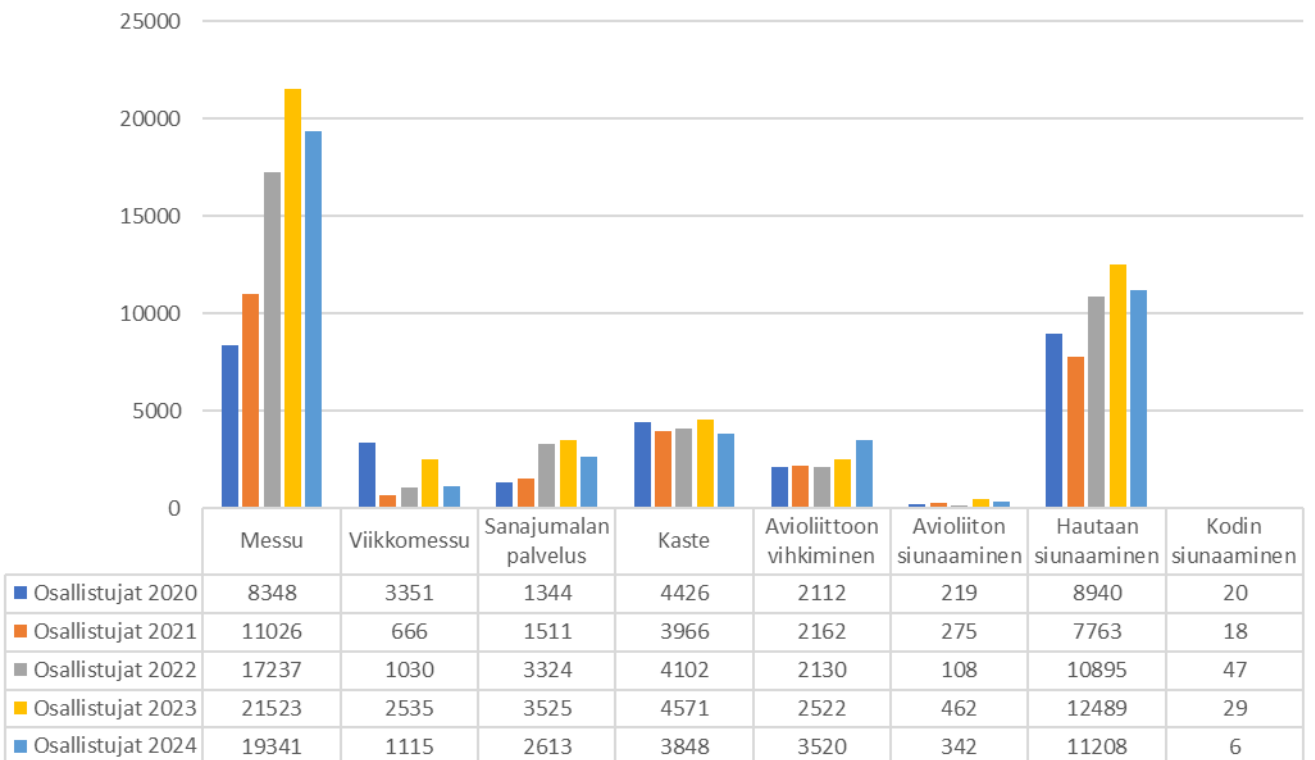
Kirkolliset toimitukset tilinpäätösvuonna

Kirkollisissa toimituksissa seurakunta kohtaa useimmin jäsenensä. Kirkollisista toimitusten määrä vuoteen 2023 verrattuna pysyi lähes samalla tasolla. Yllättävänä piirteenä kertomusvuodelle oli hautaan siunaamisten määrän väheneminen 467 (524, 2023). Kirkollisia vihkimisiä järjestettiin 55, mikä on aiempien vuosien tasoa hieman enemmän. Kastettujen määrä laski vuoteen 2023 verrattuna (2023: 2023 ja 2024 :148) noin 27,5 % kastettujen osuuden syntyneistä (269) ollessa n. 55 %. Osuus on viime vuosina laskenut. Myös päiväkerholaisten määrä laski. Seurakunnan diakoniatyössä diakoniakontaktien määrä on vakiintuneena: ollen vuonna 2023 ennalta sovittuja kohtaamisia 3083 ja vuonna 2024 se oli 2914 kohtaamista.

Toimitukset ja messut koko srk 2024

Kävijämäärät eri toimituksissa

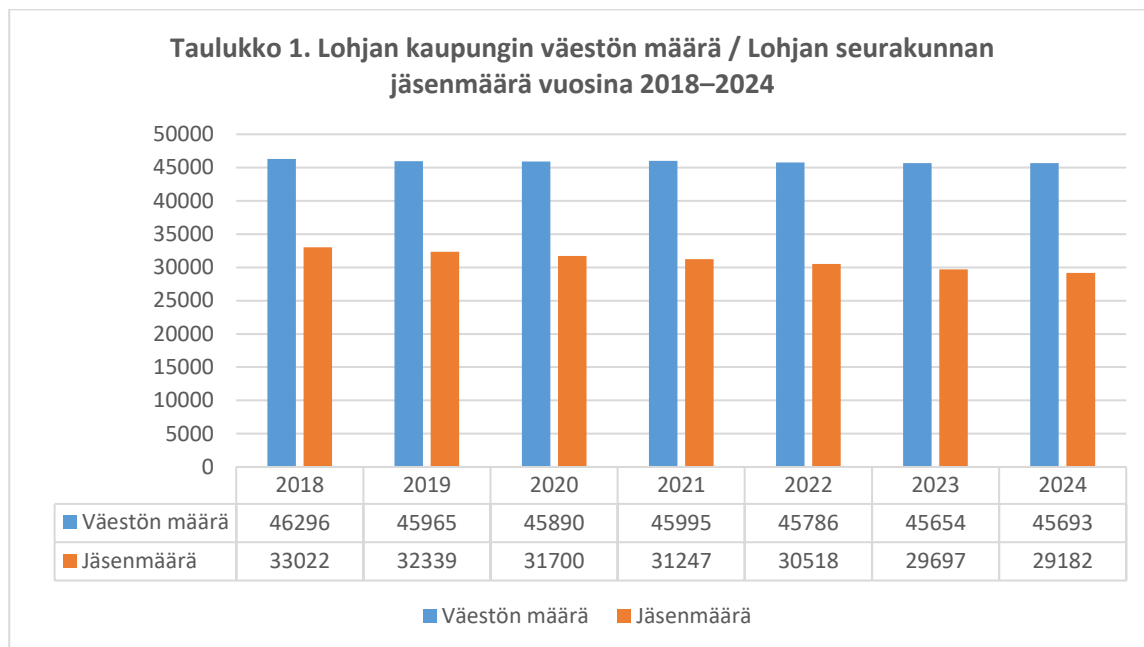

Lähde: Katrina tilastointi, joka huomioi seurakunnan toimitilat ja lohjalaisten pappien tekemät toimitukset.

Seurakunnan jäsenet

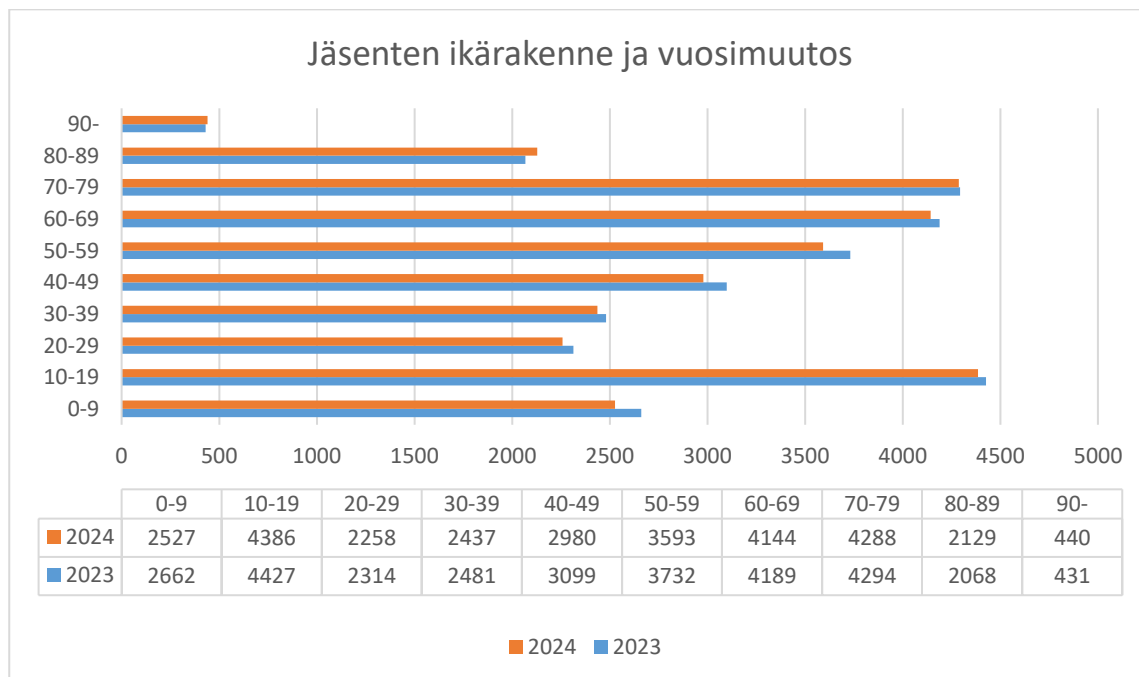
Lohjan seurakuntaan kuuluu 29 182 jäsentä. Seurakunnan jäsenmäärä laski 515 henkilöllä.

Taulukoissa 1 on kuvattu Lohjan kaupungin väestön sekä Lohjan seurakunnan jäsenmäärän kehitystä vuosina **2018–2024**. Kirkkoon kuulumisprosentti 31.12.2024 oli 63,9 %.

Lähde: Väestö-Lohja, Kirkon jäsentilastot 2018–2024

Taulukko 2. Jäsenten ikärakenne ja vuosimuutos:

	2023	2024
Jäsenmäärä	29697	29182
Kastetut	151	141
Kastetut + 0-v. liittyneet	183	180
Liittyneet	159	198
Kuolleet	447	392
Eronneet	467	471
Muuttoliike	-217	10
Muutot seurakuntaan	957	1016
Muutot seurakunnasta	1174	1006
Rippikoululaiset	449	441
Rippikoulussa kastetut	11	10
Rippikoulussa liittyneet	13	15
Avioliitot	108	103
Kirkolliset vihkimiset	42	44
Avioerot	79	81
Avioliiton siunaukset	0	0

Lähde: Kirkon jäsentilastot 2023–2024

Yleinen ja seurakuntien talouden kehitys

Kuluneena vuonna inflaatio kääntyi vuoden aikana laskuun. Inflaatio oli kuukausittain keskimäärin 1 %, kuluttajahintojen vuosimuutos joulukuussa oli 0,7 %. Hintojen ja korkojen tapahtunut nousu on vähentänyt investointeja ja kotitalouksien kulutusta. Inflaatiopaineessa tehdyt palkkaratkaisut ja eläketulojen nousu paransivat kuitenkin jonkin verran kuluttajien ostovoimaa. Bruttokansantuote supistui 0,3 prosenttia vuonna 2024. Työttömyys on edelleen suurta ja lomautuksia on paljon. Suomen talous on toipumassa taantumasta, mutta edelleen on suurta huolta työllisyyden tilanteesta.

Talousennusteet indikoivat taantumän väistyvän ja talouden kääntyvän lievään kasvuun (1–2 %) vuonna 2025. Inflaatio on hidastunut ja korot kääntyneet laskuun, mikä piristää kulutusta ja lisää investointeja. Työttömyysaste nousee vielä hieman vuonna 2025. Suomen julkisen talouden tilanne on kuitenkin heikko ja julkinen velkasuhde jatkaa kasvuaan.

Kirkollisveroa tilitettiin vuonna 2024 yhteensä 1,055 miljardia euroa. Kirkollisveron määrä kasvoi 19,9 miljoonalla eurolla (+1,9 %) vuodesta 2023. Verotulot kasvoivat 206 seurakuntataloudessa (84 %) ja vähenivät 40 seurakuntataloudessa.

Seurakunnan talouden kehitys

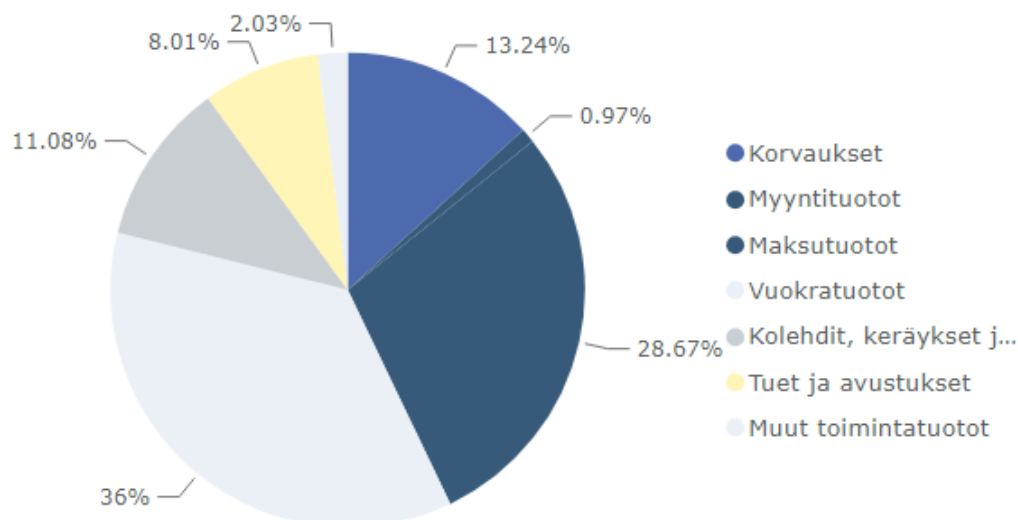
Lohjan seurakunnan tilikauden tulos on -527 609,20 ja poistoeron muutoksen jälkeen alijäämäksi tulee 485 415,55. Tuloslaskelma sisältää kertaluonteisia eriä kuten tulosta parantavien sijoitusten arvostuserojen tuloutumisesta kertyneitä varoja ja lisäksi tulokseen vaikuttaa heikentävästi suuri kertapoisto, 158 080,13 €, joka jouduttiin kirjaamaan vanhoista viraston poistonalaisista peruskorjauksista.

Toimintatuotot olivat 1 032 816,56 euroa, joka vastaa normaalin toimintavuoden toimintatuottoja. Ero edelliseen vuoteen johtuu mm. vuonna 2023 metsien suojelusta saadusta Metso-korvauksesta (355 800 €). Toimintatuotoista vuokratuotot säilyivät liki ennallaan, maksutuottoja kertyi edellisvuotta vähemmän. Kolehdeihin ja muihin keräystuottoihin sisältyvät tuloutukset Erityiskatteisista rahastoista. Muissa toimintatuotoissa on käyttöomaisuuden myynnistä saatu pieni myyntivoitto.

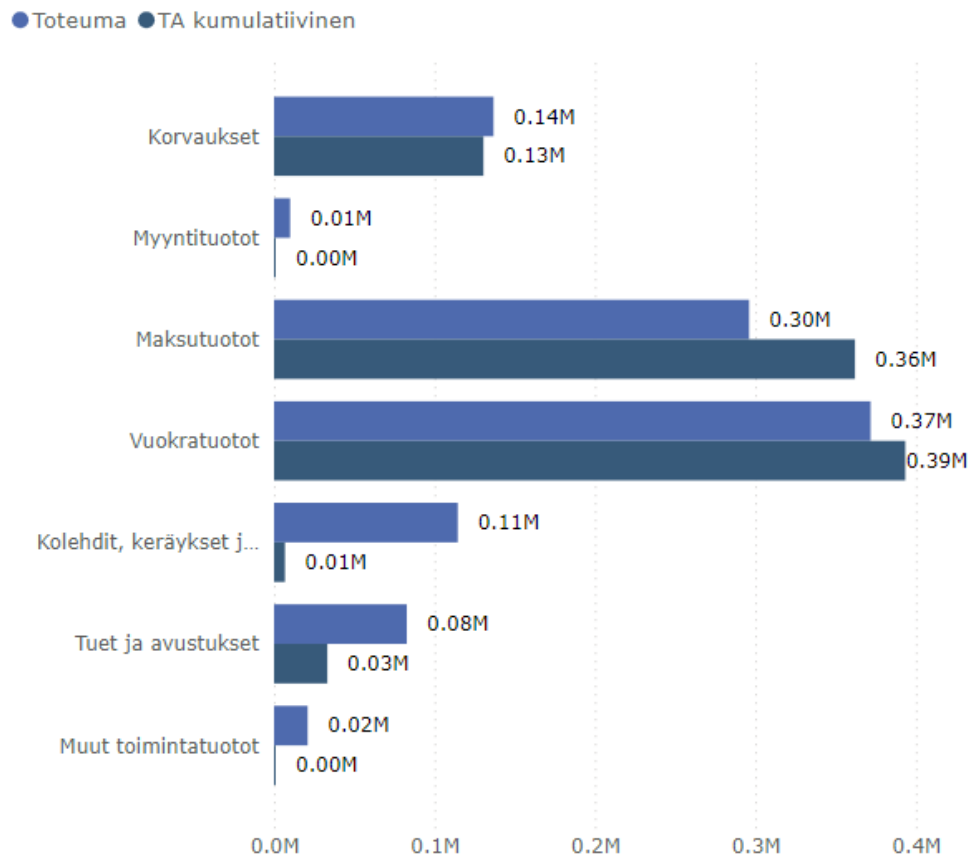
Toimintatuottojen jakauma on esitetty alla olevassa kaaviossa.

Toimintatuotot	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2023-2024
1 000 €													Muutos%
Korvaukset	137	142	138	143	149	163	158	159	161	145	139	126	-3,5
Myyntituotot	10	3	5	1	2	0	2	3	5	12	2	2	233,3
Maksutuotot	296	335	336	262	296	299	320	312	361	300	313	275	-11,6
Vuokratuotot	372	373	369	315	360	311	316	314	304	282	242	255	-0,3
Metsätal.tuotot	0	356	2	1	11	0	27	42	38	12	87	84	-100,0
Kolehdit ja muut ker.	114	286	199	10	12	34	64	26	55	50	48	67,5	-60,1
Tuet ja avustukset	83	67	54	58	134	84	74	72	55	113	131	66	23,9
Muut toimintatuotot	21	73	8	12	886	227	202	36	78	142	72	52	-71,2
YHTEENSÄ	1033	1635	1111	802	1850	1118	1163	964	1057	1056	1034	928	-36,8

Toimintatuotot

Toimintatuotot

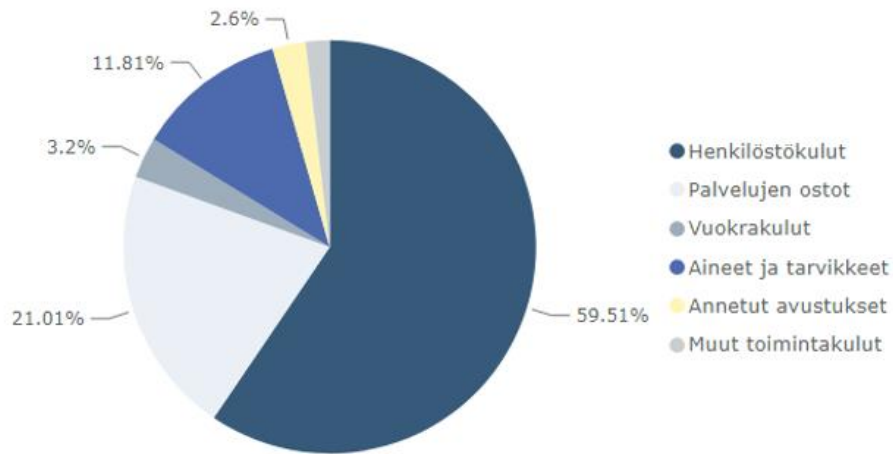

Kolehteihin ja muihin keräystuottoihin sisältyvät tuloutukset Erityiskatteisista rahastoista.

Muissa toimintatuotoissa on käyttöomaisuuden myynnistä saatu myyntivoitto.

Toimintakulut	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2023-2024
1 000 €													Muutos %
Henkilöstökulut	6186	5821	5474	5155	5124	5267	5146	5119	5235	5444	5430	5465	6,3
Palvelujen ostot	2184	2280	1772	1506	1617	1683	1741	1669	1777	1603	1771	1604	-4,2
Vuokrat	333	320	347	325	323	263	243	265	252	256	250	252	4,1
Aineet ja tarvikkeet	1227	1178	1200	908	888	997	1009	1088	1070	964	1055	1048	4,2
Avustukset	271	265	253	242	326	280	282	282	291	287	282	305	2,3
Muut kulut	195	342	135	129	142	142	149	120	123	123	136	131	-43,0
YHTEENSÄ	10396	10206	9181	8265	8420	8632	8570	8543	8748	8677	8924	8805	1,9

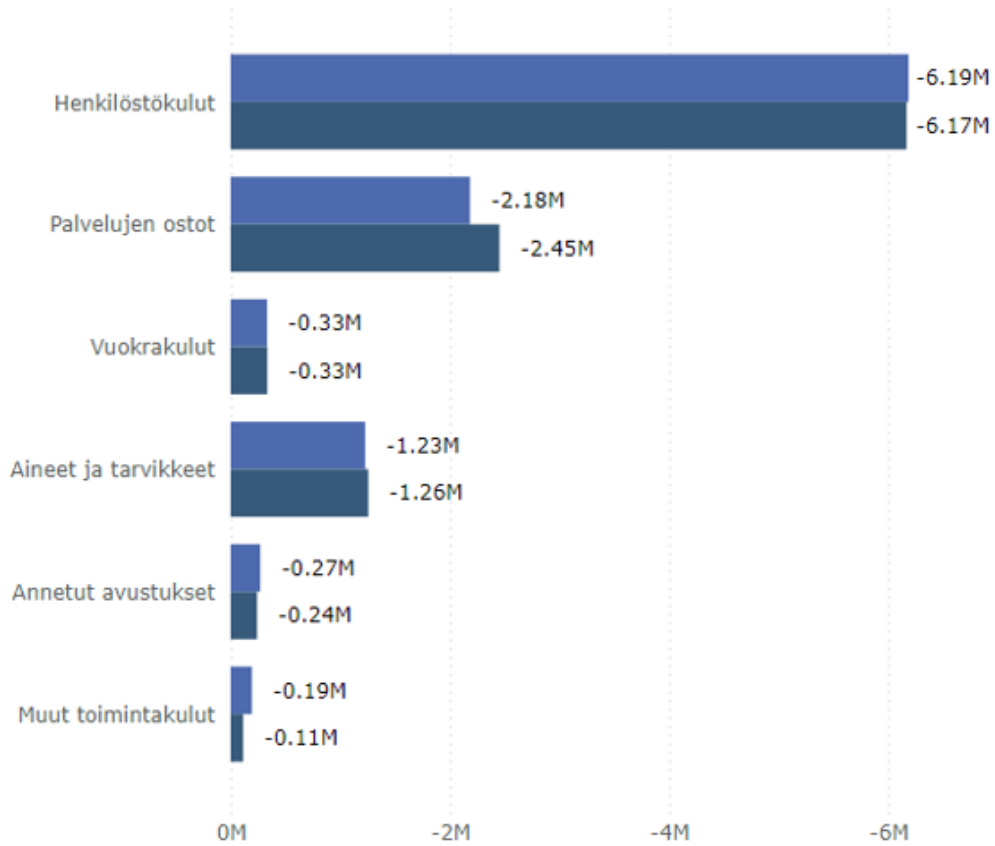
Toimintakulut

Tämä uusi kaavio

Toimintakulut

● Toteuma ● TA kumulatiivinen

Kirkollisverojen tuotto oli 9 414 038,98 euroa, mikä on 314 038,92 euroa (3,37 %) enemmän kuin vuonna 2023. Kirkollisverotuottojen osuus kokonaistuotoista oli 80 %. Valtionrahoitusta saatiin 936 257,04 euroa, mikä on 8 % kokonaistuotoista. Verotuskuluja maksettiin 125 127,08 euroa ja Kirkon rahastomaksuja 782 952,00 euroa – nämä summat olivat lähes edellisvuoden tasolla. Rahoitustuottoja saatiin 318 401,04 euroa, mikä on 125 800,95 euroa enemmän kuin vuonna 2023, mikä johtui sijoitussalkun arvostuserojen tuloutuksesta.

Vuosikatetta kertyi 354 728,97 euroa. Tilikaudelle kohdistuneet poistot olivat 882 338,17 euroa.

Seurakunnan rahavarat vähenivät 0,48 miljoonaa euroa ja olivat vuoden lopussa yhteensä 8,33 miljoonaa euroa. Summa ei sisällä testamentti- ja lahjoitusrahastojen varoja, jotka olivat 279 888,74 euroa. Seurakunnan varoja erityiskatteisten rahastojen pankkitileillä oli 220 343,29 euroa.

Suunniteltujen investointien toteumat esitetään kiinteistöpalvelujen toimintakertomuksessa.

Toiminnan ja talouden tarkastelu tuloperustan muutosten valossa

Verotulojen kehitys on viimeisen noin 10 vuoden ajan ollut varsin tasaista. Verotulot ovat kasvaneet, mutta kasvu ei välttämättä kata kustannusten nousua. Suurempi verotulojen nousu (8 %) tapahtui vuonna 2023, mitä selittää soteuudistuksen vuoksi tehty verotusuudistus. Nousu oli poikkeuksellinen ja kertaluonteinen. Verotulot nousivat 1 % vuonna 2024 ollen 9 414 038,92 euroa. Tiedot euromääräisestä verotulokehityksestä esitetään kohdassa Verotulot ja valtion rahoitus.

Valtionrahoituksessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuonna 2024.

Seurakunnan tuloissa ei tapahtunut olennaisia muutoksia kuluneena vuonna. Seurakunnan toiminta toteutui suunnitellusti.

Lohjan seurakunnan toimintoihin ja niiden rahoituspohjaan tulevaisuudessa kohdistuu kuitenkin useita muutoksia vuodesta 2025 lähtien. Suomen hallituksen tekemien verotuksen perusteiden muutosten takia kirkollisverotuottojen odotetaan nousevan Lohjalla noin 200 000 euroa vuonna 2025. Sen sijaan valtionrahoituksen leikkauksen (19,6 milj. euroa koko kirkon tasolla) ja uusien valtion rahoituksen jakoperusteiden muutosten vaikutus kokonaisuutena arvioidaan olevan Lohjan osalta negatiivinen.

Verotulojen arvioidaan nousevan arviolta noin 100 000 euroa siirtymävuosina 2025 ja 2026 sekä 50 000 euroa vuonna 2027.

Verotulojen ennustetaan kasvavan lievästi vuonna 2025. Odotettavissa olevat palkankorotukset aiheuttavat paineita seurakunnan taloudelle. Seurakunta tarkastelee toteutuvaa verotulokertymää vuonna 2025 ja tekee sen perusteella päätöksen vuoden 2026 kirkollisveroprosentista ja tarvittavasta säästöohjelmasta.

Toiminnan ja talouden tarkastelu Kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa

Kriisiytyvän seurakunnan mittareista Lohjan seurakunnassa toteutuu vuonna 2024 kaksi talouden mittaria. Talouden mittareista toteutuu alijäämäinen tulos (ilmoitettuna ilman kertaluonteisia eriä) peräkkäisinä vuosina, samoin henkilöstökulujen suhteellinen osuus on kasvanut verrattuna kirkollisverotuloihin taikka osuutena kaikista toimintakuluista.

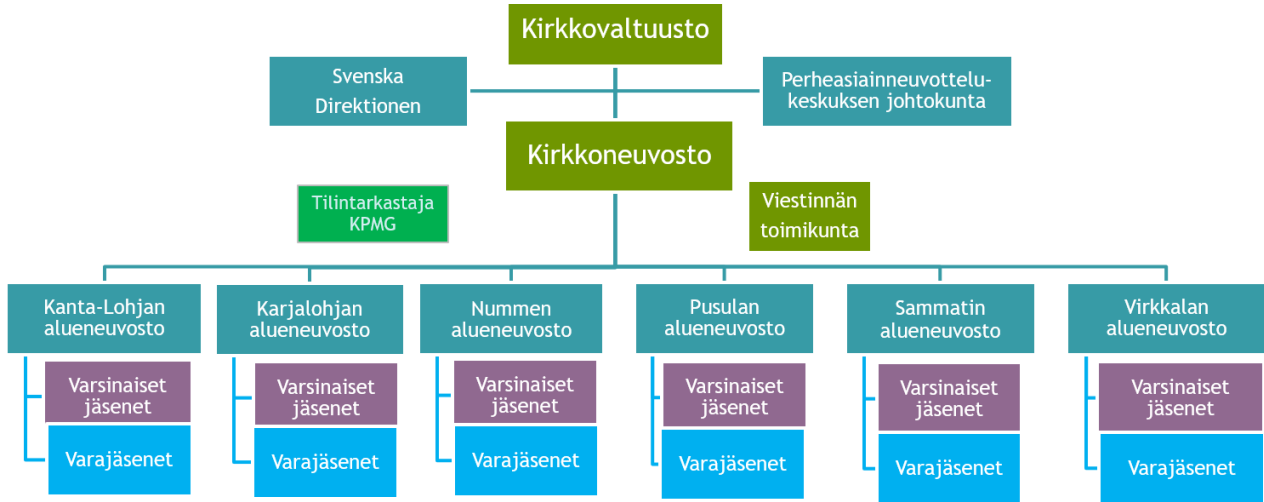
Henkilöstömäärä pysyi suunnilleen samana, vaikka tulo- ja lähtövaihtuvuutta oli. Kustannuksia nostivat palkkojen yleiskorotukset ja strategian mukaiset viestintään kohdistuvat rekrytoinnit. Kaikkiin rekrytointeihin on ollut hyvin hakijoita.

Kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit	TP 2025	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi/arvio
1. Seurakunnan hallinto ja viranomaistoiminta <ul style="list-style-type: none"> • Toimielinten kokoonpanoon ja toimivuuteen liittyvät ongelmat • Hallintomenettelyn puutteellisuudet 	seurakunnan hallinto ja viranomais-toiminta ovat hyvällä tasolla	ei toimenpiteitä
2. Seurakunnan toimintaorganisaatio <ul style="list-style-type: none"> • Perustehtävien (KL 4:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit • Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viimeisten viiden vuoden aikana 15 % ja on arviointihetkellä alle 2000 jäsentä • Jäykkä, lokeroitunut, eristäytynyt ja/tai uusiutumiskyvytön toimintakulttuuri 	Perustehtävien hoidossa ei ole puutteita eivätkä muutkaan tässä kohdassa luetellut riskit ole toteutuneet	ei toimenpiteitä
3. Johtaminen seurakunnassa <ul style="list-style-type: none"> • Johtamisen heikkoudet • Johtamista tukevat strategiset linjaukset, kuten toimintasuunnitelma, seurakunnan strategia/toimintalinjaus/missio/visio, kiinteis- 	Seurakunnan strategia on vahvistettu vuonna 2023, toimintasuunnitelma, henkilöstösuunnitelma, koulutus-suunnitelma vahvistetaan vuosittain.	jatketaan suunniteltuja toimia

<p>töstrategia, henkilöstösuunnitelma, koulutussuunnitelma tai valmiussuunnitelma puuttuvat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Puuttumattomuus seurakunnan operatiivisessa johtamisessa esiintyviin pitkäaikaisiin ongelmiin • Haluttomuus yhteistyöhön lähi-seurakuntien, rovastikunnan muiden seurakuntien ja/tai tuomiokapitulin kanssa. 	Valmiussuunnitelma uusitaan 2025 ja kiinteistöstrategian tausta-aineiston koostaminen on käynnissä	
<p>4. Seurakunnan henkilöstö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön määrä 	115	henkilöstökustannukset ovat suuret, tarkastelu sisältyy talouden tasapainottamiseen
Kriisiytyvän seurakunnan talouden mittarit	TP 2025	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi/arvio
<p>1. Tilikauden tulos on ilman kertaluonteisia eriä negatiivinen kahtena peräkkäisenä vuotena tai kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi</p>	Tilikauden tulos oli -527 609,20 € negatiivinen ja ilman kertaluonteisia eriä on 364 965,46 euroa negatiivinen. Vuoden 2023 tulos ilman kertaluonteisia eriä oli negatiivinen 180 430,90 euroa.	talouden tasapainottaminen on tarpeen.
<p>2. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä -luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluonteisten erien tai metsänhoitosuunnitelman ylittävän myynnin toteuttamista.</p>	Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 8 898 313,21 euroa.	Ei tarvetta toimenpiteille
<p>3. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä tilikautena.</p>	Maksuvalmius on 254 päivää.	ei tarvetta toimenpiteille
<p>4. Henkilöstömenojen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuotena.</p>	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on ollut kasvava	Henkilöstökulujen osuutta toimintakuluista on laskettava.

2 Hallinto

Lohjan seurakunnan hallinto-organisaation rakenne:

Hallintoelinten jäsenet 2023–2026

Kirkkovaltuusto

Kirkkovaltuusto on seurakunnan ylin päättävä toimielin. Kirkkovaltuusto on delegoinut päätösvaltaansa kirkkoneuvostolle erillisillä määräyksillä. Kirkkovaltuuston puheenjohtajaksi vuosiksi 2023–2024 oli valittu Hanna Kallio ja varapuheenjohtajaksi Toivo Haatio. Kirkkovaltuusto kokoontui vuoden aikana 3 kertaa ja pöytäkirjoihin kirjattiin yhteensä 30 pykälää.

Vuosiksi 2023–2026 valittuun kirkkovaltuustoon kuuluu 33 varsinaista jäsentä. Jäsenet ovat lueteltu suhdelukujen mukaisessa järjestyksessä. Varsinaisten ja varajäsenten kokouksien osallistumiskerrat on lueteltu alla vuoden 2024 osalta.

Varsinaiset jäsenet:

Hanna Kallio pj. 3/3, Hannu Nyman 2/3, Toivo Haatio varapj. 3/3, Hilikka Hyrkkö 3/3, Kaisa Aarnio 3/3, Teemu Savola 3/3, Raija Urama 3/3, Merja Eräpolku 3/3, Jorma Kaira 3/3, Uolevi Viita 3/3, Esa Sohlberg 3/3, Päivi Seger 1/3, Paul Packalén 3/3, Miia Ståhle 3/3, Kirsi Oksanen 2/3, Irja Salonen 3/3, Matti Junnila 3/3, Arja Majuri 3/3, Juha Särnäharju 0/3, Markku Toivonen 2/3, Minna Saario 3/3, Teddy Kullberg 3/3, Tuula Niemi 2/3, Jorma Lausteela 3/3, Auli Kultavirta 3/3, Mirja Miettinen 0/3, Pentti Aaltonen 3/3, Juha Niemimaa 3/3, Susanne Sere 0/3, Lea Sornikivi 3/3, Heidi Ahlström 2/3, Pauliina Jalola-Korhosaari 3/3 ja Virpi Nyman 3/3.

Varajäsenet:

Ville Kannainen 3/3, Timo Mustonen 1/3, Merja Heino 2/3 ja Marsa Valtonen 1/3.

Kirkkovaltuusto on kertomusvuoden aikana käsitellyt kolmessa kokouksessaan kirkkolain edellyttämät asiat, joita ovat henkilövalinnat, seurakunnan toimintakertomuksen hyväksyminen, tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille. Lisäksi kirkkovaltuusto vahvisti vuoden 2025 kirkollisveroksi 1,50 % kokouksessaan 29.10.2024. Vuoden 2025 talousarvio ja vuosien 2026–2027 toiminta- ja taloussuunnitelma hyväksyttiin.

Aloitteet 2024

Luottamushenkilöt eivät tehneet aloitteita.

Kirkkoneuvosto 2023–2026

Kirkkoneuvosto johtaa seurakunnan käytännön toimintaa ja hallintoa sekä toimii kirkkovaltuuston valmistelu- ja täytäntöönpanoelimenä. Kirkkoneuvoston apuna toimivat esittelevät virkamiehet kukin vastuualueellaan. Vuonna 2024 kirkkoneuvosto kokoontui vuoden aikana 12 kertaa. Kirkkoneuvoston jäsenet, varajäsenet ja heidän kokouksiin osallistumiskertansa on lueteltu alla.

Jäsen	Varajäsen
Nyman Hannu varapj, kokouksen pj., 12/12	Junnila Matti
Ståhle Miia, 11/12	Ahlström Heidi, 1/12
Eräpolku Merja, 9/12	Kultavirta Auli, 2/12
Sohlberg Esa, 12/12	Aaltonen Pentti
Urama Raija, 9/12	Sornikivi Lea, 3/12
Oksanen Kirsi, 11/12	Majuri Arja, 1/12
Viita Uolevi, 11/12	Kannainen Ville, 1/12
Niko Mikkonen, 11/12	Antti Kähönen
Savola Teemu, 11/12	Packalén Paul, 1/12
Seger Päivi, 8/12	Salonen Irja, 2/12
Kaira Jorma, 11/12	Särmäharju Juha, 1/12
Aarnio Kaisa, 11/12	Niemimaa Juha, 1/12

Lohjan seurakunnassa toimivalla Nuorten hallituksella on lisäksi kaksi edustajaa, Reetta Jaatinen ja Kristian Lindström, joille molemmille annettiin läsnäolo- ja puheoikeus kirkkoneuvoston kokouksiin vuonna 2024.

Kirkkoneuvoston keskeisimmät päätökset:

Kirkkoneuvosto on valmistellut kaikki kirkkovaltuustolle esiteltävät asiat (tilinpäätös 2023, veroprosentti vuodeksi 2025, talousarvio vuodeksi 2025 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosiksi 2026–2027). Lisäksi se on käsitellyt ja hyväksynyt henkilöstö- ja koulutussuunnitelman vuosiksi 2025–2027.

Alueneuvostot

Kanta-Lohjan alueneuvosto

Alueneuvosto kokoontui vuonna 2024 seitsemän kertaa. Puheenjohtaja toimi Miia Ståhle.

Jäsen	Varajäsen (ei henkilökohtainen)
Majuri Arja	Miettinen Mirja
Urama Raija	Ranta Hilikka
Luhtala Riitta	Packalén Paul
Alastalo Marko	Rossi Yrjö
Mustonen Timo	Ahlström Heidi
Ilomäki-Piirilä Hannele	
Ståhle Miia	
Nyman Virpi	
Sohlberg Esa	
Nikander Hannu	

Karjalohjan alueneuvosto

Alueneuvosto kokoontui vuonna 2024 neljä kertaa. Puheenjohtajana toimi Teemu Savola.

Jäsen	Varajäsen (ei henkilökohtainen)
Teemu Savola	Heljä Lampinen
Päivi Seger	Eeva Heinonen
Kaisa Niskala	Tuomas Perheentupa
Sanna Moilanen	Eeva Tammi
Antti Kähönen	
Sirkka Kivijärvi	
Mikael Lehtonen	
Rolf Oinonen	

Nummen alueneuvosto

Alueneuvosto kokoontui vuonna 2024 neljä kertaa. Puheenjohtajana toimi Juha Niemimaa.

Jäsen	Varajäsen (ei henkilökohtainen)
Aarnio Kaisa	Nuutila Jaakko
Salonen Irja	Tappola Raija
Särmäharju Juha	Silfverberg Jari
Lausteela Jorma	Lehtonen Pirjo
Niemimaa Juha	
Forsström Pirjo-Leena	

Lydén Hilikka	
Westerman Maria	
Silfverberg Päivi	
Ahtiainen Jouni	

Pusulan alueneuvosto

Alueneuvosto kokoontui vuonna 2024 neljä kertaa. Puheenjohtajana toimi Jorma Kaira.

Jäsen	Varajäsen (ei henkilökohtainen)
Jalola-Korhosaari Pauliina	Bäckman Erja
Strömberg Jan-Erik	Lehtinen Aki
Kaira Jorma	Kuntsi Pirjo
Eräpolku Merja	Janger Rami
Kultavirta Auli	
Lehtinen Maarit	
Kujala Timo	
Lahtinen Marjatta	
Kerko Helinä	
Virpiö Sami	

Sammatin alueneuvosto

Alueneuvosto kokoontui vuonna 2024 neljä kertaa. Puheenjohtajana toimi Toivo Haatio.

Jäsen	Varajäsen (ei henkilökohtainen)
Seppo Iivonen	Jaakko Heino
Harri Lylylahti	Annikki Brown
Ville Kannainen	Kaisa Rinne
Toivo Haatio	
Liisa Haverinen	
Tuija Piekkari	
Hannele Rosendahl	

Virkkalan alueneuvosto

Virkkalan alueneuvosto kokoontui vuonna 2024 kuusi kertaa.

Puheenjohtajana toimi Erkki Taivainen.

Jäsen	Varajäsen (ei henkilökohtainen)
Niemi Tuula	Hirva Olli
Sornikivi Lea	Kullberg Teddy
Valtonen Marsa	Valkeapää Kirsi
Nordström Kim	Aaltonen Pentti
Keinänen Esa	
Taivainen Erkki	
Toivonen Markku	
Heino Merja	
Piippo Ari	
Paattiniemi Timo	

Johtokunnat, toimikunnat ja työryhmät

Perheasiain neuvottelukeskukseen johtokunta kokoontui vuonna 2024 kaksi kertaa.

Varsinainen jäsen	Varajäsenet
Mäkinen Virpi pj.	Luhtala Riitta
Schulman Minette	Sere Susanne
Nyman Hannu (Kn:n edustaja)	Stähle Miia
Jarmo Jokitalo, varapj.	Jari Maarto
Riitta Rönqvist	Taija Valtonen
Pekka Valkeapää	

Svenska Direktionen

Svenska Direktionen kokoontui vuonna 2024 neljä kertaa. Puheenjohtajana toimi Teddy Kullberg.

Jäsen	Varajäsen
Skog Harald	Virkkilä Iris
Jääskeläinen Susanna	Heimberg Anne
Kullberg Teddy pj	Kronqvist Johnny
Nordström Kim vpj	Lemström Kenneth
Piippo Birgitta	Loikkanen Nina
Sere Susanne	Strömberg Marica
Schulman Minette	†Vikman Mirjam
Torp Marika	Peräsalo Gunilla
Nikander Hannu	Wigren Keijo

Viestinnän toimikunta

	Jäsen	Varajäsen
Virkkala	Marsa Valtonen	Tuula Niemi
Karjalohja	Liisa Mantere	Sanna Moilanen
Sammatti	Mikko Nieminen	Toivo Haatio
Pusula	Jan-Erik Strömberg	Merja Eräpolku
Nummi	Jaakko Nuutila	Hilkka Lydén
Kanta-Lohja	Marko Alastalo Mirja Miettinen, pj Hannu Nyman, vpj	Virpi Nyman Kirsi Oksanen

Kirkkoneuvosto perusti seuraavat työryhmät:

1. Talouden tasapainottaminen, KN 16.1.2024, §4

Työryhmä ohjaa Lohjan seurakunnan hallinnon uudistamista ja talouden tasapainottamista. Työryhmään valittiin jäseniksi Hanna Kallio, Hannu Nyman, Kaisa Aarnio ja Paul Packalén.

2. Leiritoiminnan kehittämisen tarveselvitysryhmän perustaminen, KN 8.10.2024, §157

Työryhmään valittiin jäseniksi: Anne Jälkö (kokoonkutsuja), Heini Nikander, Anna Helenius, Tanja Louhivuori, Taina Mamia, Jani Kärkkäinen, Taru Ahomäki (sihteeri) ja Ilkka Nyman. Työryhmä raportoi kirkkoneuvostolle säännöllisesti.

3. Lähetyksen ja kansainvälisen työn talousarviotukemisen periaatteet -työryhmän perustaminen, KN 5.11.2024/§183

Työryhmä valmistelee seurakunnan lähetyksen talousarviotuen periaatteita vuodesta 2024 lähtien. Työryhmään valittiin jäseniksi lähetyksestä vastaava pappi ja lähetyssihteeri, työryhmän puheenjohtajaksi Hannu Nyman sekä jäseniksi Toivo Haatio, Teemu Savola ja Arja Majuri.

Hiippakuntavaltuuston jäsenet Lohjan seurakunnasta 2024–2028:

Kallio Hanna, johtamisen ja viestinnän konsultti

Stähle Miia, VTM, erikoissosiaalityöntekijä

Kirkolliskokouksen edustaja Lohjan seurakunnasta 2024–2028

Eräpolku Merja

Espoon hiippakunta, lakivaliokunta, valitsijat

Tilintarkastusyhteisö 2023–2026

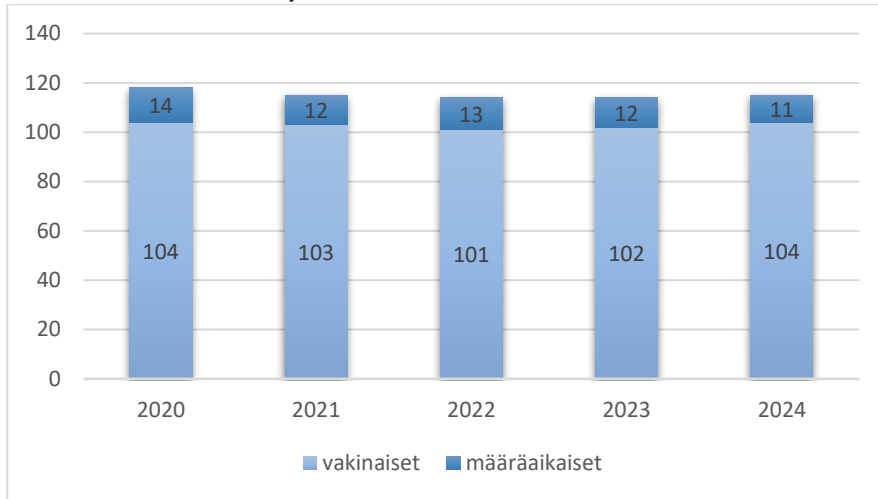
Lohjan seurakunnan tilintarkastusyhteisönä toimii vuosina 2023–2026 KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii JHT, HT Martin Slotte ja avustavana tilintarkastajana asiantuntija, HT, CIA Tuire Kallonen.

3 Henkilöstö

Seurakunnassa työskenteli 31.12.2024 yhteensä **115 henkilöä**, joista vakinaisia oli 104 ja määräaikaisia 11. Pääosa (85 %) henkilöstöstä oli kokoaikaisia eli 99 henkilöä. Osa-aikatyötä teki 16 henkilöä. Kolme vakinaista työntekijää hoiti määräaikaisesti toista tehtävää seurakunnassa. Lisäksi tukityöllistettyjä oli vuodenvaihteessa 2 henkilöä ja tarvittaessa töihin kutsuttavia 2 henkilöä. Henkilöstön määrässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuonna 2024.

Henkilöstöstä naisia oli 72 % ja miehiä 28 %.

Kuvio: Henkilöstömäärän kehitys 2020–2024

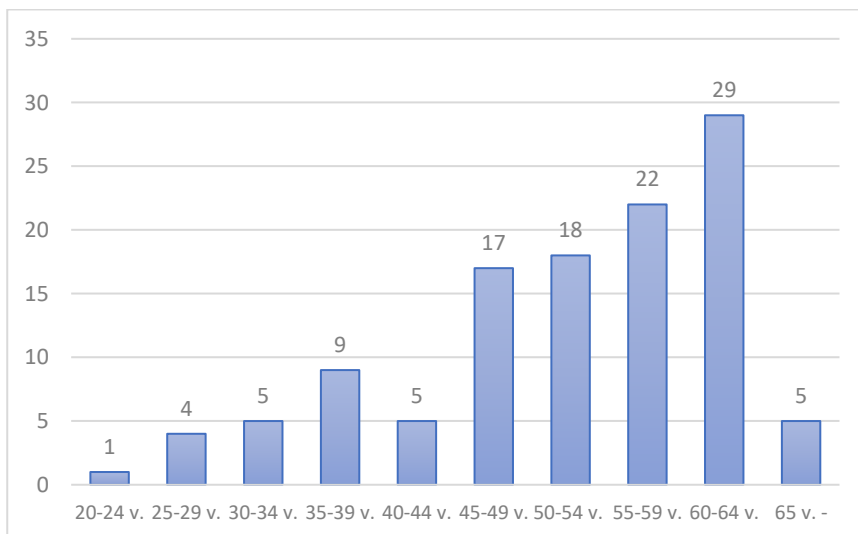
Henkilöstön määrä tehtäväryhmittäin

	2024
Seurakuntapapisto	15
Sairaalasielunhoitajat	1
Kirkkomuusikot	6
Perheneuvojat	4
Diakoniatyöntekijät	11
Nuorisotyöntekijät	8
Varhaiskasvatuksen työntekijät	19
Muut seurakuntatyöntekijät*	3
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	17
Hautausmaatyöntekijät**	17
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	14
Yhteensä	115

*) lähetyssihteeri, rippikoulutyöntekijä ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattori

***) merkittävä osa hautausmaatyöntekijöistä (7 henkilöä) oli yhteisiä kiinteistöpalveluiden kanssa.

Henkilöstön ikäjakauma

Henkilöstön keski-ikä oli 51,8 vuotta (v. 2023: 51, 4 vuotta). Eniten henkilöstöä oli yli 60-vuotiaiden ikäryhmässä, yhteensä 30 henkilöä. Ikärakenteen takia eläkkeelle siirtyvien määrä on merkittävä tulevina vuosina.

Henkilöstön vaihtuvuus

Vuoden 2024 aikana seurakunnassa aloitti yhteensä kahdeksan uutta henkilöä vakinaisessa palvelussuhteessa. Vakinaisen henkilöstön poistuma oli kuusi henkilöä. Eläkkeelle siirtyneitä ei poikkeuksellisesti ollut lainkaan. Henkilöstöä oli varsin runsaasti myös erilaisilla virka-/työvapailla ja heille palkattiin sijaisia määräaikaisiin palvelussuhteisiin. Vaihtuvuus pysyi edellisten vuosien tasolla.

Henkilöstökulut

Vuonna 2024 henkilöstökulut (palkat sivukuluineen) olivat yhteensä **6 185 946** euroa. Kulut nousivat edellisestä vuodesta 6,3 %. Palkkoja tarkistettiin 1.2.2024 lukien sopimusratkaisun mukaisesti 2,5 %:n ja 1.9.2024 lukien 3,0 %:n yleiskorotuksilla kaikissa palkkausjärjestelmissä. Lisäksi 1.10.2024 maksuun tuli 0,5 %:n paikallinen järjestelyerä, jolla tarkistettiin joidenkin tehtävien/tehtävryhmien palkkoja saavutetun neuvottelutuloksen mukaisesti.

TAULUKKO: Henkilöstökulut (palkat sivukuluineen) 2022–2024

Tilivuosi	2024	2023	2022
Palkat ja palkkiot	-5 122 119,15	-4 758 651,37	-4 487 315,76
Eläkekulut	-1 047 390,98	-981 238,62	-921 843,08
Muut henkilösivukulut	-98 731,79	-146 157,94	-122 253,32
Saadut henkilöstökorvaukset	51 996,20	35 819,10	48 847,90
Muut henkilöstökulujen oikaisut (+/-)	30 299,42	29 221,85	8 223,61
YHTEENSÄ	-6 185 946,30	-5 821 006,98	-5 474 340,65

TAULUKKO: Muut investoinnit henkilöstöön 2022–2024

Tilivuosi	2024	2023	2022
Matka-, majoitus- ja ravitsemuskulut	-138 378,53	-118 241,28	-103 866,48
Koulutuskulut ja koulutusmatka, majoitus- ja ravitsemiskulut	-59 124,12	-55 543,77	-61 454,11
Työterveyshuolto	-145 697,90	-131 405,36	-113 402,51
YHTEENSÄ	-343 200,55	-305 190,41	-278 723,10

Työterveyshuolto on suuri yksittäinen henkilöstökuluerä. Työterveyshuollon palveluntuottajana toimi Mehiläinen Oy. Vuonna 2024 työterveyshuollon kokonaiskulut olivat yhteensä **145 697** euroa (v. 2023: 131 405 euroa). Kustannusten kasvua selittää pitkälti Mehiläisen hinnankorotukset vuonna 2024, yhteensä 9,4 % (1.1.2024: 5 % ja 1.7.2024: 4.4.%). Edellisenä vuonna 2023 hintoja tarkistettiin 9,6 %. Myös käyntimäärät ovat olleet kasvusuunnassa. Kuluissa on mukana myös esihenkilöiden työkykyjohtamisen valmennuksen

sekä yhden kohdennetun työyhteisökonsultaation kulut, yhteensä noin 5 500 euroa. Työterveyshuollon kuluista saatiin Kelalta korvausta 38 392 euroa vuoden 2023 kulujen perusteella, joten nettokulut olivat 107 305 euroa.

Henkilöstökulut suhteessa verotuloihin

Suuntaa seurakunnan henkilöstömäärälle antavat pitkälti seurakunnan tulot. Seuraavassa taulukossa on kuvattu toteutuneiden henkilöstökulujen osuutta suhteessa verotuloihin (mukana ei valtionrahoitusta). Osuus on kasvusuunnassa johtuen henkilöstökustannusten kasvusta.

TAULUKKO: Henkilöstökulut suhteessa kirkollisverotuloihin 2022–2024

	2022	2023	2024	Muutos 23/24 % vksikköä
Henkilöstökulut	5 474 340	5 821 007	6 185 946	+ 6,3 %
Kirkollisverotulot	8 312 714	9 318 086	9 414 039	+ 1,0 %
Osuus verotuloista	65,9 %	62,5 %	65,7 %	+ 3,2 %

Tarkempia tietoja Lohjan seurakunnan henkilöstöstä, sen tilasta sekä työntäjän panostuksesta henkilöstöön esitetään erillisessä henkilöstökertomuksessa.

4 Ympäristö

Lohjan seurakunta kantaa vastuuta ympäristöstä ja ympäröivästä yhteiskunnasta. Kirkkoneuvosto päätti 12.12.2023 aloittaa Kirkon ympäristödiplomin hakuprosessin, valitsi ympäristövastaavan ja perusti ympäristötyöryhmän sitä edistämään. Ympäristötyöryhmä jatkaa seurakunnassa vuosina 2019–2022 toimineen ilmastotyöryhmän työtä ja valvoo ympäristödiplomin hakuprosessia. Vuoden 2024 aikana ympäristödiplomiin liittyvää katselmusta on tehty yhteistoiminnassa eri työalojen kesken, ja se on pääosin valmistunut. Katselmus päättyi kevään 2025 aikana. Samalla on valmisteltu erilaisia työalakohtaisia ympäristösuunnitelmia, näistä on jo valmistunut ympäristöviestintäsuunnitelma ja hautausmaiden hoitosuunnitelma.

Osana ympäristödiplomin hakuprosessia olemme sitoutuneet Kirkon energia- ja ilmastostrategiaan, jonka tavoitteena on, että kirkko on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä ja öljytön jo vuonna 2025. Fossiilisia polttoaineita käyttävistä lämmitysjärjestelmistä on suurimmaksi osaksi luovuttu.

Kuluneena vuonna olemme pyrkineet kohti hiilineutraalisuutta monin toimenpitein. Käytämme vihreää energiaa ja meillä on käytössä OUNet ja OptiWatti kiinteistöautomaatiojärjestelmät, joilla säädetään ilmanvaihtoa ja lämmitystä. Saarikon leirikeskukseen on asennettu aurinkopaneelit. Hautausmailla siirrytään enenevässä määrin sähkökäyttöisten pienkoneiden käyttöön. Kiinteistöstrategiamme on päivitettävänä.

Siinä tullaan linjaamaan missä järjestyksessä ylimääräisistä tiloista luovutaan. Tätä pidetään tärkeänä sekä ympäristön että taloudenkin näkökulmasta. Vuoden 2024 aikana on luovuttu Roution palvelukeskuksessa olleesta osakehuoneistosta. Lisäksi seurakunnan varoja on sijoitettu erilaisiin kestävän kehityksen rahastoihin kuten metsä- ja uusiutuva energia -rahastoihin, niiden käyvät arvot vuoden lopussa olivat 2,4 miljoonaa euroa.

Seurakunnan metsäsuunnitelma (metsälaki, 1093/1996) on päivitettävänä ja tulee valtuuston käsittelyyn vuoden 2025 aikana. Metsäsuunnitelmassa painotetaan jatkuvan kasvatuksen menetelmää sekä henkisiä ja virkistysarvoja taloudellisen hyödyn sijaan. Periaatteemme on, että hoidamme metsiämme kestävästi, eli niin, että niiden monimuotoisuus, tuottavuus, uusiutumiskyky ja elinvoimaisuus säilyy emmekä aiheuta vahinkoa muille ekosysteemeille. Haluamme turvata tuleville sukupolville yhtä hyvät tai paremmat toimintamahdollisuudet kuin nykyisillä sukupolvilla on. Noin kolmasosa seurakunnan metsien pinta-alasta (282 ha) on suojeltu.

Seurakunnan jokapäiväisessä työssä pyrimme ottamaan ympäristön huomioon arkisia valintoja tehdesämme. Seurakunnassa suositaan paperittomuutta, missä se on mahdollista. Esimerkiksi neuvosto- ja valtuustotyöskentelyssä on siirrytty pääosin paperittomuuteen. Jos dokumentteja joudutaan tulostamaan, ne tulostetaan mahdollisuuksien mukaan kaksipuolisina. Käytettyjä kirjukuoria hyödynnetään sisäisissä postituksissa ja toimistossa käytetään ylijääviä papereita.

Ravitsemuspalveluissa teemme vastuullisia elintarvikehankintoja tunnetun tukkuliikkeen kautta, hankinnat on keskitetty. Vuoden 2024 aikana on otettu käyttöön Jamix-tuotannonohjausjärjestelmä. Lisäksi olemme alkaneet valmistaa ruokaa ainoastaan tarkasti tehtyjen tilausmäärien mukaisesti. Pyrimme vähentämään yksittäispakattujen tuotteiden käyttöä ja jätteen syntymistä. Jätteen kierrätys- ja lajittelumahdollisuuksia on parannettu: on asennettu uusia Molok-järjestelmiä useaan kohteeseen ja kehitetty lajittelua mm. viraston taukutilojen keittiöissä.

Henkilökuntamme hyödyntää julkista liikennettä työssään aina kun se on mahdollista. Vuoden 2024 lopussa työntekijät saivat käyttöön polkupyöräedun.

Ympäristökasvatus on osa kaikkea toimintaamme. Järjestämme tilaisuuksia, joissa ekologiset aiheet ovat läsnä: mm. luomakunnan sunnuntain viettäminen, paimenten kirkko Nummella, Iloitun vaeltava kevät-kirkko, kesämessu juhannussunnuntaina, kansanlaulukirkko helatorstaina Pappilan Isomäen suojelualueella ja kylvön siunaamiset maanviljelijöiden pelloilla. Kasvatuksen työalalla käynnistettiin ympäristökasvatussuunnitelman tekeminen yhteistyössä papiston kanssa. Toimipisteissä kierrätetään mahdollisuuksien mukaan ja kerrotaan kierrättämisen tärkeydestä. Lähiluontoon on tehty retkiä lasten ja nuorten kanssa (mm.

hiljentympöpolut hautausmailla, luonnossa pidettävät hartaushetket ja yhteistyö partiolaisten kanssa). Perheille järjestettiin nuku yö ulkona -tapahtuma leirikeskuksessa. Valtaosaan leireistä on järjestetty yhteiskuljetus. Rippileirien kohdalla sama bussi kuljettaa seuraavan leirin osallistujat leirikeskukseen ja edelliset takaisin kaupunkiin.

Diakoniatyössä jaamme hävikkiruokaa. Seurakunnan omassa Vaatesoppi-toiminnassa otetaan vastaan lahjoitusvaatteita ja annetaan vaatteita tarvitseville. Kun asiakkailta on vaate- tai tavatarpeita, ohjaamme käyttämään Vaatesoppea tai kierrätyskeskuksia. Diakoniatoimistossa on jaossa mm. huonekaluja, käytettyjä astioita ja leluja.

Hankinnoissa kiinnitämme huomiota toimittajien ympäristöystävällisyyteen ja heidän harjoittamaansa ympäristöpolitiikkaan: mm. viestinnän painomateriaalit kilpailutetaan niin, että ne ovat ympäristömerkittyjä; kiinteistöjen kalusteissa pyritään käyttämään Hestia koti -ekotuotteita ja siivouksessa ainoastaan ympäristöystävällisiä tuotteita; ja hautaustoimen isot koneet hankitaan niin, että niissä otetaan huomioon uusimmat EU:n päästönormit huomioiva Stage-luokka.

5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Lohjan seurakunnan taloudellinen asema on hyvä ja tase vahva. Voimassa olevan strategian mukaisesti toimintaa painotetaan lapsiin, lapsiperheisiin, nuoriin ja nuoriin aikuisiin. Samoin panostetaan viestintään. Seurakunnan kiinteistöstrategian tausta-aineistoa on koottu ja varsinainen kiinteistöstrategia laaditaan. Kiinteistöjä on paljon, niissä on vajaakäyttöä ja korjausvelkaa. Kovin monet kohteet eivät ole helposti realisoitavia. Tähän astikin on keskitytty pitämään kunnossa luovuttamattomia kiinteistöjä, esimerkiksi kirkkoja. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa on varauduttu Saarikon leirikeskuksessa tehtäviin investointeihin, jotka ovat euromääräisesti suuria. Tulevat poistot kasvavat merkittävästi ja luovat paineita seurakunnan talouteen.

Valtiontuki, joka on tarkoitettu yhteiskunnallisten tehtävien aiheuttamien kustannusten korvaamiseen, pienentyi vuoden 2025 alusta lukien valtion säästötoimien vuoksi.

Henkilöstökulujen on arvioitu kasvavan palkkaratkaisun myötä. Talousarvioon on palkkojen yleiskorotukset otettu huomioon 3 % mukaan laskettuna, jonka voidaan arvioida riittävän. Runsaan eläköitymisen vuoksi päällekkäisiä palkkakuluja on odotettavissa.

Jäsenmäärän ennustetaan alenevan vuodesta 2024 vuoteen 2035. Samalla aikavälillä kirkkoon kuulumisasteen arvioidaan alenevan 64,9 prosentista 55,9 prosenttiin. Jäsenennuste on samankaltainen kuin mitä jäsenkehitys on ollut koko 2000-luvun ajan.

Seurakunnan taloudessa on tiedossa olevia haasteita, ja tämän vuoksi on ryhdytty toimiin talouden tasapainottamiseksi. Valtuustoseminaarissa 21.1.2025 käsiteltiin säästötarpeita ja kuultiin luottamushenkilöiden näkemyksiä. Talouden tasapainoa tullaan hakemaan henkilöstömenojen suhteellisen osuuden alentamisesta ja kiinteistömassan vähentämisestä. Tavoitteena vuonna 2027 on saada tulot kattamaan menot ja poistot, saavuttaa 10 % säästöt ja että henkilöstömenojen suhde kirkollisverotuloihin olisi 60 %.

Jäsenennuste seuraavan 10 vuoden aikana

Vuosi	Jäsenennuste, hlö	Muutos vuodesta 2023/hlö	Muutos vuodesta 2023, %	Kirkkoon kuulumus%
2024	29157	-540	-1,8	64,9
2025	28618	-1079	-3,6	64,1
2026	28095	-1602	-5,4	63,2
2027	27583	-2114	-7,1	62,3
2028	27087	-2610	-8,8	61,5
2029	26607	-3090	-10,4	60,7
2030	26138	-3559	-12	59,8
2031	25683	-4014	-13,5	59
2032	25246	-4451	-15	58,2
2033	24823	-4874	-16,4	57,4
2034	24417	-5280	-17,8	56,7
2035	24024	-5673	-19,1	55,9

Lähde: Kirkkohallitukset tilastot

6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Seurakunnan suurimmaksi taloudelliseksi riskiksi voidaan arvioida jäsenmäärän aleneminen ja jäsenistön ikärakenne sekä niiden myötä tapahtuva tulopohjan heikkeneminen. Merkittävä toiminnallinen riski on avainhenkilöiden eläköityminen tai rekrytoituminen muualle.

Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä.

Riskienhallintatoimenpiteitä on vuoden aikana tehty seuraavasti:

- työn riskejä arvioidaan ja arviot dokumentoidaan Graniten tuottamaan Työn Riskit – ohjelmaosioon. Työ on jo pitkällä, mutta jatkuu edelleen kohteiden suuren lukumäärän vuoksi
- kokonaisvaltaisen riskien hallintaan on hankittu ERM- ohjelmaosio, ja työ käynnistyy.

- Kiinteistöt: Seurakunnan kiinteistöihin on päivitetty pelastussuunnitelmat ja kiinteistöihin on lisätty ja uusittu kameravalvontaa sekä sähkölukituksia. Sammatin puukirkkoon on asennettu uusi automaattinen hälytysjärjestelmä.
- Esineet: Seurakunta on kartoittanut ja dokumentoinut sakraaliesineitä ja tekstiilejä. Vuosittain varataan määräraha konservointiin ja työ on jatkuvaa. kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kirkollisen esineistön inventoinnin tulokset kirjataan Basis – järjestelmään, jolloin seuranta ja valvonta on muuttunut paremmaksi.
- Henkilöstö: Henkilökunnan työterveyshuollon toteuttaa Mehiläinen Oy. Aktiivisen tuen toimintamalli on käytössä ja työpaikkakäyntejä ja -selvityksiä tehdään sopimuksen ja tarpeen mukaan. Vuonna 2024 järjestettiin esihenkilöille koulutus aktiivisen tuen toimintamallin tehokkaasta hyödyntämisestä sekä paloturvallisuuskoulutus kerho- ja leirityössä työskenteleville,
- Lainat ja sijoitukset: Lohjan seurakunnalla ei ole lainaa. Sijoitukset tehdään kirkkoneuvoston 8.10.2019 hyväksymän sijoitusohjeen mukaan. Sijoitussuunnitelma on laadittu Kirkkohallituksen eläkerahaston sijoitusyksikön ohjeistuksen mukaisesti.
- Tietohallinto ja tietosuoja ja -turva: Lohjan seurakunnan tietohallinnon palvelut hankitaan Kirkkohallituksen IT-alueelta, jolla on tekninen vastuu tietosuojasta. IT-alue hankkii ja ylläpitää käytettäviä tietoturvaohjelmia. Seurakunnassa seurakuntalaisten henkilötietoja käsitellään vain silloin, kun se seurakuntalaisten asioiden hoitamiseksi on välttämätöntä. Lisäksi henkilöstölle on annettu tietosuojaan liittyvää koulutusta jo useamman vuoden ajan.
- Hallinto: Viranhaltijapäätökset on annettu tiedoksi ja toimenpiteitä varten kirkkoneuvostolle. Kirkkoneuvosto ei ole käyttänyt otto-oikeuttaan tehtyihin viranhaltijapäätöksiin.
- Korruption torjunta: Lahjojen antamisessa, saamisessa, vieraanvaraisuudessa ja korruption torjunnassa noudatettavia periaatteita ei ole linjattu. Havaintoja rikkomuksista ei ole. Seurakunnan osoittama vieraanvaraisuus on hyvin vaatimatonta.
- Taloushallinto: Laskujen ja tositteiden hyväksymismenettelystä on ohjeet. Kassa- ja kolehtivarojen käsittelystä on erilliset ohjeet.

Riskien taloudellisilta vaikutuksilta suojautumiseksi Lohjan seurakunnalla on tavanomaiset omaisuus-, toiminta- ja henkilöstövakuutukset.

Lohjan seurakunnalla on meneillään Helsingin hallinto-oikeudessa käsiteltävä virkasuhteen lakkaamista koskeva oikeudenkäynti.

7 Selvitys sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä organisaation sisäisiä toiminta- ja menettelytapoja, joilla pyritään kohtuullisella varmuudella varmistamaan, että seurakunnan toiminta ja hallinto on hoidettu asiallisesti, avoimesti, tuloksellisesti, laadukkaasti ja lainmukaisesti. Tilintarkastaja antaa lausunnon siitä, onko sisäinen valvonta järjestetty asianmukaisesti.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kirkkoneuvosto. Johtavat viranhaltijat huolehtivat sisäisen valvonnan toimeenpanosta omalla vastuualueellaan. Sisäisen valvonnan vastuu on kaikilla toimielimillä ja työntekijöillä.

Lohjan seurakunnan erilaiset vastuut on kuvattu hallintosäännössä ja muissa säännöissä, Työntekijöiden tehtävänkuvaukset käydään vuosittain kehityskeskustelussa läpi, jotta varmistetaan niiden ajantasaisuus. Työilmapiiriä seurataan kolmen vuoden välein tehtävän laajan kyselyn avulla. Tuloksia analysoidaan ja niiden perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Henkilöstöä kannustetaan ammattitaidon kehittämiseen ja tehtäväkiertoon.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen

Kokonaisarviona kirkkoneuvosto toteaa, että Lohjan seurakunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat pääosin kohtuullisen hyvällä tasolla.

Riskien arviointia varten on hankittu digitaalisia työkaluja, joista ensiksi on otettu laajemmin käyttöön Työn riskit – osio.

Kehittämistä vaativat keskeisimmät asiat ja toimenpiteet ovat seuraavat:

- toimintaympäristön säännöllinen analysointi toimintatavaksi käyttäen apuna hankittua ohjelma-alustaa
- toimintaprosessien jatkuva kehittäminen digitalisaation hyödyntämisen mahdollisuudet huomioiden.

Talouden ja toiminnan toteutumisesta on raportoitu kirkkoneuvostolle vuoden aikana lähes joka kokouksessa.

Sisäistä valvontaa kehitetään henkilöstön ymmärrystä sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta lisäämällä.

8 Talouden tunnusluvut

Tuloslaskelman tunnusluvut

Lohjan seurakunnassa toimintatuottojen osuus toimintakuluista laski vuodesta 2023 noin 37 prosenttia. Vuosikatteen osuus 40 %, kertoo siitä, että vuosikatteen määrä ei riittänyt kattamaan poistoja. Vuosikatteen osuus poistoista tulisi olla vähintään 100 %.

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista (%)	9,94	16,02
Vuosikatteen osuus poistoista (%)	40,20	133,87
Vuosikate (€/jäsen)	12,16	31

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, %, osoittaa, kuinka paljon seurakunnan toimintakuluista on kattettu toimintatuotoilla (= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} -/+ \text{Valmisteverastojen lisäys/vähennys} + \text{Valmistusomaan käyttöön})$).

Vuosikatteen osuus poistoista/%: Vuosikate jaettuna poistot *100

Vuosikate, euroa/jäsen on tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arviointiin. Tunnuslukua laskettaessa vuosikate jaetaan seurakunnan tilivuoden päättyessä läsnä olevalla jäsenmäärällä.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Rahavarat vähenivät 472 834,68 euroa tilikauden aikana. Rahavarat olivat tilikauden lopussa 8 612 159,64 euroa. Kun summa sisältää lahjoitusrahastojen ja muiden toimeksiantojen rahavaroja 279 888,74 euroa, seurakuntatalouden käytettävissä olevat rahavarat 31.12.2024 olivat 8 332 270,90 euroa.

Investoinnit olivat 872 299,40 euroa. Tunnusluku investointien tulorahoitus-% oli 40,67 %.

Rahavarojen riittävyys oli 254 päivää (kriisiytyvän seurakunnan mittari on alle 90 päivää). Lohjan seurakunnalla ei ole lainaa.

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Investointien tulorahoitusprosentti (%)	40,67	364,36
Rahavarojen riittävyys (pv)	254	287
Lainanhoitokate	713,82	7 312,00

Investointien tulorahoitusprosentti, %, (= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$)

Rahavarojen riittävyys, pv (= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella) Rahavaroista vähennetään seurakunnan rahoitusarvopapeihin sekä rahat ja pankkisaamisiin sisältyvät toimeksiantojen varat. Lainanhoitokate (= (Vuosikate +Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset))

Taseen tunnusluvut

Taseen loppusumma on 23 miljoonaa euroa. Tase pieneni 567 669,13 eurolla. Pysyvät vastaavat olivat 12,3 miljoonaa euroa. Ne pienenivät 34 502,28 euroa, johtuen pysyviin vastaaviin kohdistuneista poistoista ja myyntitappiosta sekä investointien valmistumisista. Rakennusten tasearvo väheni poistojen ansioista 383 564,79 euroa. Vaihtuvat vastaavat (saamiset ja sijoitukset) olivat 8 886 745,35 euroa. Rahavarat olivat tilikauden lopussa 8 612 159,64 euroa ja ne vähenivät 472 834,68 eurolla. Rahavaroihin sisältyy lahjoitusrahastojen ja muiden toimeksiantojen varoja 279 888,74 euroa. Oma pääoma väheni 485 415,55 euroa, eli tilikauden alijäämän verran.

Lohjan seurakunnan omavaraisuusaste on seurakunnille tyypilliseen tapaan korkea. Seurakunnalla ei ole lainaa, suhteellinen velkaantuneisuus on alhainen ja rahoitusvarallisuuttakin on kertynyt. Lohjan seurakunta on vakavarainen eikä sen taloudellisessa asemassa ole tapahtunut juurikaan muutoksia kahden viime vuoden aikana.

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Omavaraisuusaste (%)	91,84	91,68
Rahoitusvarallisuus (€/jäsen)	245,78	252,99
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	15,06	15,15
Lainakanta (€/jäsen)	0,00	0,00

Omavaraisuusaste, %, (= 100* (Oma pääoma + Poistoero + Vapaaehtoiset varaukset - Ainaishoitosopimusten pääomat) / (Koko pääoma - Toimeksiantojen pääomat - Saadut ennakot)).

Rahoitusvarallisuus, euroa/jäsen (= [(Saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) - (Vieras pääoma -Saadut ennakot)] / Jäsenmäärä).

Suhteellinen velkaantuneisuus, % (= 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot).

Lainakanta, euroa/jäsen (= [Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat+ Siirtovelat + Muut velat)] / Jäsenmäärä)

9 Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamistoimenpiteiksi

Lohjan seurakunnan tilikauden tuloksen perusteella ehdotetaan tehtäväksi seuraava tilinpäätössiirto:

Tilikauden tulos on – 527 609,20 euroa

Poistoeron vähennys 42 193,65 euroa

Tilikauden alijäämä - 485 415,55 euroa

Tilikauden alijäämä esitetään siirrettäväksi yli-/alijäämätilille.

Taseen omassa pääomassa oleva edellisten tilikausien ylijäämä ennen vuoden 2024 tilinpäätöksen alijäämäkirjausta on 8 898 313,21 euroa. Kirkkojärjestyksen edellyttämällä tavalla talouden tasapainottamistarve on todettu 16.1.2023.

II Talousarvion toteutuminen

Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalousosa

Lohjan seurakunnan sitovuustaso kirkkovaltuustoon nähden on pääluokkataso.

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	926 496,00		926 496,00	1 032 816,56	-106 320,56	111,5
Toimintakulut (ulkoiset)	-10 547 372,00	-19 000,00	-10 566 372,00	-10 395 614,68	-170 757,32	98,4
Toimintakate 1	-9 620 876,00	-19 000,00	-9 639 876,00	-9 362 798,12	-277 077,88	97,1

Hallinto (pääluokka 1)

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1 - Hallinto						
Toimintatuotot (ulkoiset)	40 010,00		40 010,00	39 214,57	795,43	98,0
Toimintakulut (ulkoiset)	-1 528 465,00	-19 000,00	-1 547 465,00	-1 486 557,36	-60 907,64	96,1
Toimintakate 1	-1 488 455,00	-19 000,00	-1 507 455,00	-1 447 342,79	-60 112,21	96,0

Hallintoelimet

Hallintoelimet vastaavat seurakunnan strategisesta johtamisesta ja ylimmästä päätöksenteosta. Seurakunnan päätösvaltaa käyttävät hallintoelimet ovat kirkkovaltuusto, kirkkoneuvosto ja johtokunnat.

Hallintoelinten sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Kirkkoneuvostolla ei ollut vuodelle sovittuja tavoitteita		.

Talousohjelmat, henkilöstöpalvelut, seurakuntatoimisto ja muu yleishallinto

Talousohjelmat tuottaa talouden ohjauksen, sijoittamisen, tilinpäätös- ja talousarvion laatimisen ja seurakunnan palveluita. Talousohjelmien vastuulla on myös it-asioiden kehittäminen ja hankkiminen.

Henkilöstöpalvelujen toiminta painottuu palkkahallinnon tehtäviin (Kipan vastuunjakotaulukon mukaisesti) sekä henkilöstöasioiden neuvonta- ja asiantuntijapalveluihin, joita ovat esimerkiksi virka- ja työehtosopimuksen soveltaminen, rekrytointiprosessit, henkilöstökoulutuksen järjestäminen ja koordinointi sekä työterveyshuollon, työsuojelutoiminnan ja yhteistoiminnan järjestelyt.

Seurakuntatoimiston tehtävänä on seurakunnan toimitusten aika-, paikka- ja työntekijävarausten hoitaminen, asiakaspalvelu, tiedottaminen ja toimistotehtävien hoitaminen. Seurakuntatoimisto hoitaa myös hautaustoimen ja hautainhoitorahaston toimistotehtävät, varaukset ja laskutuksen.

Muun yleishallinnon tehtäväalueelle oli kirjattu yleiset hallinnolliset menot.

Lohjan seurakunta kuuluu Kirkkohallituksen it-alueeseen, joka ylläpitää ja tuottaa tietoturva, laitteistoa, puhelin- ja dataliittymiä. Seurakunta maksaa perusmaksuina tai palveluiden käyttämiseen perustuvina maksuina tarvittavat ohjelmistot, palvelut, laitteet it-alueelle.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Uudet tietojärjestelmät (Valmu, M2, Populus HRD) on otettu käyttöön ja henkilöstö koulutettu ja ohjeistettu niiden käyttöön.	Käyttöönotto tapahtunut, koulutusten lukumäärä, koulutuksiin osallistuneiden lukumäärä	Toteutui.
2. AV-järjestelmät on kartoitettu ja päivitetty.	Kartoitus tehty ja päivittäminen aloitettu	Aloitettu, kesken
3. Varhaisen tuen toimintamalli on päivitetty (tavoite asetettu henkilöstösuunnitelmassa)	Toimintamalli päivitetty ja käsitelty esihenkilöiden kanssa.	Toteutui.
4. Työsuojelun toimintaohjelma on päivitetty	Toimintaohjelma päivitetty	Ei toteutunut.

Merkittävimmät muutokset toimintavuonna:

Seurakuntatoimisto siirtyi organisatorisesti hautaus-toimen päällikön alaisuuteen 1.9.2024 lukien, jolloin talousasioita hoitava toimistosihteeri siirtyi suoraan hallintojohtajan alaiseksi. Palkkamenot jäivät tähän pääluokkaan. Taloussuunnittelija siirtyi osa-aikatyöhön 1.9.2024 lukien.

Kertomusvuonna määräaikaisen It-koordinaattorin työsuhde päättyi ja tehtävät siirtyivät osittain viestinnän työalalle rekrytoidun digituottajan hoidettaviksi.

Vaarojen ja riskien arviointiin hankittiin lisäosio Graniten riskienhallintaohjelman yhteyteen.

Kirkonkirjojenpito

Tehtäväalueen tehtävänä on huolehtia seurakunnan jäsenten väestökisterinpitoon liittyvistä tehtävistä. Seurakunta ostaa palvelut Espoon aluekeskusrekisteriltä.

Seurakunnallinen toiminta (pääluokka 2)

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
2 - Seurakunnallinen toiminta						
Toimintatuotot (ulkoiset)	211 356,00		211 356,00	354 242,75	-142 886,75	167,6
Toimintakulut (ulkoiset)	-4 701 065,00		-4 701 065,00	-4 686 738,21	-14 326,79	99,7
Toimintakate 1	-4 489 709,00		-4 489 709,00	-4 332 495,46	-157 213,54	96,5

Jumalanpalveluselämä

Jumalanpalveluselämän perustehtävänä on ilmaista yhteistä uskoa, luoda turvallisuutta ja vahvistaa yhteenkuuluvuutta. Sen perimmäisenä tarkoituksena on välittää yhteys Jumalaan ja osallisuus pelastukseen.

Jumalanpalveluselämään sisältyvät sunnuntai- ja arkimessun lisäksi kirkolliset toimitukset. Kirkollisissa toimituksissa ihmisen elämän merkittävät vaiheet liittyvät kirkon jumalanpalveluselämään: kaste, konfirmaatio, avioliiton solmiminen ja siunaaminen, hautaan siunaaminen, yksityinen rippi ja ehtoollinen sairaan luona. Seurakunnan jumalanpalveluselämään sisältyvät myös erilaiset aihe- ja tilannesidonnaiset rukoushetket perheen juhlien yhteydessä, sairauden tai surun kohdattua ja seurakunnan juhliin tai työhön liittyvissä tilanteissa. Seurakunnan juhluvoiteen verrattuna jumalanpalveluksiin osallistujien määrä laski.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Jumalanpalveluksiin osallistuvien määrä lisääntyy ja seurakuntalaisten osallisuus vahvistuu.	Osallistujien määrä	Ei toteutunut. Jumalanpalveluksiin osallistuneiden määrä laski edellisestä vuodesta 4.514 henkilöä.
2. Kutsutaan messuihin avustajiksi vapaaehtoisia ja järjestetään heille koulutus tehtävään.	Väärtien ja ehtoollisavustajien kutsuminen ja koulutus	Toteutui.
3. Pyhän Laurin kirkon messuvihko päivitetään ja painetaan.	Ohjelma tehty	Toteutui

Hautaan siunaaminen

Tähän kohtaan on varattu määrärahat pappien ja kanttorien palkkoihin sen perusteella, kuinka paljon he ovat arvioineet käyttävänsä työaikaan hautaan siunaamisiin, sekä hautaan siunaamisten yhteydessä jaettavaan materiaaliin.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Ainoa tavoite on surukirjallisuuden hankinta	Hankinnat tehty	Toteutui

Muut kirkolliset toimitukset

Tähän kohtaan on varattu määrärahat pappien ja kanttorien palkkoihin sen perusteella, kuinka paljon he ovat arvioineet käyttävänsä työaikaa muihin kirkollisiin toimituksiin kuin hautaan siunaamisiin, sekä näiden toimitusten yhteydessä jaettavaan materiaaliin.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Ainoa tavoite: jaettavan materiaalin hankinta	Hankinnat tehty	Toteutui

Yhteisötyö/Aikuistyö

Yhteisötyö

Toiminta-ajatus/perustehtävä ja toiminnan kuvaus

Yhteisötyön perustehtävä on mahdollistaa seurakunnassa aikuisyhteisöjen kautta tapahtuva toiminta, jossa kohdataan ja tuetaan ihmisiä eri elämäntilanteissa. Toiminnan tulee rakentaa yhteyttä aikuisen oman elämän ja kirkon yhteisen uskon välille. Yhteisötyössä tuetaan seurakunnan sisällä toimivien yhteisöjen syntymistä ja toimintaa sekä kohdataan aikuisia eri tapahtumissa ja seurakunnan ulkopuolisissa yhteisöissä.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Katupappilatoiminnan käynnistäminen.	Toiminta on käynnistynyt.	Toteutui. Katupappilan toiminta on käynnistynyt aikataulussa ja menestyksellisesti.
Toiminnan hengellisyyden ja yhteisöllisyyden tukeminen ja vahvistaminen, erityisesti Iltakirkkojen ja eri piirien toiminnassa.	Toiminta on selkeästi tunnistettavissa seurakunnan toiminnaksi, hengellinen aspekti kulkee mukana ja toiminta on seurakuntalaisten suunnittelemaa ja toteuttamaa.	Tavoite on lähes saavutettu. Toiminnan määrä on lisääntynyt Katupappilan aukeamisen myötä.
Vapaaehtoisuuden tukeminen ja vahvistaminen erityisesti työikäisille suunnatussa toiminnassa (pois lukien kurssit ja harrasteryhmät).	Työalan toiminta on seurakuntalaisten suunnittelemaa ja toteuttamaa (pois lukien kurssit ja harrasteryhmät).	Toteutui. Työalan toiminta on enenevässä määrin seurakuntalaisten suunnittelemaa ja toteuttamaa, erityisesti katupappilan Olohuonetoiminnassa.
Seurakunnan näkyvyyden, läsnäolon ja kohtaamisten lisääminen siellä, missä ihmisiä on liikkeellä.	Seurakunta on osallistunut kaupungin tapahtumiin ja kohdattujen ihmisten määrä on kasvanut.	Toteutui. Seurakunta on osallistunut kaupungin tapahtumiin ja Katupappilan myötä seurakunnan ovet ovat auki ja ihmisiä kutsutaan yhteyteen yhdellä kaupungin keskisimmistä kaduista.

Kanta-Lohjan alueneuvosto

Toiminta-ajatus/perustehtävä ja toiminnan kuvaus

Kanta-Lohjan alue seurakunta kohdentaa seurakunnan palveluja tasaisesti omalla alueellaan ja varmistaa seurakuntalaisten mahdollisuuden osallistua alueen seurakuntatoiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Seurakuntalaisten ja työntekijöiden välisenä yhteistyöelimenä Kanta-Lohjan alueneuvosto suunnittelee ja arvioi seurakuntatoimintaa.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Alueneuvoston toimintakulttuurin vakiinnuttaminen.	Mittarina arvioidaan kokouskäytäntöjen tarkoituksenmukaisuutta, sisältöä ja toteutumista.	Toteutui. Kokouksiin on muotoutunut vakiintuneet käytännöt ja rakenteet. Keskustelu on ollut vilkasta eri aihepiirien osalta.
Osallistua Katupappilan suunnitteluun ajankohtaisesti tarpeellisella tavalla osin Yhteisötyön tiimin kanssa.	On osallistuttu mielekkäällä tavalla ja hanke on edennyt toteutukseen.	Toteutui: Alueneuvosto osallistui Katupappilan toiminnan käynnistämisen suunnitteluun, sekä suunnitteli, toteutti ja rahoitti Katupappilan avajaiset.
Toimia yhteistyössä työalojen vetäjien kanssa.	Säännöllinen keskusteluyhteys on toteutunut.	Toteutui. Työalat saivat kommentoida ja vaikuttaa osallistavan budjetoinnin päätöksiin.
Kokoontua kolme kertaa puolivuositain tutustuen toimitiloihin.	On tutustuttu toimitiloihin ja osallistuttu niitä koskevaan keskusteluun.	Tavoite on osittain saavutettu. Katupappilan lisäksi alueneuvosto tutustui srk:n toimitilaan Ojamolla, mutta käynti Routhion ja Lohjanportin toimitiloissa ei onnistunut.
Toteuttaa Suomalainen messu syksyllä 2024 Pyhän Laurin kirkossa.	Messu on toteutunut.	Ei toteutunut. Suomalaista messua ei toteutettu päällekkäisyyksien vuoksi.
Edistää seurakuntatoimintaa alueneuvostossa perustettujen tiimien avulla.	Tiimit toimivat tarkoituksenmukaisesti.	Tavoite on osittain saavutettu. Alueneuvosto on keskustellut erilaisesta tiimirakenteesta, mutta vuonna 2024 tällaisia tiimejä ei ollut toiminnassa.
Olla yhteistyössä muiden alueneuvoston puheenjohtajien kanssa.	Puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja on osallistunut yhteisiin tapaamisiin.	Tavoite on saavutettu. Puheenjohtaja on osallistunut tapaamisiin.
Toiminnassa huomioidaan uuden strategian painopisteet.	Alueneuvosto on keskustellut strategian painopisteistä ja niiden huomioon ottamisesta	Tavoite on osittain saavutettu. Alueneuvosto on keskustellut strategian painopisteistä ja niiden huomioon ottamisesta. Osallistava budjetointi tuki strategian toteutumista.

Karjalohjan alueneuvosto

Tavallisten pyhien jumalanpalvelusten osallistujamäärät pysyivät kuta kuinkin ennallaan kävijämäärän ollessa vaatimattomalla tasolla. Karjalohjan ja Sammatin yhteinen pääsiäisyön messu ruokailuineen pidettiin tällä kertaa Karjalohjalla ja väkeä oli paikalla molemmilta alueilta yhteensä noin 70 hlöä. Juhannussunnuntaina pidettiin Kansanlaulukirkko auringonpaisteisella Lasikirkon terassilla. Laitoshartauksia pidettiin Pipolakodissa, Tupalassa ja Kotolassa. Karjalohjan alakoululaiset saapuivat joulukirkkoon ja koululla pidettiin myös päivänavauksia. Karjalohjan kirkko oli tiekirkkona kesä- ja heinäkuun ajan.

Kirkossa työskenteli tänä aikana kaksi palkattua, nuorta opasta.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Nuoret aikuiset osallistuvat aktiivisemmin jumalanpalveluksiin.	Pääasiallisen liturgin (aluekapalainen) arvio.	Tavoite ei toteutunut.
Messu /sanajumalanpalvelus pidetään kerran viikossa. Laitoshartauksia pidetään lukuvuoden aikana kuukausittain	Jumalanpalveluksia 55kpl/2024, 54/2023. Laitoshartauksia/laulutilaisuuksia yhteensä 14.	Tavoitteet toteutuivat.

Musiikkitoiminta oli samantyyppistä edellisvuoteen verrattuna. Konsertteja järjestettiin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa yhteensä 10. Kuulijoiden määrä väheni edellisvuoteen verrattuna (2024: 1240; 2023: 1785). Kauneimmat joululaulut keräsi selvästi enemmän laulajia edellisvuosiin verrattuna (2024:105 laulajaa; 2023: 88; 2022: 80). Kirkkokuoro esiintyi kirkossa kuusi kertaa. Lisäksi kuoro osallistui Tupalan ja Kotolan hartauksiin kahdesti. Kuoro esiintyi myös yhdessä Lohjan kirkkokuoron kanssa Adventtivesperissä Pyhän Laurin kirkossa 1.12. Liturgina vesperissä oli pastori Mikko Nieminen.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Musiikkitilaisuuksien määrä pysyy keskimäärin samalla tasolla.	Konserttien määrä 2024: 10; 2023: 10	Tavoite toteutui.

Päiväkerhoryhmät kokoontuivat lukuvuoden aikana kahtena päivänä viikossa. Ryhmissä oli keväällä ja syksyllä yhdeksän kerholaista. Perhekerho kokoontui tiistaisin. Kesäkuun ajan ja heinä-elokuun vaihteessa kesäkerho kokoontui kahtena päivänä viikossa.

Diakoniatyössä painottuivat taloudellinen avustaminen, henkilökohtaiset, sielunhoidolliset keskustelut sekä kokoava toiminta (Seurakuntakerho ja Evästä arkeen -ruokailut). Taloudellisessa auttamisessa painotui työttömien ja lapsiperheiden heikentynyt taloustilanne vuoden aikana tehtyjen tukileikkauksien myötä. Avustuskeskusteluissa korostui vanhempien, erityisesti äitien esiin tuoma uupumus sekä vanhemmuuden,

työelämän ja mielenterveyden haasteet. Virallisten tilastojen ulkopuolelle jää mm. aktiivinen, henkilökohtainen yhteydenpito somealustojen kautta ihmisiin sekä avustustilanteissa yhteistyötahojen kanssa tehtävä selvitystyö. Diakoni piti hartauksia kehitysvammaisten Pipolakodissa ja kohtasi seurakuntalaisia Pyhäinpäivänä hautausmaalla. Diakoniatyö oli mukana Joulupuu-keräyksessä. Yhdessä Sammatin alueen kanssa pidettävät ikäihmisten syntymäpäivät kokosivat 50 henkilöä yhteiseen juhlaan.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Monipuolinen taloudellinen ja henkinen tuki yhdessä eri työalojen ja toimijoiden kanssa.	Tuettiin erityisesti mielenterveysasiakkaita, työttömiä ja perheitä sekä taloudellisesti että henkisesti.	Tavoite toteutui.

Nummen alueneuvosto

Nummella seurakuntalaiset kävivät jumalanpalveluksissa väkimäärään nähden ahkerasti ja ilmapiiri oli hyvin yhteisöllinen. Seurakuntalaiset osallistuivat messujen toteutukseen ja järjestivät kahvituksia. Aikaisempien vuosien tapaan järjestettiin itse neljä kyläkirkkojumalanpalvelusta ja kolme yhdessä Pusulan kanssa. Laitoshartauksia pidettiin Niilonpirtissä sekä Etevassa. Yhteistyössä koulun kanssa järjestettiin Pääsiäiskuvaelma kirkossa sekä koulun aamunavaukset ja Pajapäivä.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Nummilaiset käyvät jumalanpalveluksissa ahkerasti	Tapahtumien määrä/osallistujat 2024: 58/3.440, 2023: 66/3.127	Tavoite toteutui.
2. Kyläkirkkotapahtumien määrä pysyy vähintään aikaisemmalla tasolla	Tapahtumien määrä Nummella ja yhdessä Pusulan kanssa 2024: 7, 2023: 7	Tavoite toteutui.

Vuoden aikana Nummella aloitettiin uusina tapahtumina Äitien pulahdus (ÄP), Saukkolan Olkkari (SO) ja Gospelkunto.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Uudet toiminnat tuovat lisää osallistujia aikuistoimintaan	Osallistumiskerrat (ÄP+SO) 2024: 173, 2023: 0	Tavoite toteutui.

Musiikkityö jatkui Nummella aktiivisena kolmena musiikkiryhmänä: kirkkokuoro, laulupiiri ja ukuleleryhmä. Musiikkitalaisuuksia ja konsertteja järjestettiin yhteensä 7. Musiikkia oli tarjolla Niilonpirtin ja Etevan hartauksien lisäksi myös Nummen kirkon pääsiäiskuvaelmassa sekä koulun Pajapäivässä.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Musiikkilaisuuksia tarjotaan riittävästi	Musiikkilaisuuksien ja -osallistujien määrä 2024: 7/665, 2023: 9/925	Tavoite toteutui.

Päivä- ja perhekerho ja lapsiparkkitoimintaa jatkettiin Nummella. Toimintaa monipuolista kuukausittainen iltaparkki. Tapahtumia järjestettiin myös iltaisina ja viikonloppuisin yhdessä muiden työalojen ja Pusulan kanssa. Saukkolan päiväkerhotoiminta siirrettiin Nummen päiväkerhotiloihin. Kesäkuussa pidettiin kesäkerhoa. Nummen rippikoululeiri ja iltarippikoulu järjestettiin yhdessä Pusulan kanssa.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari (Nummi)	Tavoitteen toteutuminen
	Leirien määrä/osallistujien määrä	
1. Järjestetään leiririppikoulu tarvittaessa	Leiririppikoulujen määrä 2024: 1/20, 2023: 1/25	Tavoite toteutui.
2. Järjestetään iltarippikoulu tarvittaessa	Iltarippikoulujen määrä 2024: 1/3, 2023: 0/0	Tavoite toteutui.

Saukkolassa aloitti kaakaopyhäkoulu alakoululaisille. Yhteistyö koulun kanssa koulupäivystyksenä, yhteisinä tilaisuuksina sekä retkien ja leirien järjestämisenä.

Diakonia kohtasi Nummella vuoden aikana asiakkaita vastaanotolla, kotikäynneillä, laitoksissa, puhelimitse ja sähköpostitse. Diakonian järjestämiä ryhmiä tai tapahtumia olivat mm. Elonpiiri, käsityöpiiri, toivevirsi- ja hengellinen toivelauluilta, yhteissyntymäpäivät, Niilonpirtin hartaudet, kehitysvammaisten kohtaamiset, LUVN:n päivätoimintaryhmiin osallistuminen, kesäkahvit Saukkolan seurakuntakodilla sekä osallistuminen Muistiviikon tapahtumaan. Seurakuntaretki suuntautui Loviisaan Malmgårdin kartanoon. Kehitysvammaisten ja ikäihmisten virkistyspäivät toteutuivat Iloitun leirikeskuksessa.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Kohtaamisten määrä pysyy väh. aikaisemmalla tasolla	Kohtaamisten määrä 2024: 149, 2023: 249	Tavoite ei toteutunut.
2. Tapahtumien määrä pysyy väh. aikaisemmalla tasolla	Tapahtumien määrä 2024: 77, 2023: 60	Tavoite toteutui.

Nummen kummikohteille Botswanassa ja Angolassa kerätiin varoja useilla eri tapahtumilla ja kolehdeilla.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Kerättyjen varojen määrä täyttää luvattun 500 €/kohde	Kerättyjen varojen määrä 2024: 2.024 €, 2023: 1.000 €	Tavoite toteutui.

Nummen kirkossa toimi kolme tiekirkko-opasta kesä- ja heinäkuun ajan.

Pusulän alueneuvosto

Pusulassa oli kasvua kävijämäärissä jumalanpalvelusten osalta. Osan kasvusta selittää Kisakallion järjestämät urheilurippikoulujen konfirmaatiot Pusulan kirkossa. Joulunajan tilaisuuksissa oli havaittavissa osallistujamäärän kasvua ja myös nuoret löysivät tiensä joulukirkkoihin. Kärkölän kirkossa järjestettiin vuoden aikana viisi jumalanpalvelusta. Maaliskuussa julkaistiin Pusulan ja Kärkölän kirkoista kertova laaja historikki. Kirjoja myytiin tai annettiin lahjoiksi vuoden aikana n.450 kpl. Seurakunta kokoontui jumalanpalvelukseen myös luonnon keskelle uudelle Pappilan Isomäen suojelualueelle sekä Mattilan maaseutumuseolle. Luonnonsuojelualue otettiin virallisesti käyttöön syksyllä. Pusulan alueella aikuistyön tapahtumiin osallistuttiin ahkerasti erilaisten hartauksien ja muiden tilaisuuksien muodossa. Aikuistyön mahdollistajana etenkin Iloittu oli korvaamattomassa roolissa (kesäkaudella yli 60 eri varausta). Muusta aluetyön toiminnasta kerrotaan laajemmin eri työalojen yhteydessä.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Monipuolisesti luonnossa liikkuva seurakunta.	Järjestetään vakiintuneen toiminnan ohella tilaisuuksia luonnossa.	Toteutui. Pusulan uusi luonnonsuojelualue vihittiin käyttöön (Pusulan pappilan Isomäki). Alueella järjestettiin luontokirkko, kylttien pystytys-tilaisuus. Lisäksi Iloitussa pidettiin ulkoilmakirkkoja (2kpl) sekä Nuku luonnossa -tapahtuma.
2. Tiivistetään yhteistyötä Nummen alueseurakunnan luottamushenkilöiden kanssa sekä Nummen aluetyön kanssa.	Järjestetään yhteistilaisuuksia ja vältetään päällekkäisyyksiä.	Toteutui osittain. Järjestettiin mm. Alueneuvostojen puheenjohtajien yhteispalaveri ja yhteinen jouluateria. Lisäksi muutamina pyhinä järjestettiin vain toisella alueella jumalanpalvelus. Esim. kesäkauden avaus ja 2.juhannuspäivän kirkko Iloitussa sekä Paimenten kirkko.

Sammatin alueneuvosto

Jumalanpalvelusten osallistujien määrä jatkoi hienoista kasvua. Karjalohjan ja Sammatin yhteisessä pääsiäisyön messussa Karjalohjalla oli paikalla molemmilta alueilta yhteensä noin 70 hlöä. Juhannussunnuntaina pidettiin Kansanlaulukirkko, jossa osallistujia oli 50 hlöä. Sammatin alakoululaiset saapuivat niin joulukuun kuin keuhkirkkoonkin ja koululla pidettiin myös päivänavauksia. Päiväkoti-ikäisille pidettiin sekä keuhkirkko; keuhkirkon yhteydessä siunattiin koulunsa aloittavat. Sammatin kirkko oli tiekirkkona kesä- ja heinäkuun joka päivä ja elokuussa viikonloppuisin. Kirkossa työskenteli kesä-heinäkuussa kaksi nuorta, palkattua opasta; viikonloppuisin opastuksista huolehtivat vapaaehtoiset. Aiempien vuosien läheystyöaktiivien siirryttyä syrjään ei uusia vastuunkantajia ole löytynyt.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Sammatin kirkko ja kirkkomaa tilaisuuksineen ovat edelleen elävä osa sammattilaisuutta.	Jumalanpalvelusten kävijämäärä jatkoi kasvua. Erilaiset kirkkotilaisuudet kutsuivat hyvin väkeä.	Tavoite toteutui.
Messu /sanajumalanpalvelus pidetään kerran viikossa.	Jumalanpalveluksia 58kpl/2024, 54/2023.	Tavoitteet toteutuivat.
Laitoshartauksia pidetään lukuvuoden aikana kuukausittain.	Kaisankallion hoivakoti lopetti toimintansa.	Tavoite ei toteutunut.

Musiikkitoiminta oli samantyyppistä edellisvuoteen verrattuna. Kesän konserteissa oli keskimäärin enemmän kuulijoita kuin vuonna -23. Myös Kauneimmat joululaulut keräsi tuplasti enemmän osallistujia (63 → 130). Karjalohjan kirkkokuoro avusti Sammatin kirkossa vuoden aikana kahdesti. Sammatin perinteiseen Kotokontupäivään osallistuttiin muun muassa kirkossa pidetyillä musiikkituokioilla. Mikko-papin säveltämä ja sanoittama laulu löysi tiensä tammikuussa -25 julkaistuun uuteen Nuoren Seurakunnan Veisukirjaan. Kanttori Atte Tenkanen puolestaan pääsi kuuden parhaan joukkoon valtakunnallisessa seurakuntakuoroille suunnatussa kilpailussa (teoksia mukana yli 70).

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Olemme aktiivisesti mukana Sammatin alueen yhteisissä tilaisuuksissa musiikin keinoin.	Osallistuttiin Kotokontupäivään, Sammattiviikkoon sekä Vanhusten viikon ja Itsenäisyyspäivän juhlaan.	Tavoite toteutui.

Päiväkerhoryhmät kokoontuivat lukuvuoden aikana kolmena päivänä viikossa. Ryhmissä oli keuhkällä 14 ja syksyllä 11 kerholaista. Perhekerho kokoontui maanantaisin. Läskykerho 1–3-luokkalaisille pidettiin kerran

viikossa tiistaisin. Iltaparkki pidettiin keväällä kolmesti, syksyllä kaksi kertaa. Kesäkuun ajan ja heinä-elokuun vaihteessa kesäkerho kokoontui kolmena päivänä viikossa.

Diakoniatyössä painottuivat taloudellinen avustaminen, henkilökohtaiset, sielunhoidolliset keskustelut sekä kokoava toiminta (Evästä arkeen -ruokailut). Taloudellisessa auttamisessa painottui työttömien ja lapsiperheiden heikentynyt taloustilanne vuoden aikana tehtyjen tukileikkauksien myötä. Avustuskeskusteluissa korostui vanhempien, erityisesti äitien esiin tuoma uupumus sekä vanhemmuuden, työelämän ja mielenterveyden haasteet. Virallisten tilastojen ulkopuolelle jää mm. aktiivinen, henkilökohtainen yhteydenpito somealustojen kautta ihmisiin sekä avustustilanteissa yhteistyötahojen kanssa tehtävä selvitystyö. Diakoni kohtasi seurakuntalaisia muun muassa Pyhäinpäivänä hautausmaalla. Diakoniatyö oli mukana Joulupuu-keräyksessä. Yhdessä Karjalohjan alueen kanssa pidettävät ikäihmisten syntymäpäivät kokosivat 50 henkilöä yhteiseen juhlaan.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Monipuolinen taloudellinen ja henkinen tuki yhdessä eri työalojen ja toimijoiden kanssa.	Tuettiin erityisesti mielenterveysasiakkaita, työttömiä ja perheitä sekä taloudellisesti että henkisesti.	Tavoite toteutui.

Virkkalan alueneuvosto

Jumalanpalveluselämä

Virkkalassa on messu sunnuntaisin kello 13 (kesätauko kesä-elokuun) ja kirkossa toimii sekä suomen- että ruotsinkielinen työ. Veljespiirin messusta vastaa vapaaehtoisista koostuva Veljespiiri. Toivonmessussa soittaa vapaaehtoisen Toivon bändi. Vuodesta 2023 kävijöitten määrä on laskenut. Tähän vaikuttanee se, että vuosi 2023 juhliittiin kirkon täyttäessä 70-vuotta ja vuoden 2024 alussa aluepappi vaihtui sijaisesta toiseen.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Kutsutaan ja rohkaistaan uusia seurakuntalaisia aktiivisesti mukaan seurakunnan toimintaan ja tuetaan oman palvelutehtävän löytämisessä. (Tavoite 1)	Osallistujat (kevät/syksy) <ul style="list-style-type: none"> Messu 13/16 Toivon messu 30/17 Veljespiiri m. 27/37 Kiirastorstai 60 Kansanlaulukirkko 91 	Toteutui osittain. Uusia ihmisiä on rohkaistu ja kutsuttu mukaan.

Aikuistyö

Virkkalassa alkoi vapaaehtoisten toteuttamana uutena toimintana Olohuone -ilta kerran viikossa ja Martta Maria -piiri kerran kuukaudessa. Näihin on vakiintunut kävijäkunta, joita messu ei tavoita.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Vuoden 2022 mielipidekyselyn ja juhluvuoden 2023 tapahtumien pohjalta suunnitellaan ja toteutetaan uutta toimintaa vuosina 2024–2026. (Tavoite 2)	Osallistujat <ul style="list-style-type: none"> Olohuone 15 Martta ja Maria piiri naisille 20 	Tavoite toteutui. Uudet toiminnat ovat vakiintuneet osaksi toimintaa.

Muut seurakuntatilaisuudet

Hoivakotihartauksia piti aluepappi neljässä yksikössä kuukausittain. SLEY järjesti messun kerran kuussa Virkkalan kirkon tiloissa.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Kutsutaan ja rohkaistaan uusia seurakuntalaisia aktiivisesti mukaan seurakunnan toimintaan ja tuetaan oman palvelutehtävän löytämisessä. (Tavoite 1)	Osallistujat hoivakodeissa <ul style="list-style-type: none"> Emilia ja Arvid 22 Harjupuisto 11 Jusolanlampi 31 Vappula 16 SLEY messussa 13	Tavoite toteutui. Hoivakotihartaudet ovat odotettuja.

Tiedotus ja viestintä

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Lisätään näkyvyyttä virkkalalaisien arjessa läsnäolon ja viestinnän keinoin. (Tavoite 3)	Seurakuntalaisten palaute. Sosiaalisen median kävijämäärät.	Tavoite toteutui osittain. Sosiaalisen median kehittäminen aloitettiin.

Musiikki

Virkkalan kirkossa järjestettiin erilaisia konsertteja, joista joulun musiikki keräsi paljon kuulijoita.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Kutsutaan ja rohkaistaan uusia seurakuntalaisia aktiivisesti mukaan seurakunnan toimintaan ja tuetaan oman palvelutehtävän löytämisessä. (Tavoite 1) Lisätään näkyvyyttä virkkalalaisien arjessa läsnäolon ja viestinnän keinoin. (Tavoite 3)	Konsertit ja kävijämäärät <ul style="list-style-type: none"> Jorma Elorinteen konsertti/ 30 Vaittisen vene is back - gospel konsertti/ 50 Kauneimmat joululaulut, mukana Collegium Musicum/ 75 Elina Vettenrannan joulukonsertti/ 140 	Tavoitteet toteutuivat. Musiikkitilaisuudet nostettiin viestinnässä esille ja niistä tiedotettiin virkkalalaisille. Kauneimmat joululaulut ja Elina Vettenrannan konsertti tavoittivat henkilöitä, joita messu ei tavoita.

Vapaaehtoistoiminta

Lohjan seurakunnan vapaaehtoistoiminta on tasapuolista ja yhteisiä toimintamalleja kehitetään ja toimeenpannaan yhdessä työntekijöiden ja vapaaehtoisten kanssa. Vapaaehtoistoiminta vahvistaa seurakuntaa, toiminnan monipuolisuuden, rikkauden ja sitoutumisen kautta. Vapaaehtoistoiminta vahvistaa Jumalan valtakuntaa maailmassa.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Katupappilan vapaaehtoisten rekrytointi ja vapaaehtoisten toiminnan organisointi.	Katupappilan Olohuone-toimintaan on rekrytoitu riittävästi vapaaehtoisia ja toimintaa pyöritetään vapaaehtoisvoimin.	Tavoite toteutui. Olohuone-toiminnassa on mukana n. 30 vapaaehtoista.
Vapaaehtoisten määrän lisääminen	Uusia vapaaehtoisia on lähtenyt mukaan toimintaan. Vapaaehtoisuus on esillä kaikissa tapahtumissa, joissa seurakunta on mukana, vuosikello ja mediasuunnitelma on tehty ja toteutettu vuonna 2024.	Tavoite toteutui. Mukaan tuli noin 30 uutta vapaaehtoista, joista 15 Senioriosaaja-koulutuksen kautta.
Henkilökunnan tukeminen vapaaehtoisten kanssa toimimiseen	Työntekijöille on annettu koulutusta vapaaehtoisten kanssa toimimiseen.	Tavoite ei toteutunut.

Muut seurakuntatilaisuudet

Kustannuspaikalle kohdennetaan sellainen tilaisuudet, jota ei voida kohdentaa muualle. Esimerkiksi saateenkaaritoiminta, yksittäiset seurakuntatilaisuudet, ekumeeniset ja yhteiskristilliset tapahtumat.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Esimerkiksi sateenkaartilaisuuksien ja messujen järjestäminen 2. Yhteistyö ekumeenisissa ja yhteiskristillisissä tilanteissa	Tilaisuuksia järjestetään tarpeen mukaan Osallistuminen	Tavoite toteutui Tavoite toteutui

Tiedotus ja viestintä

Toiminta-ajatus vuodelle 2024: Seurakunnan tiedotustoimintaa kehitetään organisaatiota ja toimintaympäristöä vastaavaksi strategian mukaisesti.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Viestinnän henkilöstöresurssien lisääminen	Kolmen hengen tiimi kesään 2024 mennessä (johtava viestintähenkilö, kaksi viestinnän ammattilainen, joista toinen digimarkkinoinnin ammattilainen. Hallittava myös striimaus ja IT-asiat.	Viestintäpäällikkö aloitti 1.5., viestinnän asiantuntija 1.10. ja digituottaja 1.11. Digi-tuottajan työnkuvassa 60 % digitaalista viestintää, 40 % IT-asioita. Viestinnän asiantuntijalla vahva digimarkkinoinnin tausta.
Viestintä työalana saadaan organisaatiossa jäsentyneeksi kokonaisuudeksi	Muutos näkyy henkilöstön tyytyväisyystutkimuksessa ja muissa evaluaatioissa. Seurakunta näkyy positiivisesti mediassa.	Saatu palaute positiivista, tyytyväisyys-kysely tulossa 2025. Seurakunta näkynyt positiivisesti paikallisissa ja kirkollisissa medioissa. Sosiaalisessa mediassa kattavuus parantunut syksyn aikana 212 %.

Viestintätoimessa on tapahtunut merkittäviä muutoksia vuonna 2024.

Henkilöstöresursseja lisättiin uuden strategian mukaisesti. Viestintäpäällikkö aloitti 1.5. ja vastasi tiimin jatkorekrytoinneista. Viestinnän asiantuntija aloitti 1.10. ja digituottaja 1.11.2024. Digituottajan tehtävästä 60 % on digitaalista viestintää ja 40 % IT-asioita. Tiedotussihteerin palvelussuhde päättyi 17.9.2024.

Vuoden aikana tehdyt muutokset:

- Intranet uusittiin touko-elokuussa. 4.9.2024 avattu sivusto tarjoaa hyvän alustan työyhteisöviestinnälle ja sen kehittämiseksi.
- Visuaalinen ilme uudistettiin. Kirkon yhteinen ilme otettiin käyttöön syksyn alusta. Henkilöstön koulutus uuden ilmeen käyttöön Canva-ohjelmalla aloitettiin syyskuussa. Joulukuussa kirkkoneuvosto päätti, että seurakunta ottaa käyttöön kirkon yhteisen ilmeen mukaisen logon.
- Markkinointi- ja viestintäkanavia laajennettiin: Lehti-ilmoitusten päällekkäisyyttä poistettiin. Otettiin käyttöön säännönmukaisesti ulkomainontaa ja sosiaalisen median markkinointia. Suunnitelmallista mediaviestintää lisättiin. Tiedotteet ja juttuvinkit menivät läpi lähes 100-prosenttisesti.
- Syksyllä toteutettiin laajemmat viestintäkampanjat Katupappilalle, perheneuvonnan juhluvuodelle, Requiem-konsertille ja joulun tapahtumille. Myös rippikoulua ja pyhäinpäivää nostettiin esiin.
- Sosiaalisen median kanavia kartoitettiin ja tehtiin toimintasuunnitelmaa tulevaisuuteen. Sosiaalisessa mediassa otettiin kohdennettu (maksettu) mainonta käyttöön. Facebookin päättilille on tullut 162 seuraajaa lisää.
- Jäsenviestinnässä valmisteltiin Lohkare-lehden uudistusta ja muutosta osoitteelliseen jakeluun.
- Viestinnän toimikunnan tehtävää täsmennettiin. Toimikunta on ollut merkittävä tuki viestinnän kehittämiseksi ja suunnittelulle.

Musiikki

Musiikkityön tehtävänä on tuottaa monipuolista ja tasokasta kirkkomusiikkia messuihin ja muihin seurakunnan tilaisuuksiin, huolehtia lasten ja nuorten kirkkomusiikkikasvatuksesta sekä tarjota seurakuntalaisille mahdollisuus osallistua seurakunnan toimintaan mm. kuoroissa laulamalla.

Vuoden 2024 toiminta palasi juhluvuoden jälkeen ns. normaaliin tilaan. Siunaustoimitusten määrä pysyi korkeana tasaisesti koko vuoden ajan ja sijaiskanttoreita tarvittiin erityisesti sairaustapausten takia. Siunausaikojen synkronoitu aikataulut on osoittautunut oikeaksi valinnaksi ja se on lisännyt eri työntekijäryhmien työn mielekkyyttä ja tehostanut resurssien käyttöä.

Kauneimpien joululaulujen yleisösuosio kääntyi nousuun kuluvana vuonna ja alkaa lähestyä korona-aikaa edeltävää tasoa. Collegium Musicum on konsertoinut ahkerasti eri solistien kanssa ja vuoden suurin tapahtuma oli Mozartin Requiem esitys marraskuussa, mikä veti kirkon täyteen kuulijoita. Pusulan kirkkokuoro täytti 100 v ja Pusulan Lapsikuoro 30 v.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Ylläpitää aktiivista musiikin harrastamista seurakunnan kuoroissa ja orkestereissa sekä järjestää omin voimin toteutettavia musiikkitalaisuuksia ja saada mm. yhteislaulutilaisuuksiin osallistumaan runsaasti seurakuntalaisia.	Osallistujamäärien seuranta.	Osallistujamäärät eri musiikki-ryhmissä on säilynyt kokonaisuudessaan liki ennallaan. Aikuis-kuoroissa vähennystä 7 laulajaa, vastaavasti esim. Pusulan lapsikuoro on kasvanut 8 laulajalla.
2. Osallistua kirkon juhlaan Tampereella toukokuussa 2024	Osallistujien määrä.	n. 15 kuorolaisia ja yksi kanttori osallistui Kirkon juhlaan.
3. Kehittää ja yhdenmukaistaa musiikkitalaisuuksien tiedotusta Katrinan ja Lukkarin kautta.	Tiedotuksen seuranta.	Tiedotus on kehittynyt yli odotusten oppimisen sekä ennen kaikkea uuden tiedotusorganisaation avulla.

Kasvatus

Strategian mukaisesti varhaiskasvatuksen ja nuorisotyön rakennetta on muutettu yhdeksi kasvatuksen kokonaisuudeksi. Työalalle rekrytoitiin yksi yhteinen esihenkilö, joka aloitti työssä 1.4.2024. Kasvatuksen ilta-päivät jatkuivat kerran kaudessa ja niissä käynnistettiin yhteisiä strategian mukaisia kehittämisprosesseja (ympäristökasvatussuunnitelma, some-suunnitelma).

Työnjaossa kaikki nuorisotyönohjaajat ovat tehneet työtä alakouluikäisistä nuoriin aikuisiin. Jokaisella on ollut omat vastualueet, mutta työtä on tehty yhdessä. Rippikoulu on ollut iso yhteinen työskä (papit, lastenohjaajat, varhaiskasvatuksen ohjaaja, perhetoiminnan ohjaaja, nuorisotyönohjaajat, rippikoulutyöntekijä).

Syksyllä saatiin tarpeellinen lisäresurssi nuorisotyöhön ja kesän jälkeen kaikki viranhaltijat olivat täydellä työpanoksella töissä. Tämä antoi mahdollisuus kehittämiseen.

Yhdessä jatkettiin Polku-ajattelun toteuttamista: Varhaiskasvatus – alakouluikäiset – rippikoulutyö - nuorisotyö – nuoret aikuiset. Kaikissa ikävaiheissa on seurakunnan omaa kokoavaa toimintaa, yhteyttä perheiden ja huoltajien kanssa, yhteistyötä kunnan, oppilaitosten, koulujen ja päiväkotien sekä muiden toimijoiden (mm. järjestöt, hyvinvointialue) kanssa sekä henkilökohtaista kohtaamista lasten ja nuorten kanssa. Eri-tyistä huomiota kiinnitetään siirtymävaiheisiin ikäkaudesta seuraavaan.

Varhaiskasvatus

Päiväkerhotyö / perhekerhotyö / pyhäkoulutyö

Perustehtävä: Päivä- ja perhekerhotoiminnan sekä pyhäkoulun tehtävänä on luoda sekä vahvistaa perheiden ja seurakunnan välistä yhteyttä. Toiminnassamme annamme lapsille sekä heidän perheilleensä välineitä uskon ja elämän tulkitsemiseen tukemalla kodin kristillistä kasvatusta, siirtämällä kristillisiä perinteitä sekä antamalla kasteopetusta.

Strategian mukaisesti vahvistettiin vanhemmuutta ja kohdattiin lasten lisäksi perheitä:

- Järjestettiin 2 perheleiriä, perhemessuja, perhekerhoja kymmenessä, kesäperhekerhoja kahdeksassa, lapsiparkkitoimintaa neljässä toimipisteessä, 5 perheille suunnattua tapahtumaa, lisättiin iltatoimintaa
- Tehtiin Arki toimivaksi -perhekäyntejä
- Babyshowerit järjestettiin ensimmäistä kertaa yhteistyössä usean toimijan kesken. Kaksi varhaiskasvatuksen työntekijää hakeutui Odotuksen sävyt koulutukseen, jotta 2025 vuoden aikana voidaan aloittaa lasta odottaville oma vertaistukiryhmä
- Päiväkerhot muuttuivat maksuttomiksi, mikä lisäsi lasten määrää kerhoissa. Päivähoidon kevätkirjot siirrettiin pääsiäisaikaan kirkon ydinsanomana vahvistamiseksi.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Tapahtumia ja leirejä järjestetään yhteistyössä koko kasvatuksen kanssa, ei vain pikkulapsiperheille	Mainonnassa ja suunnittelussa huomioitiin, että perheleirit ja tapahtumat olivat suunnattu 0–13-v. lasten perheille.	Tapahtumissa sekä perheleireillä on ollut reilusti mukana perheitä, joissa ei ole varhaiskasvatuskäisiä lasta.
Päiväkerhot muuttuvat maksuttomiksi kaikille, riippumatta siitä kuuluuko lapsi ev.lut kirkkoon	Päiväkerholaisten lukumäärä pysyy samassa tai kasvaa edellisvuoteen verrattuna.	Päiväkerholaisten määrä kasvoi toimintavuonna ensimmäistä kertaa vuoden 2018 eli tilastoista selviävän ajanjakson aikana.
Kummeja ja isovanhempia kutsutaan mukaan toimintaan.	Päiväkerholaiset lähettävät kerhopisteittään kutsut. Kummit kutsutaan mukaan kastettujen kirkkopyhän messuun ja isovanhemmat 1. adventin messuun.	Kummit kutsuttiin kastettujen kirkkopyhään.

Alakouluikäisten parissa tehtävä työ

Perustehtävä: Alakouluikäisten parissa tehtävä työ toteuttaa seurakunnan kasvatustehtävää 7–13-vuotiaiden lasten ja heidän perheidensä parissa koko Lohjan seurakunnan alueella. Työn tarkoituksena on tukea lasten kokonaisvaltaista kasvua ja vahvistaa heidän jäsenyyttään seurakunnassa. Työ tukee lapsia ja perheitä tarjoamalla maksutonta tai edullista harrastustoimintaa ja hartauselämää. Kerho- ja leiryö tukee myös nuoria kerhonohjaajia ja isosia kasvussa seurakunnan vastuunkantajina.

Toimikauden nosto: Vapaaehtoisten (palkkiotoimisten) kerhonohjaajien ohjaamat kerhot ovat olleet nousussa. Koronan jälkeen tämä on uudelleen liikkeelle saatu toiminto. Kouluikäisten työ on lisääntynyt ja (toivottavasti) herättää positiivista kiinnostusta ja sitoutumista myös rippikouluosallistumiseen.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Asteittainen Polku-mallin käyttöönotto. Erityisenä painopisteenä 6–8 v toiminta	Lapset saatetaan varhaiskasvatuksesta kouluikäisten työhön yhdessä. Toimintaa 6–8-v lapsille.	Tavoite toteutunut. Yhteistyö vahvistunut työalojen välillä. 6–8-vuotiaille leiri, koulutielle siunaaminen, Kaakaopyhäkoulu, kesäkerhot, kirkkoon tutustumiset eskareille
Monipuolinen kouluyhteistyö. 4.–5. -luokille Salatut elämäntaidot tunne- ja vuorovaikutustaidotkokonaisuus	Toteutuneet kouluyhteistyön muodot Toteutuneet Salatut elämäntaidot -kokonaisuudet	Tavoite toteutunut. Kouluissa päivänavaukset, joul-, pääsiäis- ja kevät Kirkot, koulupäivystykset, peli-illat, kirkkovierailut, oppitunnit, pajapäivät, kahvilat Salatut elämät -kokonaisuus 5 luokalle (jokaiselle 6 kokoontumista)
Kerhotoiminta: järjestetään 3–5 työntekijän ohjaamaa projektkerhoa, joissa nuoria vapaaehtoisia apuohjaajina	Toteutuneet kerhot	Tavoite ylitetty. 9 työntekijän tai palkkiotoimisen ohjaajan ja 7 vapaaehtoisten (yht. 13 ohjaajaa)

		kerhonohjaajien ohjaamaa kerhoa. Lapsia kerhoissa yhteensä 130.
Leirit ja retket: Järjestetään alakouluikäisille neljä lasten leiriä vuoden aikana, Yö kirkossa -tapahtuma ja 10-synttärit	Toteutuneet leirit ja tapahtumat	Tavoite lähes toteutunut. 3 leiriä, joilla 50 lasta, 17 isosta/konkaria, Perheiden Yö kirkossa, 9 lasta, 6 aikuista, 3 isosta, kahdessa 10-synttärیتapahtumassa 35 lasta, 6 isosta

Rippikoulu

Perustehtävä

Rippikoulu on seurakunnan perustehtävä, ja sitä tulee tarjota kaikille sitä pyytävälle. Rippikoulu on kaste koulu, johon kutsutaan erityisesti 15-vuotiaat seurakunnan jäsenet. Ns. rippikouluiän ylittäneet ovat seurakuntaan yhteydessä itse rippikouluun halutessaan.

Rippikoulun tehtävä on vahvistaa ja syventää uskoa Kolmiyhteiseen Jumalaan ja ohjata elämään seurakunnan yhteydessä. Nuorilla rippikoulun suosituin muoto on leiririppikoulu. Muitakin vaihtoehtoja on tarjolla, ja rippikoulun käymisessä huomioidaan rippikoululaisten vaihtelevat elämäntilanteet.

Lohjan seurakunnan rippikouluryhmät 2024 ja rippikoulun toteuttaminen

Vuoden 2024 rippikoulut suunniteltiin keväällä 2023. Rippikouluryhmiä oli yhteensä 22. Niistä yksi ruotsinkielinen, neljä päivä- tai iltarippikouluja. Loput 17 leirin sisältäviä rippikouluja, jotka toteutuivat Saarikossa, Heponiemessä ja Pohjois-Suomen kohteissa Lapiosalmessa ja Oivangissa.

Seurakunnan jäsenet kutsuttiin kirjeellä rippikouluun. Ilmoittautuminen tapahtui viikolla 42. Kirkkoon kuuluttomia ilmoittautui rippikouluumme parikymmentä ja heille järjestettiin erikseen kastepäivä joulukuussa 2023.

Kevään seurakuntaan tutustumisjaksoon kuuluu Kantalohjalla kuusi tapaamiskertaa ryhmänä. Nummen ja Pusulan sekä ruotsinkielisellä tapaamiset olivat alueensa näköiset. Leirijaksot kestivät kuusi-seitsemän vuorokautta. Konfirmaatiot vietettiin pääsääntöisesti leirin päättyneellä viikolla. Nuoria Lohjan seurakunnan järjestämän rippikoulun käyneitä konfirmoitiin 398.

25 rippikoululaisen rippikouluryhmälle oli nimetty vähintään kaksi ohjaajaa, jotka olivat omaa henkilöstöä. Kesällä kolmantena ohjaajana toimi kausityöntekijöitä. Lisäksi moni seurakunnan muiden työalojen työntekijät mahdollistivat alkujaksojen, leirien sekä konfirmaatioiden toteuttamisen. Konkari-isosina ja isosina toimi yhteensä eri noin 100 nuorta. Ensi kertaa yövahteja palkattiin Saarikoon valvomaan kaikki leiriyöt.

Aikuisrippikouluksi tarjottiin vaihtoehdoksi ryhmämuotoista iltarippikoulua, joka alkoi syksyllä. Ryhmään ilmoitautui kolme. Yksityisrippikoulu on suosituin aikuisrippikoulun muoto.

Muuta rippikoulutyön toteuttamisesta

Rippikoulutyö oli mukana Saarikon tarve- ja hankeselvityksessä, joka käynnistyi 2022. Hanke sai uuden käänteen syksyllä 2023, kun seurakunta sai mahdollisuuden uudenlaiseen sopimukseen Heponiemessä. Kaikki leirit oli tarkoitus siirtää Heponiemeen ja siten suurempia ryhmäkokoja varten tehtiin suunnitelmia, joita oli tarkoitus testata kesällä 2025 yhden ison ryhmän verran. Kuitenkin syksyllä 2024 yhteistyö Heponiemen kanssa kariutui Heponiemen vetäytyttyä yhteistyöhankkeesta. Lohjan seurakunnan ja Heponiemen välinen vuokrasopimus on voimassa kesään 2026 asti. Saarikon tarvesuunnittelu aloitettiin uudelleen syksyllä 2024. Vuosille 2027–2030 etsitään leiripaikkaa.

Budjetti 2024

Rippikoulutyön budjetiksi oli jälleen arvioitu hieman yli miljoona. Budjetin suuruuteen vaikutti isosten palkkioiden nosto sekä leiri-isäntää varten varatut rahat, jotka käytettiin yövahteihin. Budjetti ei silti pitänyt. Rippikoulun kuluiksi laskettiin myös Heponiemen ruoanvalmistuskulut, joita ei osattu ottaa budjettia laatiessa huomioon.

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1) Rippikoululainen oppii tuntemaan Kolmiyhteistä Jumalaa ja saa eväitä uskossa kasvamiseen ja elämiseen sekä tuntee kotiseurakuntansa.	Palautelomake rippikoululaiselle. Nuorten osallistuminen srk:n toimintaan.	NuPu:n alueella hyvää palautetta. Kantalohjalla jokainen tapaaminen sai hyvää palautetta. Isoskoulutukseen ilmoitautui 160 vuonna 2024 rippikoulun käynnyttä.
2) Rippikoululainen tulee kohdatuksi omana arvokkaana itsenään.	Tullut palaute.	Rippikouluryhmissä oli pääsääntöisesti turvallista olla.
3) Kirjataan palautetta ja huomioita uusista rippikoulun toteutuskokeiluista.	Otetaanko rippikoulutyötä tekevien huomiot huomioon.	Rippikoulutyön kehittämispäivässä käytiin asioita läpi. Rippikoulukauden ajan tukea oli tarjolla.

Nuorisotyö

Seurakunnan nuorisotyö tarjoaa 13–20-vuotiaille nuorille turvallisen, kokonaisvaltaisen kasvun paikan, jossa nuori voi kohdata armollisen Jumalan. Seurakunnan nuorisotyössä pyritään kristilliseen ihmiskäsitykseen pohjautuen vaalimaan jokaisen nuoren yksilöllisyyttä, ainutlaatuisuutta ja ihmisarvoa sekä vahvistamaan hänen minäkuvaansa ja itsetuntoaan. Itsensä hyväksymisen lisäksi toiminnalla ohjataan nuoria keskinäiseen kunnioittamiseen ja lähimmäisenrakkauteen lähellä ja kaukana sekä vastuuseen seurakunnasta ja luomakunnasta.

Toimintakauden nostot:

- Nuorten Hallituksen edustajat saivat läsnäolo- ja puheoikeuden seurakuntaneuvostoon. NuHa ja isoset työstivät Saarikon kehittämistä ja antoivat siihen näkemyksensä, osallistuivat Kirkon tulevaisuusseminaariin Tampereella ja olivat mukana lähetystyön kohteiden valintaprosessissa.
- Isoskoulutusta kehitettiin ja osallistujat jaettiin useampaan opetusryhmään (Mäntynummi, Lindkulla, Nummi), iltoihin otettiin mukaan Raamattu-työskentelyt, koulutuksen sisällä yhteistä ja eriytettyä ohjelmaa ensimmäisen ja toisen & kolmannen vuoden isosille, palvelutehtävät, joiden kautta lisättiin yhteistyötä seurakunnan työalojen välillä
- HitPoint on tavoittanut uusia ihmisiä ja vakiinnuttanut paikkansa lohjalaisten keskuudessa. Ulkopuolisuutta on ehkäisty ja seurakunta on tavoittanut ihmisiä, joita ei muussa toiminnassa tavata. Toimintaan on osallistuttu myös perheinä. Ohjaajia koulutettu ja vapaaehtoiset perustivat tukiyhdistyksen. HitPoin valittiin vuoden pelikasvattajaksi.
- Kouluyhteistyö on ollut tiivistä ja hyvää. Syksyllä nousi kysymykset kirkon roolista kouluissa, mikä on käynnistänyt hyvää yhteistyön kehittämistä. Oppilaitosyhteistyö Luksian kanssa lähtenyt hyvin liikkeelle.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Jatketaan verkkonuorisotyötä osana muuta nuorisotyötä Instagramissa, Snapchatissa, TikTokissa ja WhatsAppissa.	Some-päivitysten säännöllisyys ja tavoitavuus, nuorten osallisuus	Toteutunut hyvin. Työntekijöiden ja NuHan some-viikot. Some-suunnitelman tekeminen aloitettu. Srk:n nuorten Tiktokissa 1390 seuraajaa, Instagramissa 853, Stooreja katsoo n. 300–400 hlö. HitPointin discord 200 hlö, YouTubea seuraa 300, Instagramissa 133 seuraajaa. Käytössä myös Snapchat ja Facebook. WhatsApp yhteydenpitoon eri nuortenryhmien kanssa.
Nuorisotyön isos- ja viikkotoiminnan muutosten vaikutuksia arvioidaan ja toiminnan kehittämistä jatketaan saadun palautteen ja kokemuksen pohjalta.	Tehdyt kyselyt. Kyselyissä ja muualla saatu palaute toiminnan kehittämisestä. Isosten ja nuorten määrä ja pysyvyys toiminnassa.	Tavoite toteutunut. Kysely isostoinnasta syksyllä 24, tuloksia käytetty kehittämisessä. Isoskoulutuskerroissa syksyllä keskimäärin 80 nuorta/vko (vrt. 2023: 35 nuorta). Isoshaussa 103 nuorta
Nuorisotyön tiimin jäsenten työssä jaksamista edistetään ja etsitään uusia keinoja sen tukemiseksi.	Työntekijöiden palaute	Tavoite toteutunut osin. Työtä on pystytty kehittämään syksyllä, kun virat on ollut täytettynä ja loppusyksystä saatiin lisäresurssi.
Peli- ja digiharrastaminen yhteisötilahanke jatkuu yhdessä kaupungin nuorisopalvelujen kanssa	Kävijämäärät, kehittyvä toiminta	Tavoite toteutunut yli odotusten. Osallistujat: 56 nuorta, 84 nuorta aikuista, 59 aikuista. Käyntikerrat yht. 1263. Palkittu vuoden pelikasvattajana, järjestetty ohjaajakoulutus, vapaaehtoisten perustama tukiyhdistys, LNK ry haluaa levittää mallia muille paikkakunnille

Nuoret aikuiset

Toiminta-ajatus: Työ nuorten aikuisten parissa tukee kunkin tapaa elää ja olla kristitty, mahdollistaa luontevan ja merkityksellisen hengellisyyden, kohtaa jokaisen arvot ja elämän, antaa apua tarvitseville ja mahdollistaa hyvän tekemisen.

Seurakuntaan on nyt syntynyt pieni nuorten aikuisten yhteisö. Työmuoto on vakiintunut osaksi seurakunnan toimintaa, ja työalalla alkaa olla jo omia perinteitä (kesän leiri ja tapaninpäivän nuorten aikuisten ilta). Saunaillat ovat olleet uusi onnistunut tapahtumakonsepti. Mukana on ollut keskimäärin 16 osallistujaa. Kävijämäärät ovat vakiintuneet ja uusia osallistujia on löytänyt mukaan. Yhteensä toiminnassa oli mukana noin 40 eri kävijää. Nuorten aikuisten työ on jatkossa mukana konkarien koulutuksessa, mikä auttaa luomaan siltaa nuorisotyöstä nuorten aikuisten työhön.

Vuoden aikana on solmittu rovastikunnallista yhteistyötä esimerkiksi leirien järjestämiseen yhdessä tai vierailuihin toisten nuorten aikuisten iltoihin. Yhteyksiä on solmittu myös Lohjan paikallisiin toimijoihin.

Vuoden 2024 alussa nuorisotyöntekijöiden osallistuminen nuorten aikuisten työhön jouduttiin lopettamaan tiimissä tapahtuneiden muutosten takia. Vuoden aikana löydettiin ratkaisuja, miten toimintaa voidaan pyörittää yhden työntekijän pienellä työprosentilla: mm. palkata kesätyöntekijöitä lisätyövoimaksi tapahtumiin tai leireille. Syksyn lopussa nuorisotyöhön palkattiin uusi määräaikainen viranhaltija, jonka työnkuvaan pystyttiin sisällyttämään nuorten aikuisten työtä.

Diakonia

Toiminta-ajatus: Diakonia on kristilliseen rakkauteen perustuvaa palvelua. Diakonian lähtökohtina ovat Jeesuksen esimerkki ja opetus sekä kirkkojärjestyksen kohta: Seurakunnan ja sen jäsenten tulee harjoittaa diakoniaa, jonka tarkoituksena on kristilliseen rakkauteen perustuva avun antaminen niille, joiden hätä on suurin ja joita ei muilla tavoin auteta. Työ toteutuu lähinnä perustehtävässä; asiakastyössä, kokoavassa toiminnassa ja vapaaehtoistoiminnassa. Toiminta on kuvattu perustoimintokuvauksessa.

Toiminnan painopisteet ja niiden toteuttaminen

Heikoimmassa tilanteessa elävien hyvinvoinnin tukeminen

Eryteisesti pyrittiin vahvistamaan osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Yksinäisyyden torjunnan testamenttivaroin tuettiin Hit Point -pelitalan toiminnan laajentamista palkkiotoimisilla ryhmänohjaajilla. Palkkiotoiminen ryhmänohjaaja ohjasi kaksi terapeuttisen kirjoittamisen ryhmää ja palkkiotoiminen kouluttaja järjesti Seniori-

osaaja vapaaehtoiskoulutuksen yhdessä vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin kanssa. Ikäihmisten yksinäisyyttä torjuttiin etsivällä vanhustyöllä. Palkkatukityöntekijä kävi 141 puhelinkeskustelua Kanta Lohjalla asuvien ikäihmisten kanssa, mikä on 30 % enemmän kuin vuonna 2023.

Asunnottomien yö -tapahtuman laaja toteuttajaryhmä arvioi toimintaa ja muokkasi tapahtuman uudelleen Toivon tori -tapahtumaksi, jossa voidaan tuoda esiin vaihtelevasti eri yhteiskunnallisia teemoja, viime vuonna esille tuotiin pieni tuloisuuden vaikeutta ja avun saannin mahdollisuuksia. Yhteisöllisyyttä vahvistettiin aloittamalla olohuonetoimintaa Pusulassa ja Nummella ja alueiden yhteinen Äitien pulahdus -saunaillat sekä vakiinnuttamalla olohuonetoiminta Ojamolla. Toiminnot mahdollistuivat lisääntyneellä vapaaehtoisten määrällä. Mielenterveystyössä vahvistettiin yhteistyötä järjestöjen kanssa työikäisten auttamiseksi.

Monipuolinen taloudellinen ja henkinen tuki

Avustuslahjakorttien käyttäminen vakiintui vuoden 2024 aikana. Taloudellista auttamista budjettivarojen lisäksi vahvistettiin hakemalla Kirkkopalveluista ESR -avustuslahjakortteja. Tukea perheiden taloudelliseen tukemiseen saimme Pelastakaa Lapset ry:ltä, Hyvän joulumielen lahjakortti -keräyksestä, Kirkkopalveluilta ja yksityisiltä lahjoittajilta yhteensä 22 520 €. Kirkon diakoniarahastosta, Tukikummit -säätiöstä, Sipilä -säätiöstä ja Kotimaanapu -keräyksistä perheiden ja yksinelävien auttamiseksi saatiin yhteensä 37 090 €. Lisäavun saaminen oli tärkeää, sillä monien yhteiskunnan tukia saavien yksinelävien ja perheiden tulot laskivat kymmeniä prosentteja. Avustuksilla ei voida korjata tilannetta, mutta jossain yksittäisissä vaikeuksissa ja perheen kokonaisuhyvinvoinnissa tuki on ollut henkisesti merkittävä. Arjessa selviytyminen on vaikeaa ja henkisesti ahdistavaa. Keskusteluja käytiin kokoavassa toiminnassa ja henkilökohtaisissa tapaamisissa. Kohtaamiset ovat johtaneet lisääntyneeseen ymmärrykseen ja yhdessä tekemiseen. Yhdessä hyvinvointialueen mielenterveys- ja päihdepalveluiden sekä kolmannen sektorin päihdetoimijoiden kanssa järjestettiin itsemurhan tehneiden ja päihtheisiin kuolleiden muistohetki. Osallistujia oli 18, mikä oli kolminkertainen määrä verrattuna ensimmäiseen toteuttamiskertaan.

Toiminnan yleinen arviointi

Vuoden aikana oli 3 265 asiakaskeskustelua. Määrä on lähes sama kuin vuonna 2023. Yksinasuvia työikäisiä oli keskusteluapua saaneista reilu kolmasosa. Perheiden kanssa oli 977 keskustelua. 65-vuotiaiden ja vanhempien kanssa oli 906 keskustelua. Keskusteluja käytiin seurakunnan tilassa 2 265, kodeissa 261, puhelimesta tai verkossa 704 ja sosiaali- tai terveydenhuollon yksikössä tai muussa yhteistyökumppanin tilassa 35 kertaa. Kotikäyntien määrä oli 30 % edellisvuotta vähemmän. Tavallisin syy ottaa yhteyttä diakoniatyöntekijään on taloudelliset syyt. Seuraavaksi eniten käytiin keskusteluja terveyteen ja sairauteen liittyvistä asioista ja kolmanneksi eniten ihmissuhteisiin liittyvistä asioista.

Säännöllinen ryhmätoiminta muodostui ikäihmisille suunnatusta 11 ryhmästä ja neljästä käsityöryhmästä. Ryhmät olivat sekä työntekijöiden että vapaaehtoisten ohjaamia. Diakoniaruokailuja on kaikissa alueeseurakunnissa ja Kanta Lohjan alueella kaksi. Yhteensä ruokailuja on seitsemän. Diakoniaruokailuissa kävijöiden määrä on kasvanut, erityisesti Mäntynummella ja Sammatissa. Ruokailujen toteuttamiseen osallistuvat vapaaehtoiset lisäävät toiminnan yhteisöllisyyttä. Osassa ruokailuista on hartauden ja syömisen lisäksi myös tuolijumppaa, yhteislaulua tai muuta yhteistoimintaa. Diakoniaruokailuja ja kokoavaa toimintaa oli toteuttamassa työntekijöiden ja vapaaehtoisten lisäksi kuntouttavan työtoiminnan työntekijöitä. Kuntouttavaan työtoiminnan siirryttyä hyvinvointialueelle aika saada olla samassa kuntouttavan työtoiminnan paikassa on lyhentynyt. Retkiä ja leirejä järjestettiin yhteensä 15. Järjestettiin erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia muiden työalojen, hyvinvointialueen, kaupungin ja järjestöjen työntekijöiden ja vapaaehtoisten kanssa. Työntekijät kävivät pitämässä hartauksia vapaaehtoisten ja muiden työntekijöiden kanssa tuetun asumisen yksiköissä sekä kehitysvammaisten asumisyksiköissä ja toimintakeskuksissa.

Yhteisvastuu -keräyksen tuotto oli 17 517,57 €. Se on 600 € vähemmän kuin vuonna 2023. Keräyksen tuotolla autetaan syrjäytymisvaarassa olevia nuoria. Oman seurakunnan osuus annettiin Kulttuuripaja Hiisin toimintatarvikkeisiin ja oman seurakunnan nuorisotyön kautta nuorten auttamiseksi.

Talousarvion toteutuminen

Diakonian budjetin toimintakulut olivat 97,3 % budjetoiduista varoista. Työalan keskeinen menoerä on elintarvikkeet, joihin käytettiin 4 500 € budjetoitua enemmän. Työalan avustusbudjetista käytettiin 68 288 €, 824 € enemmän kuin edellisenä vuonna. Erilaisista rahastoista haettuja avustuksia oli 37 090 €, mikä on 4000 € enemmän kuin edellisenä vuonna. Järjestöiltä ja yksityisiltä seurakuntalaisilta saatiin lahjoituksia avustamiseen 22 520 €. Yhteensä avustuksia myönnettiin 127 898 €. Se on 14 334 € enemmän kuin vuonna 2023.

Henkilöstö

Diakoniatyöntekijöitä työskenteli yhteensä 11. Heistä kaksi toimi sijaisena.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Matalan kynnyksen toiminnan vakiinnuttaminen	Vähintään yksi vakiintunut toiminta	Olohuonetoiminta vakiintui Ojamalla ja aloitettiin Pusulassa ja Nummella ja alueiden yhteisenä toimintana Äitien pulahdus – naisten saunaillat.
ESR-avustuskorttien käytön aloittaminen	Käytettyjen korttien määrä	Saimme 140kpl 40 € korttia, jotka käytimme avustamiseen.

Svensk verksamhet

Den svenska verksamhetens grunduppgift är att trygga fortsättningen för den nuvarande församlingsverksamheten och möjliggöra en ständig utveckling i samförstånd med den finska verksamheten samt att på ett fullvärdigt sätt betjäna de svenskspråkiga på deras modersmål. Verksamheten omfattar gudstjänster, förrättningar, en tvåspråkig dagklubb, familjeklubbar, verksamhet i skolor, klubbar för barn i lågstadieålder, skriftskolan, utbildning av hjälpledare, gruppverksamhet för vuxna, födelsedagsfester, utflykter och lokalt samarbete. Det svenska arbetet leds av svenska direktionen, som kyrkofullmäktige tillsatt. Det svenskspråkiga församlingsarbetet planeras och dess eventuella förändringsbehov uppföljs i teamet och i direktionen.

Bindande verksamhetsmål	Mätare	Målets utfall
Att nå barnen under skolåldern	Nya sätt att möta barnen som är inte med i församlingens verksamhet	Förverkligades: födelsedagsfest för 3-5 åringar ordnades och kyrkorna besöktes av dagisgrupper
Att inbjuda familjer på ett effektivare sätt på familjegudstjänst	Uppföljning av statistiska uppgifter, feedback	Förverkligades: annonsering som gjordes bl.a. via dagklubben och födelsedagsfesten var lyckad
Att tjäna familjer med barn i familjeklubb åldern	Uppföljning av verksamhet och statistiska uppgifter	Förverkligades: familjer kom till familjeklubbarna

Ruotsinkielinen toiminta

Ruotsinkielisen työmuodon perustehtävä on turvata nykyisen seurakuntatoiminnan jatkuminen sekä mahdollistaa jatkuvaa kehitystä yhteistyössä suomenkielisen toiminnan kanssa ja palvella täysipainoisesti seurakunnan ruotsinkielisiä heidän äidinkielellään. Toimintamuotoina ovat jumalanpalvelukset, kirkolliset toimitukset, kaksikielinen päiväkerho, perhekerhot, koulutyö, alakouluikäisten kerhot, rippikoulu, isoskoulutus, aikuisille suunnattu ryhmätoiminta, syntymäpäiväjuhlat, retket ja paikallinen yhteistyö. Ruotsinkielistä työtä johtaa kirkkovaltuuston asettama johtokunta. Ruotsinkielistä seurakuntatyötä suunnitellaan ja sen mahdollisia muutostarpeita seurataan työntekijätiimissä ja johtokunnassa.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Tavoittaa alle kouluikäisiä	Uusia tapoja kohdata lapsia, jotka eivät ole mukana seurakunnan toiminnassa	Toteutui: 3–5 –vuotiaille järjestettiin syntymäpäiväjuhla ja päiväkotiryhmiä vieraili kirkoissa
Kutsua perheitä tehokkaammin perhejumalanpalvelukseen	Tilastoiden seuraaminen, palaute	Toteutui: tiedotettiin onnistuneesti mm. päiväkerhon ja syntymäpäiväjuhlan kautta
Palvella perhekerhoikäisten lasten perheitä	Toiminnan ja tilastojen seuraaminen	Toteutui: perhekerhoissa kävi perheitä

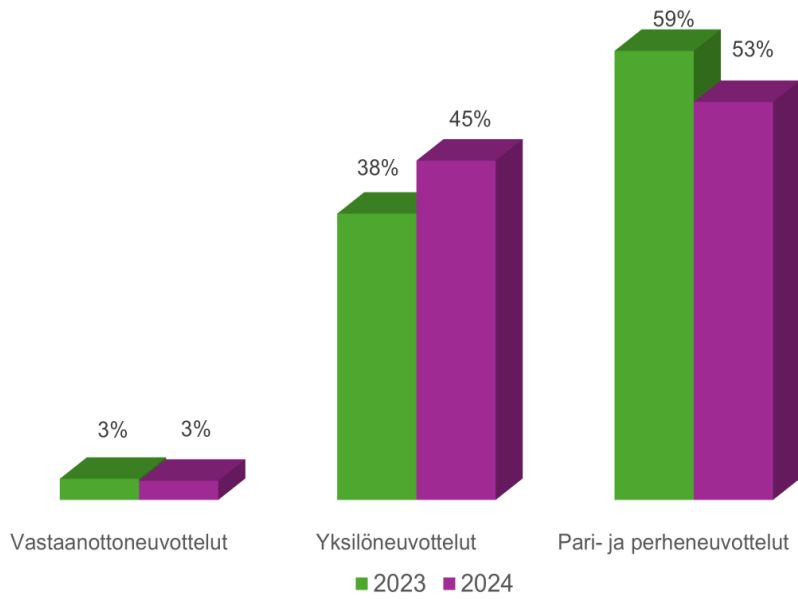
Perheneuvonta

Perheneuvonta tarjoaa apua parisuhteen ja perheen vaikeuksissa sekä kriisitilanteissa terapeuttien keskusteluiden ja sielunhoidon keinoin.

Tulositynä ovat usein pariskuntien vuorovaikutusongelmat, erokysymykset, uskottomuus ja erilaiset elämäntilanteisiin liittyvät kriisit. Toimintaa ylläpitävät Lohjan ja Vihdin seurakunnat ja ne osallistuvat työalan johtamiseen neuvottelukeskuksen johtokunnan kautta. Karkkilan ja Siuntion suomalainen seurakunta tarjoavat asukkailleen perheneuvonnan palveluja ostopalvelusopimuksella.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Asiakaslähtöinen työ	Hoidollisia moduuleja 2100/v. Moduuli on 45min	Vuonna 2024 hoidollisia moduuleja tehtiin 2051. Vuonna 2023 hoidollisia moduuleja tehtiin 2065. Vuonna 2024 kaikki moduulit yhteensä 2603. Vuonna 2023 kaikki moduulit yhteensä 2517.
Tavoitettavuus, palaute	Palaute kysely	Palaute positiivista. Palautteen mukaan saavutettavuus on hyvä, ensimmäisen ajan saa riittävän nopeasti.
Yhteistyö eri tahojen kanssa	Kaupungit/kunnat. Länsi - Uudenmaan hyvinvointialue. Järjestöt.	Verkostoituminen jatkuu
Nettiajanvaraus		Suunnitteilla
Palveluohjaus		Vastaanottopuheluissa, sekä tiimissä jatkuvaa
Yhteistyö seurakuntien työalojen kanssa.	Yksittäisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin osallistuminen.	10 kertaa. Esim. Seurakuntien lapsi- ja perhetyön, diakonia työn sekä katupappilan kanssa.
Työalan 40 v. Juhlamessu ja avoimet ovet päivä Sepänkadulla.		Vuosi 2024 oli pnk:n 40 v. ja kirkon perheneuvonnan valtakunnallinen 80 v. juhlavuosi. Messu 17.11.2024 Pyhän Laurin kirkossa ja avoimet ovet Sepänkadun toimipisteellä 14.11.2024 toteutuivat.

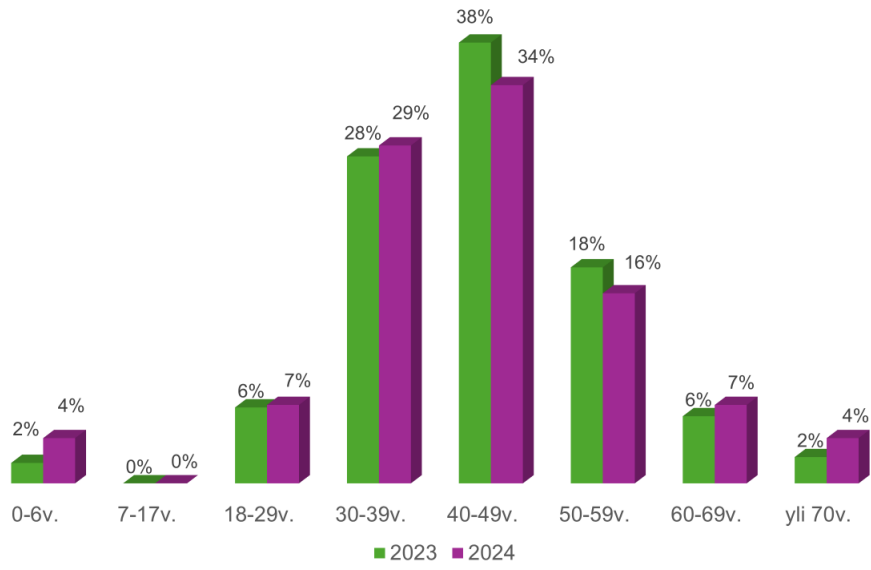
Hoidollisen työn moduulimäärät työskentelytavoittain

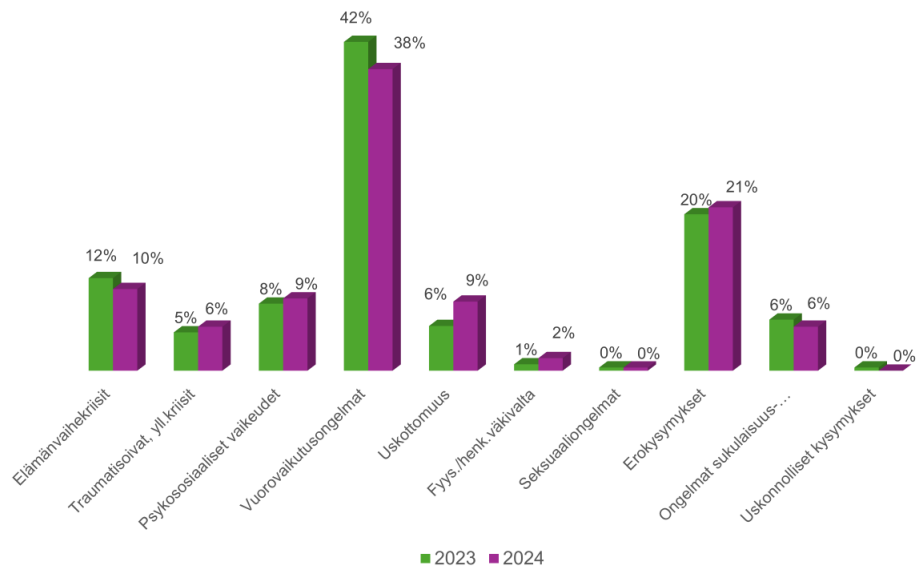
Hoidollisen työn kokonaismäärät vuosina 2018 - 2024

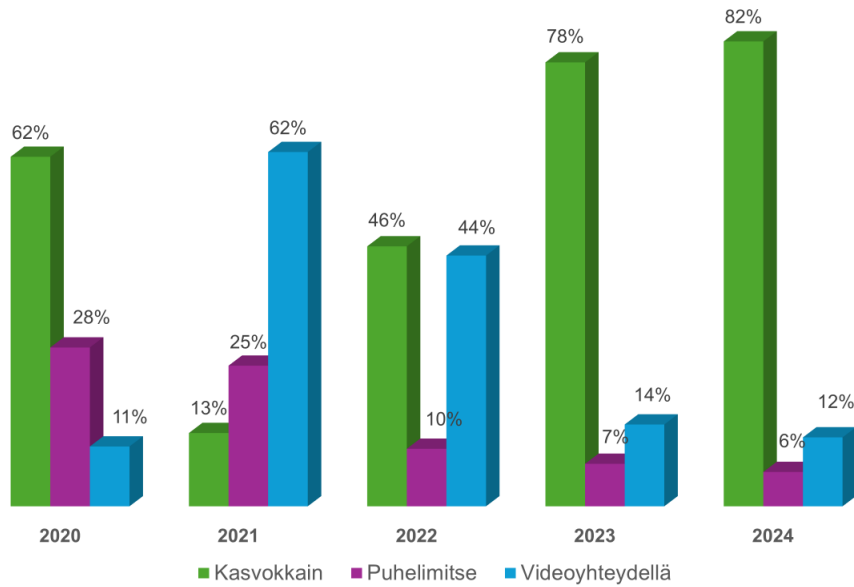
Asiakkaiden ikäjakauma

Tulonsyyt kaikkien asiakaskäyntien mukaan

Asiakastapahtumat eri tapaamistavoittain

Sairaalasielunhoito

Sairaalasielunhoidon tehtävänä on tukea potilasta ja hänen läheisiään sairauden, luopumisen ja kuoleman kriiseissä sekä terveydenhuollon henkilökuntaa hoitotyön arjessa ja vaativissa hoitotilanteissa. Sairaalasielunhoitaja palvelee terveydenhuollon yksikössä olevia potilaita HUS Lohjan sairaalassa ja Länsi-Uusimaan hyvinvointialueen Lohjalla sijaitsevilla vuodeosastoilla sekä kotisairaanhoidon ja avohoidon asiakkaita, läheisiä ja terveydenhuollon henkilökuntaa. Sairaalasielunhoitaja toimii työssään kokonaisvaltaisen hoidon hyväksi. Hän toimii yhteyshenkilönä uskonnollisten yhteisöjen ja terveydenhuollon välillä ja osallistuu hoidon eettisten kysymysten pohdintaan.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Työmuodon kustannuksista vastasivat osakasseurakunnat HUS Lohjan sairaalan kuntakohtaisten hoitopäiväosuuksien mukaisesti. Kuntajakoa hoitopäivistä tehdään hyvinvointialueittain. Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen erityissairaanhoidosta 95,5 % (33 901 hoitopäivää) toteutuu Lohjan sairaalassa. HUS Lohjan sairaalan lisäksi Lohjalla toimivat Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vuodeosastot, joissa on potilaspaikkoja 84.

Keskeisintä työssä ovat henkilökohtaiset keskustelut ja pastoraalinen läsnäolo potilaiden, omaisten ja henkilökunnan kanssa. Hartauksia pidettiin suunnitelman mukaisesti. Sairaalapastori päivysti iltaisin ja viikonloppuina toukokuun loppuun saakka. Kesäkuusta lähtien sairaalapappi päivysti iltaisin ja seurakuntapappi vuorojaon mukaisesti viikonloppuisin.

Saattohoidon vapaaehtoiset toimivat innokkaasti ja saivat tehtävänsä työnohjausta ja koulutusta. Saattohoidon tukihenkilöitä oli mukana ja vastuussa ohjelmasta Hiiden seudun Omaishoitajien kanssa yhteistyössä järjestetyssä Toivon tupa kahvilassa. Kahvilassa kokoonnuttiin kevät ja syyskaudella kerran kuukaudessa. Keväällä järjestettiin Elämän rajalla – esitys. Esityksen innoittamana ryhmä saattohoidon vapaaehtoisia kokoontui opettelemaan sairaalamuusikon opastuksella Kalimba soittimen (peukalopiano) käyttöä saattohoitotyössä.

Sairaalapastori osallistui moniammatillisiin työryhmiin HUS:ssa, perusterveydenhoidossa, sairaalasielunhoidon ohjausryhmässä, saattohoidon vapaaehtoisten ohjausryhmässä ja valtakunnallisessa sairaalapap-pien verkostossa. Sairaalapastori on mukana sairaalan defusing ja laajennetussa kriisiryhmissä, joihin Hus on antanut koulutuksen.

Toiminnan yleinen arviointi

Henkilökohtaisia keskusteluja ja kohtaamisia osastoilla, puhelimitse ja kotikäynneillä oli paljon. Sairaalapapin läsnäolo sairaalassa koettiin yleisesti merkitykselliseksi. Erityisen tärkeää oli sairaalapapin antaman tuen nopea saatavuus, myös virka-ajan ulkopuolella.

Henkilöstö

Sairaalasielunhoidossa työskenteli kokotoiminen sairaalapastori ja lomasijaisena II seurakuntapastori. Retriitissä oli toisena työntekijänä saattohoidon vapaaehtoinen.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui pääosin ennalta suunnitellulla tavalla, osin menoja oli ennakolta suunnittele-mattomissa momenteissa. Vuodelle 2024 oli budjetoitu tuloja (korvaukset muilta seurakunnilta) liian vähän. Suunniteltu saattohoidon vapaaehtoisten retki johonkin lähellä olevaan saattohoitokotiin ei toteutunut ja päätettiin, että on taloudellisempaa kulkea omin tai kimppekyydein. Vivamon saattohoitokoulutus ei toteutunut. Sairaalasielunhoidon neuvottelupäivät toteutuivat 1 päiväisenä Teamsissa, koska valtakunnallisesti päätettiin panostaa vuoteen 2025, jolloin on Sairaalasielunhoidon 100- vuotisjuhlavuosi. Kalusteet ja koneet saatiin kierrätettyinä ja sairaalan kappeliin suunniteltu ikoni saatiin lahjoituksena paikalliselta ikonimaalarilta.

Yhteenveto ja merkittävät tapahtumat

Yhteistyö Hiiden omaishoitajien OmaisOivan kanssa oli hyvää ja tiivistä. Tämä mahdollisti Toivon Tupa kahvilatoiminnan. Elämän rajalla -esitys innosti saattohoidon vapaaehtoisia ja herätti kiinnostusta saattohoidon vapaaehtoistoimintaan.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Henkilökohtaiset keskustelut ja hartaudet potilaiden, omaisten ja henkilökunnan kanssa.	Keskusteluja n. 400, hartauksia n. 40, toimituksia 37	Toteutui suunnitellulla tavalla.
Saattohoidon tukihenkilötoiminnan vakiinnuttaminen ja uusien tukihenkilöiden rekrytointi. Saattohoiton koulutus Vivamossa.	Uusia tukihenkilöitä saatiin 4.	Uusia tukihenkilöitä saatiin mukaan. Koulutus Vivamossa peruuntui, mutta jo mukana olevat tukihenkilöt kouluttivat uusia tukihenkilöitä.
Saattohoidon vapaaehtoiset	Käytettävissä n. 12 tukihenkilöä, jotka olivat mukana saattamassa 10–15 asiakasta.	Toteutui ja vapaaehtoisille saattamiset ovat olleet merkityksellisiä. Vapaaehtoisilla on oma työohjaus tehtävässään.
Palvelutyytyväisyyskysely Hus Lohja psykiatrian osasto.	Potilaiden vastauksissa NPS luvun mukainen tulos (30.77) suosittelee sairaalasielunhoidon palvelua enemmän kuin kritisoi. Henkilökunnan NPS luvun (62.50) mukainen tulos oli erinomainen.	Kysely toteutui ja palaute oli enemmän myönteistä kuin kriittistä. Erityisen hyvänä oli palautteen mukaan sairaalapapin antaman tuen nopea saatavuus.
Psykiatrin osaston keskusteluryhmä	Osallistujia ryhmässä 1–9 henkeä.	Toteutui pääsääntöisesti viikoittain.
Elämän rajalla - esitys	Esityksen jälkeen kiinnostus saattohoidon vapaaehtoisten toimintaan lisääntyi. Esitys toteutui ja suunniteltu 50 osallistujaa tavoitettiin.	Kiinnostus musiikin käyttämiseen saattohoitotyössä lisääntyi.
Hiljaisuuden retriitti	Osallistujia 13, palkkiotoiminen vapaaehtoinen toisena ohjaajana.	Toteutui suunnitellusti.
Ikoni sairaalan kappeliin	Ikoni saatiin lahjoituksena.	Toteutui.

Lähetys

Toiminta-ajatus/perustehtävä ja toiminnan kuvaus

Lähetystyö on kirkon perustehtävä. Seurakunnan lähetystoiminta on yhteydenpitoa nimikkolähetyskohteisiin ja varojen keräämistä niiden työn tukemiseksi sekä seurakuntalaisten osallistamista toimintaan mm. kolehdein, esirukouksin ja lähetyspiirein sekä lähetystietouden jakamisen kautta.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Lähetyskasvatus ja varojen kerääminen: Menneen ajan joulumarkkinat Omppuhillopäivä yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa	Molemmat järjestetään	Toteutui. Menneen ajan joulumarkkinoiden tuotto 7199,99 €

Lähetystietouden jakaminen rippikoululaisille seurakuntarallissa, mukana lähetyssihteeri	Kaikki ryhmät kohdataan	Toteutui
Lähetyspiirin ja raamattupiirin kokoontumiset	Ryhmät toimivat säännöllisesti	Molemmat piirit kokoontuivat vuoden alusta joka toinen viikko vuoroviikoin (lukuunottamatta lyhyttä kesätaukoa).
Lähetyshetkiä -sarja jatkuu vapaaehtoisten toimesta.	Tuodaan monipuolisesti esille eri lähetystoimijoita	Toteutui. Keväällä 5 kokoontumista esitellen kirkon virallisia lähetysjärjestöjä ja syksyllä 4 kokoontumista muiden lähetystyötä tekevien järjestöjen parissa.
Vapaaehtoistyö: nokipannukahvit, tapulikahvit	Lähetystietoisuuden ylläpitäminen, varainkeruu	Toteutui. Nokipannukahvit 6 krt Tapulikahvit 11 krt Jatkossa kiinnitetään huomio siihen, että kirjataan ylös tuotto, joka näistä syntyy.

Toiminnan yleinen arviointi

Vapaaehtoiset ovat avainasemassa toiminnan mahdollistamisessa. Esimerkiksi piireistä vastaavat tällä hetkellä vapaaehtoiset ja joulumarkkinoita ei pystyttäisi järjestämään nykyisessä laajuudessaan ilman vapaaehtoisten panosta.

Lähetystyö pyrkii olemaan muita työaloja palveleva ja kuluneella kaudella kaikkiin yhteistyöpyyntöihin kyettiin vastaamaan.

Henkilöstö

Lähetystyön tiimin muodostavat lähetyssihteeri (osan vuodesta 60 %) ja lähetysspappi. Lähetyssihteerin apuna on lisäksi työryhmä, jossa vuonna 2024 toimi 3–4 vapaaehtoista.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui melko suunnitellusti. Avustukset maksettiin edellisen vuoden mukaan.

Yhteenveto ja merkittävät tapahtumat

Vuosi 2024 toi isoja muutoksia lähetystyöhön. Neuvosto irtisanoi kaikki nimikkokohteet ja uusia kohteita alettiin etsiä neuvoston asettaman selvitysryhmän voimin. Prosessi ei valmistunut toimintakauden aikana, vaan siirtyi pienemmän ryhmän viimeisteltäväksi alkuvuodelle 2025.

Kansainvälinen diakonia ja muu kansainvälinen toiminta

Lohjan seurakunnalla on kaksi omaa ystävyysseurakuntaa, joihin pidetään tiivistä yhteyttä. Köbanyan seurakunta Budapestissa Unkarissa ja Sakun seurakunta Virossa. Ystävyysseurakuntatoiminta on seurakunnan ja ennen kaikkea seurakuntalaisten yhteydenpitoa ystävyysseurakuntiin ja sen jäseniin, esirukousta heidän puolestaan ja seurakuntien taloudellista tukemista. Toimintavuoden aikana järjestettiin vierailu Köbanyaan ja ryhmä Sakun seurakunnasta vieraili Lohjalla. Kirkkoherralle myönnettiin Viron kirkon ansiomitali Sakun seurakunnan hyväksi tehdystä työstä. Nuorten hallitus osoitti Lohjan joulumarkkinoilta saadut tapulin glögituotot 1672,02 € Köbanyan lasten- ja nuorten leiritoiminnan hyväksi.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Ystävyysseurakuntavierailu Köbanyaan. 2. Sakulaisten vierailu Lohjalle. 3. Ystävyysseurakuntien taloudellinen tukeminen.	1. Vierailaan Köbanyassa. 2. Sakulaiset käy Lohjalla. 3. Kerätään kolehtia ja muita lahjoituksia ystävyysseurakuntien hyväksi.	1. Toteutui. 20 lohjalaista kävi Köbanyassa syyskuussa. 2. Toteutui. 10 sakulaista vieraili Lohjalla osallistuen mm. messuun Lohjan Pyhän Laurin kirkossa. 3. Toteutui. Kerättiin merkittävä summa mm. kolehtia ja annettiin talousarvioavustusta. Sakuun ja Köbanyaan. Saku: kolehti v. 2024 3424,09 €, talousarvioavustus 3000,0 € = 6424,09 €. Köbanya: kolehti v. 2024 3550,76 €, talousarvioavustus 3000 € ja tapuliglögit 1672,02 € = 8222,78€.

Muu seurakuntatyö

Kustannuspaikalle ”muu seurakuntatyö” kohdennetaan sellainen erityinen toiminta, jota ei voida kohdentaa muualle. Pusulan kirkon historiikirjan kustannukset kohdennettiin tälle kustannuspaikalle.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Huomioidaan seurakunnan uudet jäsenet lähettämällä heille tervetuliaiskirje. 2. Pusulan kirkkojen historiankirja. 3. Hiilineutraalista kirkko ja ympäristödiplomin edistäminen.	Kirje ja kutsu lähetetty. Kirja tehty ja julkaistu Jätteiden lajittelu ja tulevat energiaratkaisut + ympäristödiplomiin liittyvät selvitystyöt	Toteutui. Toteutui. Kirjoja myytiin ja annettiin lahjoiksi n.450 kpl. Toteutuivat osittain, mutta suunnitelmien mukaan.

Hautaustoimi (pääluokka 4)

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
4 - Hautaustoimi						
Toimintatuotot (ulkoiset)	291 000,00		291 000,00	261 577,53	29 422,47	89,9
Toimintakulut (ulkoiset)	-1 406 580,00		-1 406 580,00	-1 437 131,50	30 551,50	102,2
Toimintakate 1	-1 115 580,00		-1 115 580,00	-1 175 553,97	59 973,97	105,4

Tehtäväalueet ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Lohjan seurakunnan organisaatiossa hautaus- ja puistopalvelut niminen yksikkö vastaa:

- hautaustoimesta
- hautainhoitorahaston hoitohaudoista
- puistotoimesta eli seurakunnan kiinteistöpihoista, viheralueista ja leikkipaikoista
- suntiot tehtävistä Nummen, Pusulan, Karjalohjan, Sammatin ja Virkkalan alue seurakunnissa sekä Metsolan siunauskappelissa

Lisäksi hautaus- ja puistopalvelut tukee ravitsemus- ja kiinteistöpalveluiden tuottamista sekä huolehtii alue seurakuntien tiekirkko-oppaista yhteistoiminnassa kappalaisten kanssa. Hautaustoimen päällikkö vastaa seurakuntatoimiston toiminnasta ja palveluista.

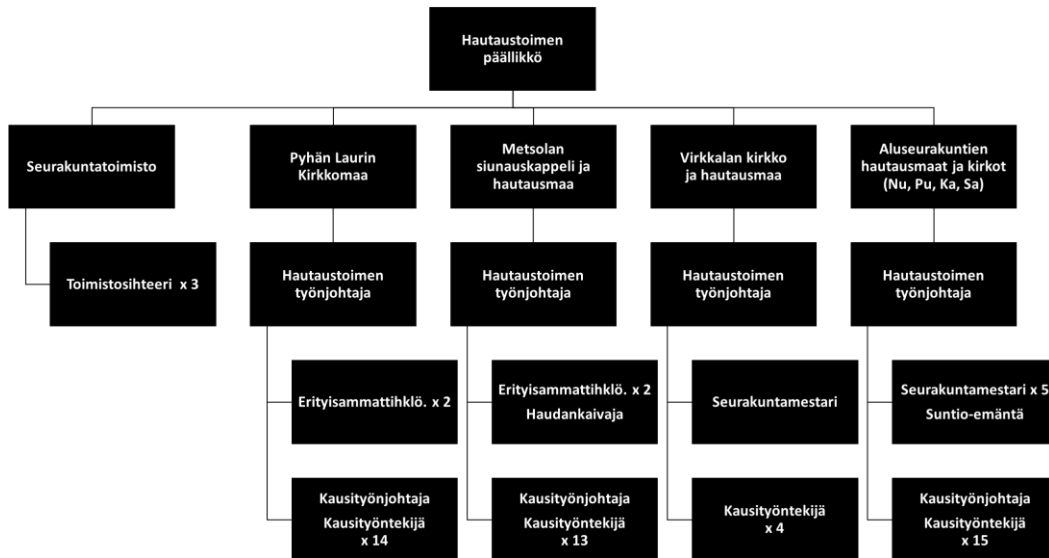
Hautaus- ja puistopalveluiden tavoitteena on olla ekologinen, yhteistyökykyinen ja kustannustehokas sisäisen ja ulkoisen palvelun organisaatio, joka tuottaa laadukkaita hautaustoimen, hautainhoidon sekä suntiotyön palveluita ja tukee ravitsemus- ja kiinteistöpalveluiden tuottamisessa. Erityisesti halutaan kehittää suntiotyötä sekä yhteistyötä kiinteistöpalveluiden, seurakuntatoimiston ja alue seurakuntien kanssa.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilla on valtion niille lailla velvoittama eli lakisääteinen tehtävä ylläpitää hautausmaita ja huolehtia hautaustoimen palveluista. Lakisääteiset palvelut tarjotaan yhdenvertaisesti kaikille ihmisille riippumatta siitä, ovatko he seurakunnan jäseniä vai eivät. Hautaustoimen tehtävät rahoitetaan sen vuoksi valtionrahoituksella ja hautaustoimen palveluista perittävillä maksutuotoilla.

Lohjan seurakunnalla on yhdeksän hautausmaata, joista kahdeksan on aktiivisessa käytössä. Lisäksi Tavalan kylässä, Nummen kaupunginosassa sijaitsee punaisten joukkohauta, jolle on pystytetty muistomerkki. Lohjan seurakunta huolehtii Lohjalla haudattaviksi tulevien vainajien hautauksesta. Hautaustoimilaki velvoittaa seurakunnan hoitamaan hautausmaansa niiden arvoa vastaavasti ja vainajia kunnioittavasti. Tärkeänä osana toimintaa on jatkuva hautaustoimen ja sen palveluiden kehittäminen, sekä monipuolisten hautausmuotojen ja hautapaikkojen riittävyyden varmistaminen myös tulevaisuudessa.

Hautaus- ja puistopalveluissa työskenteli kertomusvuonna 17 vakituista työntekijää, joista kahden työsuhde alkoi sen aikana. Vakituista työsuhteista 9:llä oli myös suntion tai kiinteistötoimen tehtäviä. Kolme määräaikaisessa työsuhteessa (7 kk) ollut kausityönjohtaja avusti hautausmaahan työnjohtajia kausityöntekijöiden ohjaamisessa. Muita kausityöntekijöitä oli 50 henkilöä. Vakituisten väen työtuntien kustannuspaikkaseuranta päättyi vuoden loppuun mennessä.

Nummen ja Pusulan alueeskuntiin palkattiin kaksi uutta seurakuntamestaria edellisten tilalle. Metsolan hautausmaalla on työskennellyt yksi määräaikainen hautausmaan työntekijä tekemässä haudankaivajan osa-aikaista sijaisuutta. Puolet kiinteistöpalveluiden kantaseurakunnan siivoojan palkasta maksettiin hautausmaasta, koska hän huolehtii P. Laurin kirkkomaan huoltorakennuksen sekä Metsolan siunauskappelin ja huoltotilojen siivouksesta. Lisäksi Virkkalan kirkossa ja alue seurakunnissa tarvittiin ajoittain ylimääräistä työvoimaa, jota hankittiin ostopalveluna muutamalta seurakunnan entiseltä eläkkeelle jääneeltä työntekijältä.

Hautaus- ja puistopalveluiden hallinnollinen uudistaminen jatkui. Puutarhureiden nimike muutettiin hautausmaaston työnjohtajaksi. Lohjan seurakunta on ollut mukana Status Premium -sovelluksen (hautaus- ja vainajarekisteri sekä hautausmaaston laskutus) käyttäjä- ja kehitysryhmässä. Hautakirjanpidon tarkistamista ja korjaamista jatkettiin kaikkien hautausmaiden osalta. Seurakunta liittyi hautahaku.fi -palveluun. Hautausmaaston päällikölle siirrettiin seurakuntatoimiston johtotehtävät. Seurakuntatoimisto säilyi kuitenkin edelleen omana yksikkönään.

Hautausmaahallinto

Lohjan seurakunnassa ei ole erillistä hautausmaahan liittyvää luottamushenkilöhallintoa eikä hautausmaatoimistoa. Seurakuntatoimisto hoitaa myös hautausmaaston toimistotehtäviä ja varauspalveluita. Tehtävä-

alueelle tiliöitiin hautaustoimen yhteisiä kuluja. Kaikkien hautausmaiden rakennusten rakentamis- ja kunnossapitopalveluiden, alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluiden sekä koneiden ja laitteiden kunnossapitopalveluiden kustannukset siirrettiin hautausmaahallinnon kustannuspaikalle (1014010000).

Sitova toiminnallinen tavoite Hautaus toimi	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Aluspalkkien oikaisemien P. Laurin kirkkomaa ja Virkkala	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut
P. Laurin kirkkomaan huoltorakennuksen maalaaminen ja terrassin korjaus	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut

Tehtäväalueelle on perustettu myös puistotoimen kustannuspaikka (1014010100), johon kuuluu kaikki seurakunnan hautausmaiden ulkopuolisten viheralueiden, kiinteistöpihojen ja leikkipaikkojen kesä- ja talvikauden aikainen ylläpito ja investointitason ulkopuolinen rakentaminen. Aiemmin nämä kulut olivat pääluokassa 5. Kustannuspaikka vyörytetään tilinpäätöksessä kiinteistötoimen pääluokkaan. Kahta hautaus-toimen työnjohtajaa on kurssitettu leikkipaikkojen inventointi- ja turvallisuuskoulutuksilla.

Sitova toiminnallinen tavoite Puistotoimi	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Mäntynummen leikkialueen kunnostaminen ja aitaaminen	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut
Sammatin leikkialueen aidan uusiminen	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut
Lindkullan pelikentän kunnostaminen ja päätyaidan rakentaminen	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut
Leikkipaikkojen inventointi	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut osittain
Saarikon leirikeskukseen pelikenttien kunnostus	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut

Hautausmaiden ylläpito

Hautausmaan kunnossapitoon ja yleisten alueiden hoitoon liittyvät tehtävät määritellään kirkkojärjestyksen 3 luvun 58 §:n mukaisessa hautausmaan hoitosuunnitelmassa. Niitä ovat mm. hautausmaan puhtaanapito, yleishoitoon kuuluva nurmikon leikkuu, kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautausmaiden hoito, vaarallisten muistomerkkien valvonta ja ilmoitusprosessi, puuston ja pensasaitojen istutukset ja niiden hoito sekä käytävien hoito ja talvikunnossapito.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Uusien urna- ja arkkuhautojen hallinta-ajat yhdenmukaistetaan 30 vuodeksi	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut
Hallinta-aikojen joustavampi jatkaminen: hallinta-ajan päätyttyä sitä voi halutessaan jatkaa 5–25 vuotta, kun aiemmin piti jatkaa 20–25 vuotta	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut
Hautahaku -sovelluksen käyttöönotto	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut
Uusien uurnahauta-alueiden käyttöönotto: P. Laurin kirkkomaan, Nummen ja Metsolan hautausmaat	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut
Kemikaalirekisterin loppuun saattaminen.	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut
Hautausmaiden hoitosuunnitelman laatiminen	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut
Hoitamattomien hautojen kuultus P. Laurin kirkkomaalla ja Karjalohjan hautausmaalla.	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut

Hautaaminen

Hautaamiseen liittyviä tehtäviä ovat hautausjärjestelyistä sopiminen, hautauslupien valvonta, haudan luovuttamiseen ja oikeuteen tulla haudatuksi hautaan liittyvät hallintotehtävät, hautakirjanpito, kuolemansyyn selvittämisestä annetun asetuksen mukaiset ilmoitukset, haudan avaaminen, peittäminen ja peruskunnostus, vainajan siirtäminen seurakunnan tiloissa ja hautausmaalla, tuhkan maahan kätkeminen, sirottelu sekä sijoittaminen kolumbaarioon.

Hautauksia oli 477 (v. 2023: 522), joista tuhkauksia 81 % (v. 2023: 79 %). Uusia arkkuhautoja luovutettiin 30 (v. 2023: 25) ja uusia uurnahautoja sekä muistolehtopaikkoja 157 (v. 2023: 160). Hautauksista 20 % tehtiin muistolehtoihin. Seurakunnalle palautuneista haudoista luovutettiin uudelleen käyttöön 9. Alue seurakuntien hautausmailla otettiin käyttöön yhtenäinen toimitusaikataulu.

Hautausmaa	Hautauksia	Arkku	Uurna	Sirottelu	Muistolehto	Uusi hauta	tuhkaus %
Pyhän Laurin kirkkomaan	163	10	122	31	66	90	94
Metsolan hautausmaa	144	40	104	0	0	40	72

Virkkalan hautausmaa	57	10	37	10	19	30	82
Sammatin hautausmaa	23	8	15	0	2	6	65
Karjalohjan hautausmaa	16	4	12	0	2	4	75
Nummen hautausmaa	36	7	29	0	5	8	81
Pusulän hautausmaa	34	12	22	1	3	9	65
Kärkölän hautausmaa	3	2	1	0	0	0	33
Yhteensä	476	93	339	41	90	185	81

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Hautapaikka- ja palvelumaksujen korottaminen	5 %	Toteutunut
Sopiminen hautausurakoinnista Sammatin, Karjalohjan ja Nummen alue seurakunnissa. Sopimus voimassa 31.12.2027 saakka.	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut

Haudanhoitosopimukset

Lohjan seurakunnassa ei käytetä tätä tehtäväaluetta, koska seurakunnassa on hautainhoitorahasto.

Vainajasäilytys

Lohjan seurakunnassa pyritään vaikuttamaan siihen, ettei aika kuolemasta hautaamiseen muodostu liian pitkäksi. Vainajasäilytys on välttämätön hautaamiseen liittyvä palvelu, jonka hinta sisältyy hautauspalvelumaksuun. Kylmäsäilytystilojen kapasiteetti on toistaiseksi riittänyt tarpeeseen nähden. Ajoittain on kuitenkin ollut ruuhkaa. Vainajasäilytykseen liittyviä tehtäviä ovat tilojen kunnossapito ja puhtaanapito, kylmälaitteiden toiminnan valvonta, vainajien siirroista sopiminen, vainajakylmiön käytön valvonta, vainajien näyttöjen järjestäminen sekä vainajien säilytystä ja siirtoja koskeva kirjanpito.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Ei tavoitetta.		

Krematoriot

Lohjan seurakunnassa ei ole omaa krematoriota. Lohjalaiset vainajat tuhkataan Raaseporin seurakuntayhtymän Karjaan krematoriossa, jonka kapasiteetti on toistaiseksi riittänyt hyvin. Omaiset maksavat tuhkausten kustannukset. Seurakunta maksaa vain veteraanien ja heidän puolisoitensa tuhkauskustannukset. Lohjan seurakunta maksaa tuhkauspäalvelusta Raaseporin seurakuntayhtymälle tuhkausten omakustannushintaa vastaavan maksun.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
-------------------------------	---------	-------------------------

Ei tavoitetta.		
----------------	--	--

Kiinteistöpalvelut (pääluokka 5)

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
5 - Kiinteistötoimi						
Toimintatuotot (ulkoiset)	384 130,00		384 130,00	377 781,71	6 348,29	98,3
Toimintakulut (ulkoiset)	-2 911 262,00		-2 911 262,00	-2 785 187,61	-126 074,39	95,7
Toimintakate 1	-2 527 132,00		-2 527 132,00	-2 407 405,90	-119 726,10	95,3

Toiminta-ajatus ja perustehtävä

Kiinteistöpalvelut vastaa oman toimialansa strategisesta suunnittelusta sekä maankäyttöön ja kaavoitukseen liittyvien asioiden valmistelusta. Vastuualueeseen kuuluu seurakunnan omistamien rakennusten ylläpito sekä tarvittavien peruskorjausten ja uudisrakentamisen rakennuttamistehtävät. Kiinteistöpalvelut vastaa seurakunnan metsäomaisuudesta, maa-alueiden ja omistusasuntojen vuokrauksesta sekä kiinteistöjen irtaimistojen hankinnasta ja huollosta.

Kiinteistöpalveluiden tuottamiin tukipalveluihin kuuluvat kiinteistöjen korjaus ja huoltopalvelut, ateria- ja siivouspalvelu, Pyhän Laurin kirkon suntiotointi sekä vahtimestaripalvelut seurakuntakeskuksessa ja emännän työt ja vahtimestaripalvelut Nummen ja Pusulan alue seurakunnissa. Kiinteistöpalvelut kilpailuttaa ja hankkii ostopalveluna muita tilojen ylläpitoon liittyviä palveluita, kuten siivous-, keittiö-, pesula-, vartiointi-, tuholaiistorjunta-, lumenauraus-, rakennusautomaatio-, lukitus- ja laitehuoltopalveluita.

Tavoitteet

Maankäyttö ja kaavoitus

Tavoitteena on turvata seurakunnan maaomaisuus sekä edistää seurakunnan kiinteistökehitystä rakentamalla ja kiinteällä yhteistyöllä seurakunnan ylimmän johdon, viranomaisten ja alueen muiden toimijoiden kanssa.

Kiinteistöt

Kiinteistöpalvelut hallinnoi Lohjan seurakunnan omistamia erillisiä rakennuksia (79 kpl), erillisiä asuinhuoneistoja (22 kpl) ja erillisissä kiinteistöosakeyhtiöissä olevia tiloja (3 yhtiötä).

Kiinteistöpalveluiden tavoitteena on, että seurakunnan omistuksessa ja hallinnassa olevat tilat täyttävät toiminnan vaatimukset, ovat viihtyisiä, turvallisia ja terveellisiä. Turvallisuutta on pyritty lisäämään pitämällä seurakuntatalojen ulko-ovet avoinna ainoastaan silloin, kun oma henkilökunta on paikalla, Tilojen käytössä

pyritään huomioimaan Suomen evankelisluterilaisen kirkon asettamat tavoitteet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Pääasiallisesti fossiilisia polttoaineita käyttävistä lämmitysjärjestelmistä on luovuttu. Ensimmäiset aurinkopaneelit on asennettu Saarikon navetan katolle. Tilojen käyttöä on tehostettu yhdenmukaistamalla taksoja ja vuokraussääntöjä.

Ennakoiva pidemmän aikavälin korjaustöiden suunnittelu (PTS) tehdään kiinteistöstrategiatyöhön liittyvänä, Kiinteistöissä suoritettavia vuosikorjausluontaisia töitä on saatu tehtyä loppuvuodesta enemmän, kun organisaatioon saatiin kesäkuussa palkattua määräaikainen rakennusammattihenkilö. Kiinteistöjen korjausvelan määrä on kuitenkin yhä korkea.

Vuoden 2024 investoineilla mahdollistettiin uusia seurakunnallisia toimintoja (Katupappila), parannettiin tilojen toiminnallisuutta (Pyhän Laurin Kirkon asehuone) ja pienennettiin korjausvelkaa (Saarikon navetta ja Wc-tilat).

Kiinteistöstrategiatyön käynnistämiseen on valmistauduttu toiminnan kannalta tarpeettomien ja vähäisellä käytöllä olevien tilojen kartoittamisella mm. käyttöasteen ja energiankulutuksen seurannan osalta. Kiinteistökannan kunnon ja tulevien korjaustarpeiden määrittäminen on aloitettu. Routhin palvelukeskuksessa ollut osakehuoneisto on myyty ja diakonille vuokrattu pienempi tila. Lohjanportin seurakuntakoti on vähäisen käytön vuoksi suljettuna (sisälämpötilaa alennettu) ajalla 1.10.2024 – 30.4.2025.

Heponiemen Kiinteistöt Oy ilmoitti irrottautuvansa aiesopimuksesta, joka olisi mahdollistanut rippikoulu-leirien pitämisen Heponiemessä ajalla 2026–2034. Tämän vuoksi Saarikon tarveselvitys käynnistettiin uudelleen. Helsingin hallinto-oikeus kumosi Saarikon uuden rantasaunan poikkeamisluvasta tehdyn valituksen.

Ruoka- ja siivouspalvelut

Ruokapalveluiden valmisti ja tarjosi hyvää ja terveellistä kotiruokaa sekä tuotti kahvilapalveluita seurakunnan omille työaloille. Merkittävä osa valmistetusta ruuasta tarjoiltiin diakoniatyön kautta sekä kesällä leiritöiden yhteydessä. Ruokapalvelujen tavoitteena on, että seurakunnan kaikki keittiötilat täyttävät voimassa olevat turvallisuus- ja hygieniamääräykset ja ovat siten myös turvallisesti vuokrattavissa ulkopuolisille toimijoille. Omavalvontasuunnitelmat on hyväksytetty terveysturvallisuusviranomaisilla kaikkien valmistuskeittiöiden osalta. Osana turvallisuutta tiukennettiin valmistuskeittiöiden käyttäjille asetettuja vaatimuksia. Pää-

sääntöisesti valmistuskeittiöitä saavat uuden ohjeen mukaan käyttää oman keittiöhenkilökunnan lisäksi ainoastaan pitopalvelut sekä alueilla toimivat ruuanvalmistukseen perehtyneet yhteisöt (mm. maatalousnaiset ja martat). Voimassa oleva hygieniapassi on edellytys valmistuskeittiöissä työskentelyyn.

Siivouspalvelut tuotetaan alue seurakunnissa osin ostopalveluna, osin omana työnä. Kantaseurakunnassa siivous tuotetaan pääosin ostopalveluna. Tavoitteena on, että seurakunnan tilat ovat siistejä ja miellyttäviä käyttää. Siivoustyössä käytetään ainoastaan ympäristöystävällisiä tuotteita.

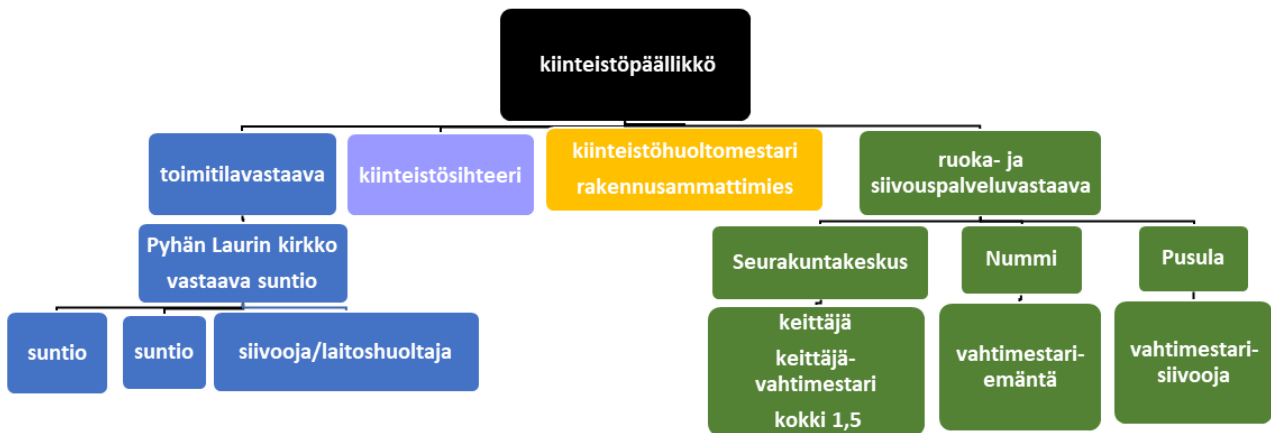
Vuoden 2024 aikana hankittiin seurakunnan ruokapalvelun käyttöön Jamix-tuotannonohjausjärjestelmä. Järjestelmän avulla kehitetään mm. reseptiikkaa sekä raaka-aineiden hankintaa. Järjestelmän käyttöönottoa on hidastanut keittiöhenkilökunnan virkavapaudet syyskauden aikana. Tarjoiluvarusten tekemistä on pyritty kehittämään yhteistyössä muun hallinto henkilöstön kanssa.

Saarikon leirikeskukseen ateriapalvelut tuotettiin pääsääntöisesti omalla henkilökunnalla ja Heponiemen ateria- ja siivouspalvelut hankittiin ulkopuoliselta toimijalta. Ateriapalvelun kustannukset maksettiin rippikoulutyön kustannuspaikalta.

Metsätalous

Vuoden 2024 aikana kilpailutettiin metsäsuunnitelmien laatiminen. Kilpailutus tehtiin kirkkoneuvoston hyväksymän metsäalueista tehdyn luontoarvoselvityksen mukaisin rajauksin ja suosituksin. Kilpailutuksessa huomioitiin myös Kirkkohallituksen ympäristöohjelman mukaiset arvot, joita ovat mm. metsien monimuotoisuuden säilyttäminen ja luontokokemusten mahdollistaminen seurakunnan omistamilla metsäalueilla. Metsästrategian laatiminen käynnistettiin osana seurakunnan ympäristöohjelmaa. Metsästrategia esiteltiin luottamuselimille vuoden 2025 alkupuolella.

Kiinteistöpalvelujen organisaatio

Henkilöstö

Vuoden 2024 lopussa kiinteistöpalveluiden vakinaisessa työsuhteessa oli 14 henkilöä. Henkilöstö jakautui seuraavasti: hallinto (4 hlö), kiinteistöhuolto (1,5 hlö), keittiötoimi (3,5 hlö) ja suntiot ja vahtimestarit (5 hlö), siivous (0,5 hlö). Organisaatiokaaviossa näkyvä rakennusammattimies palkattiin määräaikaisena ajalle 15–6.31.12.2024.

Hautaustoimen kanssa yhteisiä työntekijöitä oli 9,5 henkilöä.

Leiritoiminnan tarvitsemat ateriapalvelut järjestettiin Saarikossa oman henkilökunnan ja tarvittavan lisäävun turvin. Pyhän Laurin suntioiden sijaistuksiin käytettiin seurakunnasta eläköityneitä työntekijöitä.

Toiminnan yleinen arviointi

Vuoden 2024 investointihankkeet:

Seurakuntatoimiston muutostyöt ja Katupappila (TA 200 000 + TA muutos 150 000)

Vuoden 2024 talousarvion investointiosassa oli 200 000 € määrärahavaraus seurakuntatoimiston muutostöille. Valtuusto myönsi hankkeelle 150 000 euron lisämäärärahan kustannusarvion tarkennuttua suunnittelun valmistuttua. Muutostöissä toteutettiin Katupappilan ja seurakuntatoimiston asiakaspalvelun (1 krs)

vaatimat tilamuutokset. Seurakuntatoimiston 2. kerrokseen saatiin väliseinämuutosten ja uusien ikkunoiden rakentamisella aikaiseksi kaksi uutta työhuonetta. Saneerauksessa uusittiin pääosa alakerran lattia-pinnoitteista sekä alakatoista.

1 kerroksen jäähdytysjärjestelmä uusittiin, muutettiin iv-kanavistoja ja sekä tehtiin muutoksia lvi-järjestelmään (mm. uusi keittiö ja inva -Wc). Hanke valmistui aikataulun mukaisesti elokuussa 2024. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 352 344 € (ylitys 0,7 %)

Saarikon toimintakeskuksen kehittäminen (TA 100 000 + TA muutos 50 000)

Vuoden 2024 talousarvion investointiosassa oli osoitettu 100 000 € Saarikon navetan majoitustilojen saneerauksen loppuunsaattamiseen sekä ruokalarakennuksen yhteydessä olevien suihku- ja Wc-tilojen pintojen ja vesikalusteiden uusimiseen. Valtuusto myönsi hankkeelle 80 000 euron lisämäärärahan jätevesien bio- maasuodatusjärjestelmän rakentamiseen uuden rantasaunan rakennuspaikan selvityksiin. Navetan ja ruokalarakennuksen wc- ja suihkutilojen saneeraus valmistuivat keväällä ennen leirikauden alkua. Uuden saunan pohjatutkimus ja perustamisselvitys tehtiin syys-lokakuussa. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 158 837 € (alitus 11,8 %).

Pyhän Laurin Kirkon asehuoneen muutostyöt (TA 35 000 €)

Kirkon pääsisäänkäyntinä toimivassa asehuoneessa ollut kaltevuodeltaan jyrkkä inva-luiska korvattiin määräysten mukaisella teräsrakenteisella ja kaiteilla varustetulla inva-luiskalla. Muutostyö vaati sisäportaan laajentamista sekä lämmitysputkiston muutostöitä. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 29632 € (alitus 15,3 %)

Merkittävimmät tehdyt työt vuonna 2024

Käyttötalous

Saarikon leirikeskus

- Invaluiskien ja -kaiteiden uusiminen (4 kpl)
- Kameravalvontajärjestelmän hankinta
- rakennusautomaatiojärjestelmän laajennus
- astiapesukoneen ja jäähdytyskaapin hankinta ja asennus
- kappelin lämmitysjärjestelmän uusiminen
- uimarannan ruoppaus / rantahiekan lisäys

Pyhän Laurin kirkon muutostyöt**Kirkkosali**

- valaistuksen muutostyöt
- kuorin tuolien kilpailutus
- paloilmoitinkeskuksen laajennus
- murtohälytyskeskuksen uusiminen

Sakasti

- lattian hionta
- kalustemuutokset

Seurakuntakeskus:

- seurakuntasalin ulkoseinän kosteusvaurion korjaus
- ulko-ovien maalaus ja opastekilpien uusiminen
- rivitalon saunaosaston pukuhuoneen seinien saneeraus
- kahden huoneiston kylpyhuoneen saneeraus rivitalossa
- iloq-lukitusjärjestelmän laajennus diakoniasiipeen
- tsto-tilojen iv-kanavien nuohous

Mäntynummen seurakuntatalo:

- putkiremontin suunnittelu ja kustannusarvio
- uunin, tiskikoneen ja jäähdytyskaapin hankinta ja asennus
- päiväkerhotilojen iv-kanavien nuohous

Roution srk-koti

- päiväkerhotilojen tyhjennys ja diakonin tilajärjestelyt
- osakehuoneiston myynti

Metsolan kappeli

- uusi paloilmoitinkeskus
- kameravalvonnan laajennus

Metsolan huoltohalli

- puolilämpimän varastotilan rakennustyöt (kesken)

Virkkalan kirkko

- diakonian oven inva-luiskan rakentaminen
- kellotapulien vedenpoistojärjestelmän saneeraus
- astianpesukoneen uusiminen

- päiväkerhotilojen iv-kanavien nuohous

Sammatti

- vanhan piharakennuksen purkutyöt
- uuden piharakennuksen suunnittelu ja rakentaminen
- hautausmaan valaistuksen uusiminen
- huoltorakennuksen laajennuksen luonnossuunnittelu
- kirkon palokamerajärjestelmän toteutus
- syväkeräysjärjestelmän (Molok) toteutus

Nummi

- kirkon lämmitysjärjestelmän takuutyöt
- virastorakennuksen vesikaton maalaus
- Kanttorilan saunarakennuksen ulkoseinien kunnostus- ja maalaustyöt
- seurakuntatalon tuolien kilpailutus- ja hankinta
- sydäniskurin hankinta seurakuntatalolle

Karjalohja

- Asuinrakennus Kanttorilan pesuhuoneen ja saunan saneeraus
- Rantasaunan terassin saneeraus

Pusula

- Seurakuntatalon ilmanvaihto- ja lämmitysjärjestelmäsaneerauksen suunnittelu
- kirkon kattovuodon korjaustyöt
- Iloitun leirikeskukseen päärakennuksen julkisivumaalaus
- Kärkölän kellotapulin julkisivujen ja vesikaton maalaustyöt
- sydäniskurin hankinta seurakuntatalolle

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Tilojen käytön ja kiinteistö- kustannusten käyttökustannusten seurannan tehostaminen	Tilojen käyttöasteet ja energia- kustannukset tallennetaan Ba- sis- järjestelmään	Toteutunut
Kiinteistöjen kunnon tarkastus	Kiinteistökierrokset ja PTS	Toteutunut osittain. Kiinteistö- palvelun omia kiinteistökierrok- sia täydennettiin FCG:ltä tilatulla kuntotarkastuksella. PTS:n laati- minen ei toteutunut
Sisäilman laadun parantaminen	Ilmanvaihtokanavien nuohous tarpeen mukaan	Toteutui neljässä kohteessa
Ilkivallan torjunta	Kameravalvonnan ja valaistuk- sen parantaminen	Toteutui. Kameravalvonta ja va- laistuksen lisääminen Saari-

		kossa, Sammatin kirkon ja seurakuntatalon ympäristössä Sekä Metsolan kappelissa (sisäkamera)
Keittiötoimen edellytysten parantaminen	Tuotannonohjausjärjestelmän hankinta ja Katriina tarjoiluva- rausten kehittäminen	Toteutui. Hankittiin Jamix-tuotannonohjausjärjestelmä ja Katriina-ohjelmistoa kehitettiin

2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteumavertailu

Verotulot ja valtionrahoitus

Tilivuosi	Kirkollisveroprosentti	Kirkollisvero	Valtionrahoitus
2024	1,50	9 414 038,92	936 257,04
2023	1,50	9 318 086,44	932 342,04
2022	1,50	8 312 714,42	908 100,00
2021	1,50	8 264 655,54	898 320,00
2020	1,50	8 241 746,20	894 348,00

Verotulot on tarkoitettu varsinaisiin seurakunnallisiin tehtäviin ja valtionrahoitus seurakunnan lakisääteisten yhteiskunnallisten tehtävien (hautaustoimi, väestökirjanpito ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ylläpito) hoitoon.

Verotuloiksi on merkitty tässä taulukossa tulot, jotka ko. vuonna on kirjanpidossa kirjattu verotuloiksi.

3 Investointiosan toteutuminen

Investointiosa toteumavertailu

Tulosyksikkö	Kustannusarvio	Toteuma yhteensä	Ed. vuosien käyttö	TA kuluva	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma kuluva menot	Toteuma kuluva tulot	Toteuma kuluva yhteensä	Yli/Alli	T-%	Kust. arviosta käytetty 31.12.
1014030442 - Metsolan hautausmaa	0,00	-300 153,46	-162 191,48	-150 000,00		-150 000,00	-137 961,98		-137 961,98	-12 038,02	91,97	
2007046 - Metsolan hautausmaan aluesaneeraus	0,00	-204 591,48	-162 191,48	-50 000,00		-50 000,00	-42 400,00		-42 400,00	-7 600,00	84,8	
2011553 - Traktori Kubota M4073	0,00	-95 561,98		-100 000,00		-100 000,00	-95 561,98		-95 561,98	-4 438,02	95,6	
1014030444 - Sammatin hautausmaa	0,00	-37 740,87		-30 000,00	-15 000,00	-45 000,00	-37 740,87		-37 740,87	-7 259,13	83,87	
2011550 - Sammatin hautausmaan valaisinjärjestelmä	0,00	-37 740,87		-30 000,00	-15 000,00	-45 000,00	-37 740,87		-37 740,87	-7 259,13	83,9	
1014030445 - Karjalohjan hautausmaa	0,00	-52 707,66		-50 000,00	-10 000,00	-60 000,00	-52 707,66		-52 707,66	-7 292,34	87,85	
2011555 - Karjalohjan hautausmaan valaistus	0,00	-52 707,66		-50 000,00	-10 000,00	-60 000,00	-52 707,66		-52 707,66	-7 292,34	87,8	
1014030448 - Pusulan hautausmaa	0,00	-58 078,07		-70 000,00		-70 000,00	-58 078,07		-58 078,07	-11 921,93	82,97	
2011552 - Pusulan hautausmaan kiviaidat ja parkkip	0,00	-58 078,07		-70 000,00		-70 000,00	-58 078,07		-58 078,07	-11 921,93	83,0	
1015020502 - Pyhän Laurin kirkko	0,00	-29 632,17		-35 000,00		-35 000,00	-29 632,17		-29 632,17	-5 367,83	84,66	
2011551 - Pyhän Laurin kirkon asehuoneen muutostyö	0,00	-29 632,17		-35 000,00		-35 000,00	-29 632,17		-29 632,17	-5 367,83	84,7	
1015020504 - Karjalohjan kirkko	0,00	-50 488,54	-50 488,54									
2008093 - Karjalohjan kkon alttarikalusteet ja pää	0,00	-50 488,54	-50 488,54									
1015020506 - Pusulan kirkko	0,00	0,00	0,00									
2001849 - Pusulan kirkon ulkomaalaustyöt	0,00	0,00	0,00									
1015060527 - Nummen srk-talo	-20 000,00	0,00	0,00									0,0
2000769 - Nummen srk-talon keittiön perusk. ym.	-20 000,00	0,00	0,00									0,0
1015060528 - Pusulan srk-talo	-21 000,00	-21 701,23	-21 701,23									103,3
2001082 - Pusulan srkt lämmj.rj.muutos ja iv korj	-21 000,00	-21 701,23	-21 701,23									103,3
1015060534 - Mäntynummen srk-talo	0,00	-59 794,92	-33 506,26	-30 000,00		-30 000,00	-26 288,66		-26 288,66	-3 711,34	87,63	
2008090 - Mäntynummen piha-alueen kunnostus	0,00	-33 506,26	-33 506,26				0,00		0,00	0,00		
2011554 - Mäntynummen leikkipaikka	0,00	-26 288,66		-30 000,00		-30 000,00	-26 288,66		-26 288,66	-3 711,34	87,6	
1015060537 - Sammatin srk-talo	0,00	-18 707,80		-20 000,00		-20 000,00	-18 707,80		-18 707,80	-1 292,20	93,54	
2011549 - Sammatin leikkialue ja varasto	0,00	-18 707,80		-20 000,00		-20 000,00	-18 707,80		-18 707,80	-1 292,20	93,5	
1015080552 - Saarikko	0,00	-438 599,53	-279 761,71	-100 000,00		-80 000,00	-180 000,00		-158 837,82	-21 162,18	88,24	
2001851 - Saarikon toimintakeskuksen kehittäminen	0,00	-438 599,53	-279 761,71	-100 000,00		-80 000,00	-180 000,00		-158 837,82	-21 162,18	88,2	
1015090511 - Laurintorni toimisto	0,00	-352 344,37	0,00	-200 000,00		-150 000,00	-352 344,37		-352 344,37	2 344,37	100,67	
2007044 - Seurakuntatoimiston muutostyöt	0,00	-352 344,37	0,00	-200 000,00		-150 000,00	-352 344,37		-352 344,37	2 344,37	100,7	
1015110540 - Muu kiinteistötoimi	0,00	-165 342,53	-165 342,53				0,00		0,00	0,00		
2007043 - Jätehuollon kehittäminen	0,00	-82 975,90	-82 975,90									
2008087 - Rakennusautomaatiojärjestelmien kehittäminen	0,00	-20 479,41	-20 479,41									
2010612 - Elektroninen lukitusjärjestelmä	0,00	-61 887,22	-61 887,22				0,00		0,00	0,00		
Yhteensä	-41 000,00	-1 585 291,15	-712 991,75	-685 000,00		-255 000,00	-940 000,00		-872 299,40	-67 700,60	92,8	3 866,6

4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten seurakunnan menot on rahoitettu.

Rahoitusosa toteumavertailu

	Toteuma 2023	TA 2024	TA muutokset 2024	TA yhteensä 2024	Toteuma 2024	Yli-ali	T-%
Tulorahoitus	858 464,55	-342 376,00	231 000,00	-111 376,00	359 292,58	-470 668,58	-322,6
Vuosikate	920 528,01	-342 376,00	231 000,00	-111 376,00	354 728,97	-466 104,97	-318,5
Tulorahoituksen korjauserät	-62 063,46				4 563,61	-4 563,61	
Investoinnit	-159 120,19	-685 000,00	-255 000,00	-940 000,00	-852 399,40	-87 600,60	90,7
Investointimenot	-479 735,57	-685 000,00	-255 000,00	-940 000,00	-872 299,40	-67 700,60	92,8
Pysyvien vastaavien myyntitulot	93 522,00				19 900,00	-19 900,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	227 093,38						
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	699 344,36	-1 027 376,00	-24 000,00	-1 051 376,00	-493 106,82	-558 269,18	46,9
Muut maksuvalmiuden muutokset	309 827,55				20 272,14	-20 272,14	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	11 015,18				152 524,35	-152 524,35	
Vaihto-omaisuuden muutos					0,00	0,00	
Pitkäaikaisten saamisten muutos					-700,00	700,00	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	30 269,10				-45 390,67	45 390,67	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	268 543,27				-86 161,54	86 161,54	
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	309 827,55				20 272,14	-20 272,14	
Rahavarojen muutos	1 009 171,91	-1 027 376,00	-24 000,00	-1 051 376,00	-472 834,68	-578 541,32	45,0
Rahavarojen muutos (tase)	1 009 171,91				-472 834,68	472 834,68	

Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Yhteenveto kirkkovaltuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta					
	TA 2024	TA-muutos	Muutettu TA 2024	Toteuma	Yli/Ali
Käyttötalousosa					
Pääluokka 1, toimintakate ulkoinen	-1 488 455,00	-19 000,00	-1 507 455,00	-1 447 342,79	-60 112,21
Pääluokka 2, toimintakate ulkoinen	-4 489 709,00		-4 489 709,00	-4 332 495,46	-157 213,54
Pääluokka 4, toimintakate ulkoinen	-1 115 580,00		-1 115 580,00	-1 175 553,97	59 973,97
Pääluokka 5, toimintakate ulkoinen	-2 527 132,00		-2 527 132,00	-2 407 405,90	-119 726,10
Tuloslaskelmaosa					
Kirkollisvero	9 100 000,00		9 100 000,00	9 414 038,92	-314 038,92
Valtionrahoitus	935 000,00		935 000,00	936 257,04	-1 257,04
Keskusrahastomaksu	-365 000,00		-365 000,00	-363 516,00	-1 484,00
Eläkerahastomaksu	-425 000,00		-425 000,00	-419 436,00	-5 564,00
Avustukset	-241 467,00		-241 467,00	-270 570,58	29 103,58
Investointiosa					
Metsolan hautausmaan aluesaneeraus	-50 000,00		-50 000,00	-42 400,00	-7 600,00
Metsolan traktori, Kubota M4073	-100 000,00		-100 000,00	-95 561,98	-4 438,02
Sammatin hautausmaan valaisinjärjestelmä	-30 000,00	-15 000,00	-45 000,00	-37 740,87	-7 259,13
Karjalohjan hautausmaan valaistus	-50 000,00	-10 000,00	-60 000,00	-52 707,66	-7 292,34
Pusulan hautausmaan kiviaidat ja parkkipaikat	-70 000,00		-70 000,00	-58 078,07	-11 921,93
Pyhän Laurin kirkon asehuoneen muutostyö	-35 000,00		-35 000,00	-29 632,17	-5 367,83
Mäntynummen leikkipaikka	-30 000,00		-30 000,00	-26 288,66	-3 711,34
Sammatin leikkialue ja varasto	-20 000,00		-20 000,00	-18 707,80	-1 292,20
Saarikon toimintakeskuksen kehittäminen	-100 000,00	-80 000,00	-180 000,00	-158 837,82	-21 162,18
Seurakuntatoimiston muutostyöt	-200 000,00	-150 000,00	-350 000,00	-352 344,37	2 344,37

Rahoitusosa					
Antolainauksen muutokset					
Ottolainauksen muutokset					

III Tilinpäätöslaskelmat

1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Toimintatuotot	1 032 816,56	1 635 512,36
Korvaukset	136 776,76	142 428,63
Myyntituotot	10 003,13	3 000,75
Maksutuotot	296 094,20	335 055,28
Vuokratuotot	371 783,95	372 963,83
Metsätalouden tuotot	0,00	355 800,00
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	114 483,90	286 269,98
Tuet ja avustukset	82 742,81	66 614,39
Muut toimintatuotot	20 931,81	73 379,50
Toimintakulut	-10 395 614,68	-10 206 618,04
Henkilöstökulut	-6 185 946,30	-5 821 006,98
Palkat ja palkkiot	-5 122 119,15	-4 758 651,37
Henkilösivukulut	-1 146 122,77	-1 127 396,56
Henkilökulujen oikaisuerät	82 295,62	65 040,95
Palvelujen ostot	-2 184 169,66	-2 279 913,83
Vuokratulut	-333 043,58	-319 935,53
Aineet ja tarvikkeet	-1 227 365,95	-1 178 404,64
Ostot tilikauden aikana	-1 227 365,95	-1 178 404,64
Annetut avustukset	-270 570,58	-265 181,99
Muut toimintakulut	-194 518,61	-342 175,07
TOIMINTAKATE	-9 362 798,12	-8 571 105,68
Kirkollisverotulot	9 414 038,92	9 318 086,44
Valtionrahoitus	936 257,04	932 342,04
Verotuskulut	-125 127,08	-115 433,76
Kirkon rahastomaksut	-782 952,00	-771 222,00
Rahoitustuotot ja -kulut	275 310,21	127 860,97
Korkotuotot	50 048,35	125 814,86
Muut rahoitustuotot	268 352,69	66 785,23
Arvon alentumiset sijoituksista	-42 593,19	-67 513,21
Arvon alentumisten palautukset sijoituksista	0,00	2 900,00
Korkokulut	-497,64	-125,91
VUOSIKATE	354 728,97	920 528,01
Poistot ja arvonalentumiset	-882 338,17	-687 636,55
Suunnitelman mukaiset poistot	-724 258,04	-683 095,45
Kertaluonteiset poistot	-158 080,13	-4 541,10
Erilliskirjanpituksena hoidetut rahastot	0,00	0,00
Tuotot	491 954,17	474 393,55
Kulut	-488 903,85	-479 440,11
Siirrot rahastosta/rahastoon	-3 050,32	5 046,56
TILIKAUDEN TULOS	-527 609,20	232 891,46

Poistoerojen lisäys (-) tai vähennys (+)	42 193,65	42 193,66
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-485 415,55	275 085,12

2 Rahoituslaskelma

Ulkoiset tuotot ja kulut bruttomääräisinä sentin tarkkuudella.

Rahoituslaskelma

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Tulorahoitus	359 292,58	858 464,55
Vuosikate	354 728,97	920 528,01
Tulorahoituksen korjauserät	4 563,61	-62 063,46
Investoinnit	-852 399,40	-159 120,19
Investointimenot	-872 299,40	-479 735,57
Pysyvien vastaavien myyntitulot	19 900,00	93 522,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin		227 093,38
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-493 106,82	699 344,36
Muut maksuvalmiuden muutokset	20 272,14	309 827,55
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	152 524,35	11 015,18
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-700,00	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-45 390,67	30 269,10
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-86 161,54	268 543,27
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	20 272,14	309 827,55
Rahavarojen muutos	-472 834,68	1 009 171,91
Rahavarojen muutos (tase)	-472 834,68	1 009 171,91

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Rahavarojen muutos	-472 834,68	1 009 171,91
Rahavarat kauden lopussa	8 612 159,64	9 084 994,32
Rahavarat kauden alussa	9 084 994,32	8 075 822,41

uusi

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Investointien tulorahoitusprosentti (%)	40,67	364,36
Rahavarojen riittävyys (pv)	254	287
Lainanhoitokate	713,82	7 312,00

3 Tase

Tase

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
VASTAAVAA	23 022 870,59	23 590 539,72
PYSYVÄT VASTAAVAT	12 281 534,31	12 316 036,69
Aineettomat hyödykkeet	0,00	158 080,13
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	158 080,13
Aineelliset hyödykkeet	11 113 347,35	10 965 305,99
Maa- ja vesialueet	2 186 110,76	2 186 110,76
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet	1 672 819,47	1 583 578,75
Rakennukset	6 243 549,82	5 842 834,76
Kiinteät rakenteet ja laitteet	930 482,41	1 019 141,60
Koneet ja kalusto	22 387,44	32 177,18
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	57 997,45	301 462,94
Sijoitukset	1 168 186,96	1 192 650,57
Osakkeet ja osuudet	1 168 186,96	1 192 650,57
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 854 590,93	1 961 013,67
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	388 535,81	528 418,69
Muut toimeksiantojen varat	1 466 055,12	1 432 594,98
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 886 745,35	9 313 489,36
Saamiset	274 585,71	228 495,04
Pitkäaikaiset saamiset	1 880,00	1 180,00
Siirtosaamiset	1 880,00	1 180,00
Lyhytaikaiset saamiset	272 705,71	227 315,04
Myyntisaamiset	191 201,82	155 157,83
Muut saamiset	2 893,99	904,97
Siirtosaamiset	78 609,90	71 252,24
Rahoitusarvopaperit	7 598 928,18	7 669 320,87
Osakkeet ja osuudet	8 080,11	217 448,64
Muut arvopaperit	7 590 848,07	7 451 872,23
Rahat ja pankkisaamiset	1 013 231,46	1 415 673,45
VASTATTAVAA	23 022 870,59	23 590 539,72
OMA PÄÄOMA	18 494 261,56	18 979 677,11
Peruspääoma	10 081 363,90	10 081 363,90
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	8 898 313,21	8 623 228,09
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-485 415,55	275 085,12
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	812 207,68	854 401,33
Poistoero	812 207,68	854 401,33
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 001 984,97	1 955 883,36
Lahjoitusrahastojen pääomat	500 232,03	491 900,65
Muut toimeksiantojen pääomat	1 501 752,94	1 463 982,71
VIERAS PÄÄOMA	1 714 416,38	1 800 577,92
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 714 416,38	1 800 577,92
Ostovelat	398 378,73	545 305,48
Muut velat	237 093,35	224 533,42
Siirtovelat	1 078 944,30	1 030 739,02

IV Tilinpäätöksen liitetiedot

1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Verotulot on kirjattu maksuperusteisesti niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Avustukset: Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on kirjattu suoriteperusteisesti.

Arvostusperiaatteet/Pysyvien vastaavien arvostus

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet: Hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Lohjan seurakunnassa taseeseen aktivoidaan yli 15 000 euron hankinnat, jotka poistetaan taloudellisena vaikutusaikanaan.

Sijoitukset: Sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuus: Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutus- tai markkinahintaan.

2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Kuluvan kauden taseen jaottelu vastaa edellisen kauden tasetta.

Tuloslaskelmassa esiintyy tilikaudella Seurakuntatoimiston kertaluontoinen poisto 158 080,13 euroa. Muutoin tilikauden poistot ovat vertailukelpoiset edellisen tilikauden poistojen kanssa.

3 Tuloslaskelman liitetiedot

Vanhan traktorin (Valtra A82 / 74-hau) mynnistä saatu myyntivoitto 19 900,00 euroa sekä Routionmäen Palvelukeskuksen, liikehuoneiston 5. osakkeiden mynnistä syntynyt myyntitappio 24 463,61 olivat tilikaudelle kohdistuneita kertaluontoisia erä.

Vuonna 2023 kertaluontoinen erä koostui maa- ja vesialueiden myyntivoista Lohjan kaupungille myydyistä maa-alueista.

Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot	2024	2023
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		72 785,26
Rakennusten myyntivoitot		
Koneiden ja kaluston myyntivoitot	19 00,00	
Myyntivoitot pysyvistä vastaavista	19 00,00	72 85,26
Kiinteistöosakkeiden myyntitappiot	- 24 463,61	
Myyntitappiot pysyvistä vastaavista	- 24 463,61	
Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot yht.	- 4 563,61	72 785,26

Erittely poistoeron muutoksesta	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	42 193,65	42 193,66
Poistoeron muutokset yhteensä	42 193,65	42 193,66

Luottotappioiksi kirjattiin 8.105,83 euroa myynti- ja maksutuotoista. Luottotappioiksi kirjattiin perintätöidenpiteistä huolimatta saamatta jääneitä yli vuoden vanhoja myyntisaatavia kuten leiri- ja hautausmaksuja.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteena on tasapoisto alla olevan poistosuunnitelman mukaisesti.

Kirkkohallituksen suosittamat poistosuunnitelman mukaiset muutokset Lohjan seurakunnan poistosuunnitelmaan kirkkovaltuusto hyväksyi kokouksessaan 26.9.2023 §40. Uusi poistoajoja päätettiin noudattaa uusista investoinneista.

Kirkkovaltuuston hyväksymät poistoajat ovat seuraavat:

muut aineelliset hyödykkeet	
luonnonvarat	
sakraali-,arvo- ja taide-esi- neet	

4 Rahoituslaskelman liitetiedot

Lohjan seurakunnalla ei ole tässä kohdassa ilmoitettavaa.

5 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Seurakunta: 3108 - Lohjan seurakunta | Segmentti: 310801 - Lohjan seurakunta |

	Muut pitkävaikutteiset menot	Aineettomat hyödykkeet Yht.	Maa- ja vesialueet	Hautausmaiden aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto ja keskeneräiset hankinnat	Ennakkomaksut	Aineelliset hyödykkeet Yht.	Sijoitukset	Yhteensä
Arvo ed. vuoden lopussa	158 080,13	158 080,13	2 186 110,76	1 583 578,75	5 842 834,76	1 019 141,60	32 177,18	301 462,94	10 965 305,99	1 192 650,57	12 316 036,69
Lisäykset				286 488,58	504 518,14	44 996,46		36 296,22	872 299,40		872 299,40
Siirtokirjaukset					279 761,71			-279 761,71	0,00		0,00
Vähennykset				0,00					0,00	-24 463,61	-24 463,61
Suunnitelman mukaiset poistot				-197 247,86	-383 564,79	-133 655,65	-9 789,74		-724 258,04		-724 258,04
Suunnitelmasta poikkeavat poistot	-158 080,13	-158 080,13									-158 080,13
Arvonkorotukset											
Invest. Tuki											
Arvo vuoden lopussa	0,00	0,00	2 186 110,76	1 672 819,47	6 243 549,82	930 482,41	22 387,44	57 997,45	11 113 347,35	1 168 186,96	12 281 534,31

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Kelan korvaus työterveyshuollosta	30 000,00	30 000,00
e-passin käytön tasaus	44 412,28	38 069,67
Seurakunnan oma osuus yhteisvastuukeräyksestä	3 139,43	2 788,87
Muut tulojäämät	1 058,19	393,70
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	78 609,90	71 252,24

Pysyvien vastaavien sijoitukset, toimeksiantojen varat ja saamiset	Hankintameno	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Hankintameno
	1.1.				31.12.
Rahoitusarvopaperit	7 669 320,87	138 975,84	- 209 368,53		7 598 928,18
Toimeksiantojen varat	1 961 013,67	59 539,14	- 165 961,88		1 854 590,93
Saamiset	228 495,04	46 090,67	-		274 585,71
Yhteensä	9 858 829,58	244 605,65	- 375 330,41		9 728 104,82

Sijoitukset tase-erittäin 31.12.	Hankinta-arvo 1.1.	Tilikauden muutokset	Hankinta-arvo 31.12.	Markkina-arvo 31.12.	Erotus h-arvo/m- arvo 31.12.
Korkorahastot	200 000,00	- 200 000,00	-	-	
Rahamarkkinasijoitukset	6 550 000,00	- 322 645,92	6 227 354,08	7 009 172,31	781 818,23
Joukkovelkakirjalainat	400 000,00	495 531,17	895 531,17	949 012,75	53 481,58
Yhteensä	7 150 000,00	- 27 114,75	7 122 885,25	7 958 185,06	835 299,81

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Oman pääoman erittely	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	10 081 363,90	10 081 363,90
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella		
Peruspääoma 31.12.	10 081 363,90	10 081 363,90
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	8 623 228,09	8 857 302,81
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	8 898 313,21	8 623 228,09
Tilikauden yli-/alijäämä	- 485 415,55	275 085,12
Oma pääoma yhteensä	18 494 261,56	18 979 677,11

Erittely poistoeroista	2024	2023
Poistoero 1.1.	854 401,33	896 594,99
Lisäykset		
Vähennykset	42 193,65	42 193,66
Poistoero 31.12.	812 207,68	854 401,33

Poistoerot liittyvät investointivarauksiin.

Lyhytaikainen vieras pääoma	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Ostovelat	398 378,73	545 305,48
Palkkojen sivukulujen jaksotukset	221 174,51	207 849,90
Lomapalkkavelka	1 074 532,91	990 544,13
Muut lyhytaikaiset siirtovelat	20 330,23	56 878,41
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 714 416,38	1 800 577,92

Taseeseen sisältyvät seuraavat Lohjan, Sammatin, Karjalohjan, Nummen ja Pusulan seurakuntien lahjoituksena tai testamentilla saamat omaisuuserät ja rahastot:

Sammati – leirikeskus Oravanpesä, tilat Vähä-Orava 2:27 ja Vähä-Orava II 6:32

Lohja – tontti Ruusulinna 1-244 rakennuksineen

Lohja – huoneisto B 21 As Oy Lohjan Säästötalo

Lohja – Lempi ja Antti Savolaisen lahjoitusrahasto diakoniatyöhön

Lohja – Koistisen testamenttirahasto pyhäkoulutyöhön

Lohja – Sirosen testamenttirahasto käytettäväksi syrjäytymisen ehkäisyyn

Lohja – Segerin lahjoitusrahasto lasten ja nuorten hyväksi

Lohja – Ylitalo-Kantolan testamenttirahasto eläkeläiskerhon ja nuorten rippikoulun jälkeiseen toimintaan

Lohja – Lietzénin testamenttirahasto diakoniatyöhön eläkeläisten ruokailuun

Pusula – lahjoitusrahasto lapsityöhön, diakoniatyöhön ja lasten musiikkitoimintaan

Nummi – Dammertin lahjoitusrahasto Nummen sankarihauta-alueen ja kirkon kunnostukseen

Karjalohja – Raudan testamenttirahasto hautausmaan ylläpitoon

Karjalohja – Karell testamenttirahasto diakoniatyöhön

Karjalohja – Tillin rahasto kivikirkon kunnostamiseen

Karjalohja – Laihon testamenttirahasto kivikirkon kunnostamiseen

Karjalohja – Vasulan testamenttirahasto vanhustyöhön

Karjalohja – Kotolan testamenttirahasto kivikirkon kunnostamiseen

Karjalohja – Lehtosen testamenttirahasto diakoniatyöhön

6 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Eläkevastuuvajaus

Seurakunnan laskennallinen osuus kirkon yhteisestä kattamattomasta eläkevastuusta on 37,24 miljoonaa euroa. Koko kirkon kattamaton eläkevastuu on 3,7 miljardia euroa.

Laskennallinen osuus kattamattomasta eläkevastuusta	2024	2023
Kirkon eläkevastuu milj.€	5617	5516
Kirkon eläkerahaston määrä milj.€	1917	1852
Kirkon eläkevastuuvajaus milj.€	3700	3664
Koko kirkon palkkasumma	537 500 000,00	563 300 000,00
Seurakunnan+hr:n palkkasumma	5 410 236,60	5 044 818,57
Srk:n osuus koko palkkasummasta %	1,01	0,90
Srk:n osuus eläkevastuuvajauksesta	37 240 576	32 814 158,07

Hautainhoitovastuu – rahaston yli- tai alikatteisuus

Hautainhoitorahaston vastuut sekä rahaston yli- tai alikatteisuus

	2024	2023
Hautainhoitorahaston kulut	488 903,85 €	479 256,22 €
vähennetään yhtiövastikkeet yms. kulut	- 50 273,89 €	- 45 230,31 €
Sopimushautojen määrä, vuoden sopimukset ml.	3855	3825
yhden haudan hoitokulut	113,78 €	113,47 €
Tilinpäätöspäivänä jäljellä olevien hoitovuosien määrä	7179	7098
Rahaston jäljellä oleva hoitovastuu; yhden haudan hoitokulu x hoitovuosien määrä	816 826,62 €	805 410,06 €
Sopimuksia vastaava pääoma	1 176 960,20 €	1 143 519,86 €
vähennetään ainaiset sitoumukset	- 128 197,74 €	- 128 198,74 €
Hautainhoitorahaston varojen yli- tai alikatteisuus	231 935,84 €	209 911,06 €

Muut vakuudet ja vastuusitoumukset

Vakuudet

Karjalohjan kirkon vesikaton, kellotornin ja ikkunoiden maalausurakka						
Aito Peltikatto MR OY	1 938,00	takuuajan vakuus	19.9.2022-30.11.2024	30.11.2024	maalausurakka	Palautetaan maalisk.
						2025 takuutarkastuk-
						sen jälkeen

Vuokravastuut

Vuokranantaja	Vuokrauskohte	Vuokrausaika	
Heponiemi Kiinteistöt Oy	Leiri- ja ja kurssikeskus Heponiemi	24.5.-25.8.2024 23.5.-24.8.2025 Optio 2026 Optio 2027	Vuosivuokra 75000,00 Jäljellä oleva vuokravastuu 225000,00
Weikot Oy	Liikekiinteistö Kalliomäentie 2, liikehuoneisto 5 Roution alueen diakonin toiminta	1.10.2024 alkaen Voimassa toistaiseksi	Irtoisanomisaika 2 kk, vuokra 350 €/kk, vastuu 700
M. Landen Oy	Liiketila, Kauppakuja 2, Saukkola Seurakuntakoti, Nummen alueeseurakunnan toiminta	1.8.2020 alkaen Voimassa toistaiseksi	irtisanomisaika 3 kk, vuokra 590 €/kk, vastuu 1170 €

Leasingvastuut

Seurakunnalla ei ole leasingvastuita.

Seurakuntien väliset yhteistyösopimukset

Länsi-Uudenmaan Perheasian neuvottelukeskukseen toiminta perustuu Lohjan ja Vihdin seurakuntien väliin yhteistyösopimukseen, jossa Lohjan seurakunta toimii isäntäseurakuntana. Perheasian neuvottelukeskukseen palveluita käyttävät myös muut seurakunnat yhteistyösopimuksen nojalla. Lohjan seurakunta ostaa kehitysvammatyön palveluita Mäntsälän seurakunnalta ja päihdehoitoon liittyviä palveluita Hyvinkään seurakunnalta.

Tilikauden päättymisen jälkeisiä tapahtumia

Kertomuksen laatimishetkellä on epäselvää, kuinka laajoja vaikutuksia maailman talouteen ja sitä kautta Suomen yhteiskuntaan tulee aiheutumaan Yhdysvaltain vaalien lopputuloksen vuoksi.

Sijoitustoiminta

Kertomusvuosi oli sijoitustoiminnan suhteen kaksijakoinen. Osakemarkkinat tuottivat edellisvuotta paremmin ja korkosijoituksetkin elpyivät. Kiinteistömarkkinat kärsivät edelleen alavireisyydestä korkojen pari vuotta jatkuneen korkean tason takia. Arvostukset eivät ole nousseet aikaisemmalle tasolle, vaikka merkkejä elpymisestä on nähtävissä. Seurakunnan sijoitukset on tehty maltillisen riskin kohteisiin. Seurakunnalla on kaksi täyden valtakirjan varainhoitosalkkua, joissa allokaatio on erittäin korkopainoinen. Lisäksi on pitkäaikaisia vaihtoehtoihin sijoitusmuotoihin kuuluvia metsä- ja kiinteistörahastoja. Kassanhallintaan ja maksuvalmiuden ympärivuotiseen turvaamiseen on käytetty erilaisia lyhyen koron rahastoja taikka määräaikaista pankkitilejä. Yhteenlasketut realisoitumattomat tuotot vähennettynä realisoitumattomilla tappioilla, eli arvostuserot vuoden 2024 lopussa olivat 835 299,81 euroa.

7 Taseyksikköinä hoidettujen rahastojen tilinpäätökset

Hautainhoitorahasto

Yleiskatsaus

Kirkkolaki määrää, että haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuina ja että haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija, joka voi kuitenkin hautausmaan ylläpitäjän kanssa sopia haudan määräaikaisesta hoidosta ja maksaa palveluksesta kirkkoneuvoston hyväksymän taksan mukaisen korvauksen. Tähän tarpeeseen hautainhoitorahasto on perustettu.

Kirkkolaki 3 luku 33 §.

Hautainhoitorahaston varat koostuvat hautapaikan haltijoiden tekemistä haudanhoitosopimuksista ja näiden varojen korkotuloista. Kirkkolaki kieltää seurakunnan varojen käyttämisen yksityisten hautojen hoitoon. Seurakunta hoitaa hautausmaan käytävät ja yleisalueet, ja yksityiset hautapaikan haltijat vastaavat haudan

pinnan hoidosta. Tämän vuoksi hautainhoitorahaston varat ja kirjanpito pidetään erillään seurakunnan varoista ja kirjanpidosta. Hautainhoitorahaston hoidettavana oli kaikkiaan 3810 hoitohautaa.

Kasvukausi 2024 oli hautojen hoidon suhteen onnistunut. Taimimateriaali oli epätasalaatuista, mutta hyvällä hoidolla ja työntekijöiden onnistumisella saatiin hoitohautoille kukoistavat ryhmäkasvi-istutukset.

Lohjan seurakunnan hautainhoitorahasto hoiti velvoitteensa hautainhoitorahaston sääntöjen ja sopimusten mukaisesti. Lohjan seurakunnan hautainhoitorahastossa ei ole tapahtunut muutoksia tilikaudella 2024.

Hallinto

Hautainhoitorahaston hallinto hoidetaan kuten seurakuntatalouden hallinto.

Hautainhoitorahastoon liittyviä aloitteita ei tilikaudella tehty.

Henkilöstö

Hautainhoitorahaston henkilöstöön kuuluu Lohjan seurakunnassa kausityönjohtajat ja -työntekijät, joiden esihenkilönä toimivat hautaustoimen työnjohtajat ja linjapäällikkönä hautaustoimen päällikkö. Kausiluonteisissa puutarhatöissä työskenteli 53 henkilöä 1–7 kuukauden työsuhteissa. Kausityöntekijöiden työajasta noin 60 % käytetään hoitohautojen hoitoon.

Henkilöstökulut

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023	1.1.2022-31.12.2022
Palkat ja palkkiot	-288 867,45	-286 167,20	-290 011,13
Eläkekulut	-59 146,75	-60 919,45	-61 217,49
Muut Henkilösivukulut	-5 920,99	-8 694,25	-8 464,09
Saadut henkilöstökorvaukset	65,48	382,05	0,00
YHTEENSÄ	-353 869,71	-355 398,85	-359 692,71
Matka-, majoitus- ja ravitsemuskulut	-1 506,04	-83,80	0,00
YHTEENSÄ	-1 506,04	-83,80	0,00

Muut henkilöstöasiat kts. seurakuntatalouden toimintakertomuksen kohta 3 Henkilöstö.

Sisäinen valvonta

Hautainhoitorahaston sisäistä valvontaa toteutetaan samojen periaatteiden mukaan kuin seurakuntatalouden sisäistä valvontaa.

Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi

Hautainhoitorahaston tuloslaskelman mukaan tilikauden ylijäämä on +3 050,32 euroa.

Tilikauden 2024 ylijäämä kirjataan taseen tilikauden yli- ja alijäämän tilille.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Toiminta-ajatus:

Haudanhoitorahaston tehtävänä on huolehtia seurakunnalle hoitoon annettujen hautojen hoitamisesta sopimusten mukaisesti.

Toiminnan arviointi:

Hoitohautoja oli vuonna 2024 yhteensä 3 855 kpl. Hoitomuotoina oli pinta- ja kukkahoito. Määräaikaisten hoitojen lukumäärät ovat myös hienoisessa kasvussa verrattuna yhden kesän hoitoihin. Yhden kesän haudanhoitoja on ollut noin puolet haudanhoitosopimusten kokonaismäärästä, viime kaudella 43 %. Ikuisia tai ylipitkiä (50 vuotta) alennetun hoitotason sopimuksia oli 740. Ainaishoitojen ja ylipitkien hoitojen määrä on vähentynyt vuodesta 2021 noin 13 prosenttia, mutta määräaikaishoitojen kasvanut samassa suhteessa. Muuten haudanhoitojen määrät pysyivät viime vuosien tasolla. Hautausmaan katselmuksessa todettiin seurakunnan huolehtimien hautojen hoidon olleen sopimusten mukaisia.

Hautausmaa	Hoitojen lkm.	kesähoito (1 v)	määräaikaishoito (5–15 v)	Ainaishoito
Pyhän Laurin kirkkomaa	1144	333	291	520
Metsolan hautausmaa	1343	742	494	107
Virkkalan hautausmaa	414	196	184	34
Sammatin hautausmaa	175	52	115	8
Karjalohjan hautausmaa	203	58	107	38
Nummen hautausmaa	348	119	217	12
Pusulän hautausmaa	183	55	123	5
Yhteensä	3810	1555	1531	724

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Haudanhoitorahaston sitovina toiminnallisina tavoitteina vuodelle 2024 oli korottaa hintoja 5 %; määrittellä lapsihaudoille hoitohinnat ja antaa niiden haltioille mahdollisuus ottaa pitkäaikaishoitoja; sekä kilpailuttaa ryhmäkasvien hankinta neljän vuoden optiolla vuosille 2025–2028. Tavoitteet toteutuivat.

Lohjan seurakunnan ylläpitämiin hoitohautoihin ostetaan vuosittain kesäkukkia noin 35 000 eurolla. Kesäkukkahankintojen kulut nousivat 9,5 prosenttia ollen 36 136 euroa vuonna 2024. Kesäkukkahankinta on tehty muutamana viime vuonna kilpailutuksen jälkeen Reetan tarhat Oy:ltä.

Hautainhoitorahasto pysyi vuoden 2024 talousarviossa hyvin.

Talousarvion sitovuustason (nettokulujen) mukaisia menojen ylityksiä ei ollut.

Hautainhoitorahastolla on varoja kaiken kaikkiaan noin 1 466 055 €. Varoihin sisältyy testamenttien myötä tulleita varoja 260 869 €. Jokaisen testamentin varoilla hoidetaan yhtä, kahta tai kolmea hautaa. Hautainhoitorahaston kuluja (lähinnä kausityöntekijöiden henkilöstökulut, ryhmäkasvit ja niiden lannoitteet yms.) oli v. 2024 noin 488 903 € ja tuloja (haudanhoitomaksut, korko- ja vuokratulot) 485 960 € (nousu 2,4 % vuodesta 2023). Ylijäämää tilivuodelta kertyi 3 050 €.

Käyttötalousosa

	TA kuluva 2024	TA yhteensä 2024	Toteuma 1 - 12 /2024	Yli-Ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	490 680,00	490 680,00	485 960,92	4 719,08	99,0
Toimintakulut (ulkoiset)	-490 680,00	-490 680,00	-488 903,85	-1 776,15	99,6
Toimintakate 1	0,00	0,00	-2 942,93	2 942,93	0,0
Toimintakate 2	0,00	0,00	-2 942,93	2 942,93	0,0
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	0,00	0,00	-2 942,93	2 942,93	0,0

Tilinpäätöslaskelmat

Hautainhoitorahaston tuloslaskelma

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Toimintatuotot	485 960,92	474 393,55
Maksutuotot	384 684,66	372 791,61
Vuokratuotot	101 273,26	101 598,94
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	3,00	3,00
Toimintakulut	-488 903,85	-479 440,11
Henkilöstökulut	-353 869,71	-355 398,85
Palkat ja palkkiot	-288 867,45	-286 167,20
Henkilösivukulut	-65 067,74	-69 613,70
Henkilökulujen oikaisuerät	65,48	382,05
Palvelujen ostot	-38 795,03	-38 124,19
Vuokratulot	-50 273,89	-45 230,31
Aineet ja tarvikkeet	-45 965,22	-40 686,76
Ostot tilikauden aikana	-45 965,22	-40 686,76
TOIMINTAKATE	-2 942,93	-5 046,56
Rahoitustuotot ja -kulut	5 993,25	0,00
Korkotuotot	5 993,25	0,00
VUOSIKATE	3 050,32	-5 046,56
TILIKAUDEN TULOS	3 050,32	-5 046,56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 050,32	-5 046,56

Hautainhoitorahaston rahoituslaskelma

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Tulorahoitus	3 050,32	-5 046,56
Vuosikate	3 050,32	-5 046,56
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	3 050,32	-5 046,56
Muut maksuvalmiuden muutokset	30 390,02	-17 003,24
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00	504,07
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	30 390,02	-17 507,31
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	30 390,02	-17 003,24
Rahavarojen muutos	33 440,34	-22 049,80
Rahavarojen muutos (tase)	33 440,34	-22 049,80
	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Rahavarojen muutos	33 440,34	-22 049,80
Rahavarat kauden lopussa	627 517,24	594 076,90
Rahavarat kauden alussa	594 076,90	616 126,70

Hautainhoitorahaston tase

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
VASTAAVAA	1 466 055,12	1 432 594,98
PYSYVÄT VASTAAVAT	577 669,16	577 669,16
Sijoitukset	577 669,16	577 669,16
Osakkeet ja osuudet	577 669,16	577 669,16
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	260 868,72	260 848,92
Muut toimeksiantojen varat	260 868,72	260 848,92
VAIHTUVAT VASTAAVAT	627 517,24	594 076,90
Rahoitusarvopaperit	400 000,00	400 000,00
Osakkeet ja osuudet	400 000,00	400 000,00
Rahat ja pankkisaamiset	227 517,24	194 076,90
VASTATTAVAA	1 466 055,12	1 432 594,98
OMA PÄÄOMA	185 170,24	182 119,92
Ainaishoitosopimusten pääomat	128 198,74	128 198,74
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	53 921,18	58 967,74
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 050,32	-5 046,56
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	289 094,92	289 075,12
Lahjoitusrahastojen pääomat	289 094,92	289 075,12
VIERAS PÄÄOMA	991 789,96	961 399,94
Pitkäaikainen vieras pääoma	810 276,69	786 858,47
Saadut ennakot	810 276,69	786 858,47
Lyhytaikainen vieras pääoma	181 513,27	174 541,47
Saadut ennakot	175 850,73	172 092,61
Ostovelat	56,15	183,89
Muut velat	5 583,99	2 264,97
Siirtovelat	22,40	0,00

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Omavaraisuusaste (%)	29,85	29,21
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	1,17	0,52
Lainakanta (€/jäsen)	0,00	0,00

Hautainhoitorahaston liitetiedot

Pysyvät vastaavat

	Sijoitukset	Yhteensä
Arvo ed. vuoden lopussa	577 669,16	577 669,16
Lisäykset		
Siirtokirjaukset		
Vähennykset		
Suunnitelman mukaiset poistot		
Suunnitelmasta poikkeavat poistot		
Arvonkorotukset		
Invest. Tuki		
Arvo vuoden lopussa	577 669,16	577 669,16

Hautainhoitovastuu ja siihen liittyvä yli- tai alikatteisuus

	2024	2023
Hautainhoitorahaston kulut	488 903,85 €	479 256,22 €
vähennetään yhtiövastikkeet yms. kulut	- 50 273,89 €	- 45 230,31 €
Sopimushautojen määrä, vuoden sopimukset ml.	3855	3825
yhden haudan hoitokulut	113,78 €	113,47 €
Tilinpäätöspäivänä jäljellä olevien hoitovuosien määrä	7179	7098
Rahaston jäljellä oleva hoitovastuu; yhden haudan hoitokulu x hoitovuosien määrä	816 826,62 €	805 410,06 €
Sopimuksia vastaava pääoma	1 176 960,20 €	1 143 519,86 €
vähennetään ainaiset sitoumukset	- 128 197,74 €	- 128 198,74 €
Hautainhoitorahaston varojen yli- tai alikatteisuus	231 935,84 €	209 911,06 €

Ainaishoitosopimusten pääomat 31.12.2024				128198,70
Ainaishoitosopimuksia yhteensä	yh-			825,00
Yhtä sopimusta kohden pääomia on jäljellä				155,39
Haudanhoitokulu vuonna 2024				113,78
Yhtä ainaishoitohautaa voisi hoitaa			vuotta	1,37
Haudat, joita hoidetaan testamentin ehtojen mukaan				
			hautoja	hoitovastuu
1-5 vuotta			17	116437,39
6-9 vuotta			4	138990,64
10 vuotta tai enemmän			1	33666,89
Jäljellä olevat hoitosopimusvuodet				
Seurakuntatalouden hoitovastuu				289094,92
Sopimuksia vastaava pääoma 31.12.2024				289094,92
Yli- alikatteisuus			-	-

V Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

Lohja xx.xx.3.202X

Lohjan seurakunnan kirkkoneuvosto

Juhani Korte, kirkkoherra

Hannu Nyman, kokouksen puheenjohtaja

Kaisa Aarnio

Merja Eräpolku

Jorma Kaira

Niko Mikkonen

Kirsi Oksanen

Teemu Savola

Päivi Seger

Esa Sohlberg

Miia Ståhle

Raija Urama

Uolevi Viita

Tarja Virtanen, hallintojohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Lohjalla X.X.202X

Tilintarkastus Oy Ab

Tilintarkastajan nimi, JHT

(nimenselvennys)

VI Luettelot ja selvitykset

Luettelo kirjanpitoKirjoista 20XX

Kohdat 1–10 Kipan järjestelmässä, aineisto säilytetään sähköisessä muodossa

1. Päiväkirja
2. Pääkirja
3. Ostoreskontra
4. Myyntireskontra
5. Kassakirjanpito
6. Palkkakirjanpito
7. Käyttöomaisuuskirjanpito
8. Tuloslaskelma
9. Tase
10. Rahoituslaskelma

Luettelo tositelajeista

Kassa- ja muistiotositteet

Tositelaji	Nimi	Numerosarja
AB	Kirjanpitosite	01
AM	KOM myynnit	01
AZ	Purku KOM:iin	01
K1	Kp-liittymä tarj.las	01
K4	Verkkomaksut	01
P1	Palkat verokäsittely	01
PV	Palkkavaraus	01
SA	Pääkirjatilitosite	01
SE	Sisäiset erät	01
SK	Srk:n muistiotosite	01
SZ	Peruutus muistio	01
T1	Maksul. tiliote,vero	01
ZM	M2 Kirjanpitolittym	01
AF	Poistokirjaukset	03
AV	MR Diakonia-avustuks	14
DZ	Asiakkaat - maksu	14
KZ	Toimittajat - maksu	15
DA	Asiakastosite	18
DR	Asiakkaat - lasku	18
M1	Hautainhoitojärj.	18
ZD	Luottotappiokirjaus	18
KG	Toimittajat - hyvät.	19
KR	Toimittajat - lasku	19

Numerosarja	Ensimmäinen nro	Viimeinen nro
01	1000000	1002909
14	14000000	14001261
15	15000000	15004034
18	18000000	18001407
19	19000000	19004295
03	3000000	3000047

Selvitys kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilytystavoista

Tilinpäätös säilytetään pysyvästi sähköisessä muodossa.

Palkkatietoja sisältävät asiakirjat säilytetään 50 vuotta.

Kirjanpidot, tililuettelo sekä luettelo kirjanpidoista ja aineistoista säilytetään vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä (KPL 2:10.1 §), mikäli EU-säädökset eivät vaadi pidempää säilytysaikaa. Kiinteistöinvestointeihin liittyvät laskut, tositteet ja muut selvitykset säilytetään 13 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin kiinteistöinvestointi on valmistunut. Kirjanpito- ja tilinpäätösaineisto säilytetään koneellisella tietovälineellä. Kirjanpitoaineisto on tallennettava kahdelle eri tietovälineelle. Kirkon palvelukeskuksen järjestelmissä oleva aineisto on säilytettynä järjestelmässä ja erillisinä varmuuskopioina. Seurakunnassa oleva aineisto säilytetään paperimuotoisena.